

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 287

**İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve 40 Milletvekilinin
Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Teklifi (2/3950) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii
Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3950 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4
- Katılma Yazıları.....5
- Genel Gerekçesi7
- Madde Gerekçeleri.....8

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonu Raporu.....14

• Muhalefet Şerhleri.....32

• Teklif Metni.....77

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonunun Kabul Ettiği Metin77

• Teklif Metnine Ekli Liste.....93

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Liste.....93

• Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji

Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Haritalar.....94

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederiz.

<i>Osman Boyraz</i>	<i>Ahmet Zenbilci</i>	<i>Necip Nasır</i>
İstanbul	Adana	İzmir
<i>Ziver Özdemir</i>	<i>Yavuz Subaşı</i>	<i>Cemal Bekle</i>
Batman	Balıkesir	İzmir
<i>Semra Kaplan Kıvrıkcık</i>	<i>İlyas Şeker</i>	<i>Bekir Kuvvet Erim</i>
Manisa	Kocaeli	Aydın
<i>Tahir Akyürek</i>	<i>Tülay Kaynarca</i>	<i>Mehmet Ali Özkan</i>
Konya	İstanbul	Manisa
<i>Mehmet Sait Kirazoğlu</i>	<i>Ramazan Can</i>	<i>Semiha Ekinci</i>
Gaziantep	Kırıkkale	Sivas
<i>Çiğdem Koncagül</i>	<i>Orhan Yegin</i>	<i>Emrullah İşler</i>
Tekirdağ	Ankara	Ankara
<i>Meliha Akyol</i>	<i>Fehmi Alpay Özalan</i>	<i>Mücahit Durmuşoğlu</i>
Yalova	İzmir	Osmaniye
<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>	<i>Fatma Betül Sayan Kaya</i>	<i>Zehra Taşkesenlioğlu Ban</i>
İstanbul	İstanbul	Erzurum
<i>Serap Yaşar</i>	<i>Murat Baybatur</i>	<i>İsmail Bilen</i>
İstanbul	Manisa	Manisa
<i>Fuat Köktaş</i>	<i>Fatma Aksal</i>	<i>İbrahim Aydemir</i>
Samsun	Edirne	Erzurum
<i>Selim Gültekin</i>	<i>Eyüp Özsoy</i>	<i>Sermin Balık</i>
Niğde	İstanbul	Elâzığ
<i>Yusuף Başer</i>	<i>Cihan Pektaş</i>	<i>Mehmet Erdoğan</i>
Yozgat	Gümüşhane	Gaziantep
<i>Şirin Ünal</i>	<i>İsmail Güneş</i>	<i>Zemzem Gülender Açınal</i>
İstanbul	Uşak	Şanlıurfa
<i>Hülya Nergis</i>	<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	
Kayseri	İstanbul	

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17.11.2021

İbrahim Aydın

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına 16/11/2021 tarihinde sunulan 2/3950 Esas Numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne imza sahibi olarak katılmak ister, bilginize arz ederim.

17.11.2021

Sena Nur Çelik

Antalya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3950 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

17 Kasım 2021

Selim Yağcı

Bilecik

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16.11.2021 Tarih 2/3950 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imza koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17/11/2021

Burhan Çakır

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16.11.2021 tarih ve 2/3950 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17.11.2021

Süleyman Karaman

Erzincan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

(2/3950) Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17.11.2021

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

17/11/2021

Rümeysa Kadak

İstanbul

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına dair kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

16.11.2021

Mehmet Cihat Sezal

Kahramanmaraş

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

16/11/2021

Selahattin Minsolmaz

Kırklareli

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine katılıyorum.

Gereğini arz ederim.

16.11.2021

Ahmet Sorgun

Konya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

16.11.2021

Ahmet Çakır

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine imzamı koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

16.11.2021

Hakan Kahtalı

Malatya

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/3950 Esas Numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifine İmzamı Koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

17.11.2021

Recep Uncuoğlu

Sakarya

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3950)	
ESAS	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Teklif ile uygulamada ortaya çıkan ihtiyaçların karşılanması amacıyla bazı kanunlarda değişiklikler yapılması öngörülmektedir.

Yapılan düzenleme ile elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması, elektrik enerjisi fonu anlaşmaları kapsamında elektrik faturalarında yer alan bileşenlerin azaltılması, tüketici üzerindeki mali yükün hafifletilmesi ve faturada sadeleştirmeye gidilmesi hedeflenmektedir. Ayrıca EPDK bünyesinde, elektrik ve doğal gaz faaliyetleri ile ilişkilendirilen iş modelleri ve teknolojiadaki gelişmeleri izlemek ve gerekli düzenlemeleri yapmak, araştırma ve geliştirme ile yenilik (inovasyon) alanlarının tespiti ve bu alanlardaki çalışmaların yönlendirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak üzere gerekli idari yapının kurulması amaçlanmaktadır.

Yine elektrikli araçlara ilişkin şarj hizmetinin sunulabilmesi ve şarj istasyonları için gerekli teknik altyapının oluşturulması ve buna ilişkin hukuki altyapının kurulması; bu kapsamda çevrenin korunması için sera gazı salınımlarının azaltılması hedefi doğrultusunda elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik elektrikli araç ekosisteminin ve bu sisteme dayalı yeterli ve sürdürülebilir elektrikli araç şarj altyapısı ile serbest bir piyasanın tesis edilmesi, piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde düzenleme ve denetim usul ve esasları, piyasa işleyişi temel ilkeleri, piyasadaki taraflar ile EPDK'nın görev, yetki, sorumluluklar ve haklarının belirlenmesi ile elektrikli araç kullanıcılarının haklarının güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

Düzenleme kapsamında, doğal gaz piyasasında tüketicilerin kişisel kusurları haricinde oluşan (gaz arzının sağlanmasının gecikmesi, gaz arzının durdurulması, tüketicilere yapılacak bedel iadelerinin gecikmesi vb.) tüketici mağduriyetlerinin karşılanmasına ilişkin olarak tüketicilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi; genel enerji dengesini dikkate alan "Uzun Dönemli Türkiye Ulusal Enerji Planı" çalışmasının yapılması bu çalışma sonucu ortaya çıkacak öngörüler ile elektrik enerjisi ve doğal gaz arz güvenlikleri çerçevesinde ihtiyaç duyulabilecek tedbirlerin belirlenmesine katkı sağlanması ve bu yönde gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin mevzuat altyapısının kuvvetlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca kendi tüketim ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten lisanssız elektrik üretim tesislerinin dağıtım sisteminin yanı sıra iletim sistemini de kullanabilmeleri ile enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden tarım ve hizmet sektörlerinin de faydalanmasının sağlanması hedeflenmekte, enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden yararlanmak isteyenlerin kapsamı tanımlanmakta ve enerji verimliliği uygulama projelerinin desteklenmesine ilişkin esasların kapsamının genişletilmesi hedeflenmektedir.

Yine düzenleme ile 6491 sayılı Kanun gereğince yapılan petrol ruhsatı başvuru ve değerlendirme süreçlerinin kısaltılarak petrol yatırımcısının sektörde faaliyete başlama süresinin kısaltılması amaçlanmaktadır.

Kanun Teklifi ile 5846 sayılı Kanunda yer alan bilgisayar programlarına ilişkin olarak sağlanan ve koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketlerini yaptırma bağlayan düzenlemeye, tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlar dahil edilmektedir. Bunun yanında canlı spor etkinliklerinde çevrimiçi korsan yayınlarla mücadele edilmesi noktasında mevzuatta bulunan eksikliğin giderilmesi amacıyla 5894 sayılı Kanunda düzenleme yapılmaktadır.

Diğer taraftan Teklif, orman içi suların balık yetiştiriciliğinde kullanılmasına ve midye ile ıstiridyeye üretiminde zorunlu olarak karada kurulması gereken tesis, depo, arındırma havuzu vb. yapıların kıyıda bulunan orman alanlarında da kurulabilmesine yönelik düzenlemeler içermektedir.

İş yaşamının doğrudan içinde olan mesleki eğitim merkezlerine devam eden öğrenciler ile bu merkezleri tercih edecek öğrencilerin teşvik edilmesi amacıyla, bu öğrencilere yönelik düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca usta öğretici sayısının artırılmasına ve çırak kayıtlarını artırmaya yönelik değişiklik yapılmaktadır.

Teklif ile, Ölçüler ve Ayar Kanununun Anayasa Mahkemesi Kararı ile iptal edilen maddelerinden doğacak hukuksal boşluğun giderilmesi amacıyla, Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararında belirtilen gerekçelerini karşılayacak ve aynı zamanda yasal metroloji sisteminin işleyişini de bozmayacak şekilde değişiklik yapılmaktadır.

Bununla birlikte kalkınma ajanslarının mahalli idarelerden alacağı payların mahiyeti düzenlenmekte ve geciken alacaklar için 3095 sayılı Kanunda yer alan temerrüt faizi uygulanacağı hükme bağlanmaktadır.

Esnek çalışma saatlerine ve şartlarına uyumlu olarak Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin faaliyetlerinin bir kısmını Merkez dışında yürütmesi ve Kanunla sağlanan destek ve muafiyetlerden aynı şekilde faydalanması amacıyla düzenlemeye gidilmektedir.

Proje bazlı yatırım olarak adlandırılan ülkemiz için stratejik önemi haiz, teknolojik içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar için sağlanan yatırım yeri tahsisi desteği, uygulamada yaşanan tereddütleri gidermek amacıyla yeniden düzenlenmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- 5846 sayılı Kanunun 72 nci maddesinde, yalnızca bilgisayar programlarına ilişkin olarak sağlanan ve koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketlerini yaptırma bağlayan düzenleme, madde ile tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmektedir. Bu düzenleme ile telif hakkı sahipleri tarafından izinsiz kullanımları engellemek amacıyla öngörülen teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik ürün ve araçların ticaretini veya tanıtımını yapanların cezalandırılması amaçlanmaktadır. Düzenleme ayrıca 2001/29/AT sayılı AB Direktifi ile de uyum sağlamaktadır.

Madde 2- Balık yetiştiriciliği sektörü son yirmi yılda hızlı bir gelişim göstermiş ve ihracat bir milyar doları aşmıştır. Önümüzdeki dönemde de ihracatın artırılarak devam ettirilmesi hedeflenmektedir.

Balık yetiştiriciliğinde sanayi tesislerinden uzak, kirliliğin minimum düzeyde olduğu, kaliteli ve devamlı düzeyde su kaynaklarına ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak sektörün gelişimi açısından ihtiyaç duyulan kaliteli su kaynakları her geçen gün azalmaktadır. Orman içi suların balık yetiştiriciliğinde kullanılması sektörün sürdürülebilir gelişimi açısından zaruriyet arz etmektedir.

Orman içi sular kullanılarak orman alanında gerçekleştirilecek balık yetiştiriciliği faaliyetleri de diğer su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri gibi Çevresel Etki ve Değerlendirme sürecine tabi olup ÇED sürecine uygunluğu onaylanmadan hiçbir balık çiftliğinin faaliyette bulunmasına izin verilmemektedir.

Ormanların sahip olduğu ekosistemin bir parçası olan buralardaki su kaynaklarının zaruri olarak kullanılarak su ürünleri üretme tesisi kurulması orman ekosisteminin kullanılmasıyla doğrudan ilgili olup bu tür faaliyetler ormanda zarara yol açacak herhangi bir faaliyeti de içerisinde barındırmamaktadır.

Diğer taraftan göl, baraj ve denizde bulunan balık, midye ve ıstiridyeye yetiştiriciliği tesisleri, depo, arındırma havuzu vb. zaruri yapıların tesisi için kıyıda bulunan orman alanlarına ihtiyaç duymaktadır. Geldiği nokta itibarıyla dünyada su ürünleri yetiştiriciliğinde söz sahibi olan sektörün gelişimine destek olmak için, kıyıda bulunan orman alanların yetiştiricilerimize ihtiyaçları doğrultusunda kiralınması büyük önem taşımaktadır.

Madde ile Anayasa Mahkemesinin 16/7/2020 tarih ve Esas No:2018/104; Karar No:2020/39 sayılı 6831 sayılı Orman Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki balık üretmek üzere tesis kurulmasına ilişkin iptal kararı gerekçesi dikkate alınarak; özellikle ihracatın önemli bir unsuru olan Türk somonu olarak adlandırılan denizlerde yetiştirilen alabalıkların yavrularının üretilerek belirli bir boya kadar büyütüleceği orman içi sulardaki balık tesisleri kurulmasının yasal statüleri oluşturularak yatırımların ve üretimin devamlılığının sağlanması, yatırımcıların haklarının korunması ve su ürünleri ihracatımızın en önemli bölümünü oluşturan, denizlerde balık, midye ve istiridye yetiştiriciliği yapan tesislerin iskele, depo ve temiz su havuzu vb. kurulumu için karada zaruri ihtiyaç alanlarının karşılanması amaçlanmaktadır.

Madde 3- 1163 sayılı Kanunun 72 nci maddesi ile kooperatiflerin, kooperatif birliklerine; kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamayacağı ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamayacağı hüküm altına alınmıştır. Tarımsal desteklemelere aracılık yapmakta olan kooperatiflerde; kooperatifin, kooperatif birliklerine, kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olma süreci genel kurullarından alınacak yetkiye bağlıdır. Bununla birlikte, genel kurulların yapılması belli bir takvime bağlı olması sebebi ile bahse konu tarımsal destekleme ödemelerinin kooperatif ortağı çiftçilere yapılmasında mağduriyet oluşturmaması için söz konusu hükmün 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanması öngörülmektedir.

Madde 4- Elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 5- Elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 6- Elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 7- Elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 8- Madde ile 01/01/2022 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılacak olan TRT payına ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmiştir.

Madde 9- 3096 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde YİD modeli ile tesis edilen doğalgaz ve hidroelektrik santral projelerinde şirketler ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında imzalanan uygulama/ımtiyaz sözleşmeleri esas alınarak 4684 sayılı Kanun gereğince Elektrik Enerjisi Fonu ile fon anlaşmaları yapılmıştır. Yapılan fon anlaşmalarının 2019 yılı Haziran ayı itibarıyla tamamen sona ermesi nedeniyle fon yükümlülüklerinin uygulanabilirliği kalmamıştır. Bu kapsamda Kanun Teklifi 3291 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılması sureti ile elektrik faturalarında yer alan bileşenlerin azaltılması, tüketici üzerindeki mali yükün hafifletilmesi ve faturada sadeleştirmeye gidilmesi amaçlanmaktadır. Madde ile 3291 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılması nedeni ile işlevselliği kalmayan Elektrik Enerjisi Fonu Anlaşmaları uyarınca taahhüt edilen yükümlülükleri karşılamak üzere getirilmiş madde hükmünün de kaldırılması amaçlanmaktadır.

Madde 10- Madde ile 01/01/2022 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılacak olan Katkı Payına ilişkin geçiş hükümleri düzenlenmiştir.

Madde 11- 3096 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde YİD modeli ile tesis edilen doğalgaz ve hidroelektrik santral projelerinde şirketler ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında imzalanan uygulama/ımtiyaz sözleşmeleri esas alınarak 4684 sayılı Kanun gereğince elektrik enerjisi fonu ile fon anlaşmaları yapılmıştır. Yapılan fon anlaşmalarının 2019 yılı Haziran ayı itibarıyla tamamen sona ermesi nedeniyle fon yükümlülüklerinin uygulanabilirliği kalmamıştır. Madde ile elektrik faturalarında yer alan bileşenlerin azaltılarak, tüketici üzerindeki mali yükün hafifletilmesi ve faturada sadeleştirmeye gidilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 12- Mesleki eğitim merkezlerinde 9,10,11 ve 12 nci sınıflarda eğitim ve öğretim yapılmakta olup öğrenciler çırak olarak başladıkları eğitimlerini ustalık ile tamamlamaktadır. Mesleki eğitim merkezlerinde eğitim gören öğrenciler 11 inci sınıf sonunda yapılan beceri eğitimi sınavı sonrasında 12 nci sınıfa geçtiğinde kalfalık yeterliliğini kazanmaktadır.

İş yaşamının doğrudan içinde olan mesleki eğitim merkezlerine devam eden öğrenciler ile bu merkezleri tercih edecek öğrencilerin teşvik edilmesi amacıyla düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Madde ile kalfalık yeterliliklerine sahip 12 nci sınıf öğrencilerinin, 9, 10 ve 11 inci sınıf öğrencilerine göre işletmeye daha fazla katkı sağladıkları dikkate alınarak farklı ücret uygulanması amaçlanmaktadır.

Madde 13- 2018-2019 yıl aralığında ustalık belgesi alanların usta öğreticilik kurslarına katılım oranı %28 seviyesindedir. Çırak kaydı için kanunen gerekli olan usta öğreticilik belgesi iş pedagojisi kurslarına katılım oranının düşük olması çırak kayıtlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Madde ile ustalık yeterliliğinin kazanmış olanların usta öğretici belgesine erişim imkânlarının artırılması kapsamında mesleklerinde en az on yıl usta olarak çalışanların iş pedagojisi kursu sınavına doğrudan katılabilmeleri yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Madde 14- Mesleki ve teknik öğretimin daha fazla tercih edilebilmesi, öğrencilerin uygulama eğitimlerini gerçek işletme ortamında yapılmasını sağlamak amacıyla kanunun öngördüğü işletmelerde mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim için işverenlerin katılımcı olması için düzenleme yapılmaktadır.

Madde ile, ödenecek Devlet katkısının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca bu kapsamda yapılacak ödemelerin Cumhurbaşkanı tarafından yedi eğitim ve öğretim yılına kadar uzatılabileceğine ilişkin değişiklik yapılmaktadır.

Madde 15- Anayasa Mahkemesi, 4/3/2021 Tarihli ve E: 2019/47, K: 2021/16 Sayılı Kararı ile 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin birinci cümlesinde yer alan "...damga süresi geçmiş..." ibaresi ile (e) bendinin birinci cümlesinin Anayasanın "Suç ve cezalara ilişkin esaslar" başlıklı 38. maddesine aykırılığı gerekçesiyle iptaline karar vermiştir. Bu karar nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra (8/3/2022) yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır. Bu nedenle, Anayasa Mahkemesinin söz konusu kararında belirtilen gerekçeleri karşılayacak ve aynı zamanda yasal metroloji sisteminin işleyişini de bozmayacak şekilde 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 15 inci maddesinin ilgili bentlerinde zorunlu olarak değişiklik yapılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda madde ile iptal gerekçesinde belirtilen gerekçeleri karşılamak ve abonelerin idari yaptırımla karşı karşıya kalma ihtimalini ortadan kaldırmak amacıyla Mezkur kanunun 15 inci maddesine (k) bendi eklenerek elektrik, su, gaz sayaçları için kullanan kişi tanımı "sayacı dağıtım ağında kullanan dağıtım şirketini veya dağıtımdan sorumlu işletmeyi ifade eder." şeklinde düzenlenerek (c) bendi önceki şekliyle muhafaza edilmektedir.

Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesinde, "*kullanan kişi*"nin net olmaması nedeniyle elektrik, su ve gaz sayaçları için abone durumundaki vatandaşın bahsedilen cezai yaptırımlara maruz kalabileceği belirtildiğinden, Madde ile ilave edilen (k) bendi ile elektrik, su ve gaz sayaçları için kullanan kişi "*Sayacı dağıtım ağında kullanan dağıtım şirketini veya dağıtımdan sorumlu işletmeyi ifade eder.*" şeklinde ifade edilerek düzenleme yapılmakta ve Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi karşılanmaktadır. Bununla birlikte, elektrik, su ve gaz sayaçlarının binaların ortak alanında kullanıldığı dikkate alındığında (c) bendinde yer alan "damgası kopmuş veya bozulmuş ölçü aletini kullanma" fiili ile (e) bendinde yer alan "ayarı doğru olmayan ölçü aletini kullanma" fiili için, ne dağıtım şirketi/ işletmeye ne de abone konumundaki vatandaşa doğrudan kusur atfedilemeyeceğinden, bu durumda idari para cezası uygulanmaması ancak ilgili kurumların kanun ve alt düzenlemeleri kapsamında işlem tesis edilebilmesi hususu düzenlenmektedir.

Madde 16- Madde ile 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilen Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait

bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirilmesi uygulamaları neticesinde imzalanan kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme sürelerinin başvuru gerçekleştirilmesi ve sözleşmeden kaynaklanan tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile davalardan vazgeçilmesi halinde sözleşmelerinin süresinin kırk dokuz yıla kadar uzatılması amaçlanmaktadır.

Maddede süre uzatımına karar verilmesi halinde taraflar arasında ek sözleşme düzenlenmesi öngörülmekte ve sözleşme bedelinin de 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre değerlendirilmesine yetkili en az iki kuruluş tarafından belirlenmesi düzenleme altına alınmaktadır. Ayrıca nihai karar merci olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu görevlendirilmektedir.

Madde 17- Madde ile elektrik ve doğal gaz faaliyetleri ile ilişkilendirilen enerji politikaları çerçevesinde EPDK görev alanında yer alan iş modellerinin ve teknolojiadaki gelişmelerin ilgili piyasalara etkilerinin analiz edilmesi ve gerekli düzenlemeleri yapmak, araştırma ve geliştirme ile yenilik (inovasyon) alanlarının genel enerji politikaları içerisinde yer alan alanların ilgili piyasalara entegrasyonu ile bu alanlardaki çalışmaların hayata geçirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak üzere EPDK bünyesinde Daire Başkanlığı kurulması ile ihtiyaca binaen yeni kadro ihdası yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 18- Madde ile doğal gaz piyasasında tüketicilerin kişisel kusurları haricinde oluşan (gaz arzının sağlanmasının gecikmesi, gaz arzının durdurulması, tüketicilere yapılacak bedel iadelerinin gecikmesi vb.) tüketici mağduriyetlerinin karşılanmasına ilişkin olarak tüketicilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 19- Düzenleme ile doğal gaz arz güvenliği kapsamında Bakanlığın sorumlu olduğu belirlenmektedir. Ayrıca Genel enerji dengesini dikkate alan gelecek yirmi yıldan daha uzun dönemi kapsayan Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışması tanınmakta, söz konusu çalışma sonucu ortaya çıkacak öngörüler ile doğal gaz arz güvenliği çerçevesinde ihtiyaç duyulabilecek tedbirlerin belirlenmesine katkı sağlanması ve bu kapsamda gerekli tedbirlerin alınması amaçlanmaktadır.

Madde 20- Madde ile, esnek çalışma saatlerine ve şartlarına uyumlu olarak Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin faaliyetlerinin bir kısmını Merkez dışında yürütmesi ve Kanunla sağlanan destek ve muafiyetlerden aynı şekilde faydalanması amacıyla ilgili Kanun maddesinde düzenlemeye gidilmektedir.

Madde 21- 25/11/2020 tarihli 7257 sayılı Kanunun 35 inci maddesi ile tüketim tesislerinin enerji ihtiyacını karşılamak üzere *“Bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi”* kurulabileceği düzenlenmiştir. Madde ile birlikte lisanssız üretim tesislerinin dağıtım sisteminin yanı sıra iletim sistemini de kullanacakları öngörülmektedir. İletim seviyesinden bağlanacak üretim tesislerinin mahsuplaşma işlemlerinin yapılabilmesini teminen, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasıyla uyumlu olacak şekilde değişiklik yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 22- Elektrik piyasasına ilişkin iş ve işlemler 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Kanun ile düzenlenmiştir. 4628 sayılı Kanun ise Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun şeklini almıştır. Bu kapsamda ilgili madde 6446 sayılı Kanun’un *“Yaptırımlar ve yaptırımların uygulanmasında usul”* başlıklı 16 ncı maddesine atıf yapacak şekilde düzenlenmektedir.

Madde 23- 5449 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yürürlükte olan Belediye Bütçe ve Muhasebe Usulü Yönetmeliği ile İl Özel İdaresi Bütçe ve Muhasebe Usulü Yönetmeliği hükümleri uyarınca borçlanma, kurumların gelir kalemleri arasında yer almaktaydı. 5449 sayılı Kanuna borçlanmanın hariç tutulmasına ilişkin hüküm bu çerçevede koyulmuş olup 10/03/2006 tarihli ve 26104 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile söz konusu Yönetmelikler ilga edilerek borçlanma gerek belediyeler gerek il özel idareleri için gelir kalemi olmaktan çıkarılmıştır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında, alınan borçlar ile bu borçların anapara ödemelerinin gelir ve gider bütçelerinde gösterilmeyeceği açıkça düzenlenmiştir. Ancak 5449 sayılı Kanun metninde yer alan borçlanmanın *“hariç”* bırakılmasına ilişkin

ifade bazı belediyeler tarafından borçlanma tutarının matrahtan indirilmesi şeklinde yorumlanarak katkı paylarının eksik yatırılmasına gerekçe gösterilmiştir. Bunun sonucunda kalkınma ajansları mevzuatla öngörülen gelirden mahrum kalırken belediyeler eksik katkı payı ödemeleri nedeniyle borçlu duruma düşmüş ve kalkınma ajansları desteklerinden faydalanamama durumuyla karşılaşmaktadır. Yapılan değişiklik ile borçlanma ifadesi metinden çıkarılmaktadır.

Ayrıca Kalkınma Ajansları ile 5449 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi çerçevesinde pay aktarmaya yükümlü kurum ve kuruluşlar arasında, Kalkınma Ajansları alacaklarına faiz işletilip işletilmeyeceği hususu ihtilaf yaratmaktadır. Kalkınma ajanslarının yerel pay alacakları genel hükümlere tabi olduğundan, yıllık temerrüt faiz hesabı bakımından 3095 sayılı Kanuna atıf yapılmak suretiyle madde metnine açıklık getirilmektedir.

Madde 24- 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi uyarınca, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan münhasıran bütçeden yardım alan kuruluşlarda görev alanların bu aylıkları kesilmektedir. Ayrıca, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamına giren kuruluşlar ilgili kanunlar ile sağlanan sigorta prim teşvik, destek ve indirimlerden de yararlanamamaktadır.

Madde ile emekli aylığı almaktayken Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türk Kızılay Derneği ve Yeşilay Cemiyetinde görev alanların aylıklarının kesilmemesi, bu kuruluşların sigorta prim teşvik, destek ve indirimlerden yararlandırılması ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılan borçların terkinin amaçlanmaktadır.

Madde 25- Madde ile 5627 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde yapılan değişiklikle, enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden tarım ve hizmet sektörlerinin de faydalanması amaçlandığından mezkur Kanun kapsamına söz konusu sektörler dahil edilmektedir.

Madde 26- Madde ile 5627 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden yararlanmak isteyenlerin kapsamı tanımlanmaktadır.

Madde 27- Madde ile 5627 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde yapılan değişiklikle, 2009 yılından beri uygulanan verimlilik artırıcı proje desteklerine sanayi sektörünün yanı sıra bina, hizmet ve tarım sektörleri de dahil edilerek enerji maliyetlerini düşürmek için yatırım yapmak isteyen bahse konu sektörlerin hibe veya faiz desteği şeklinde desteklenmesine imkan sağlanmaktadır. Bu sektörlerdeki tasarrufun ekonomiye kazandırılması, verimsiz ekipmanların toplu dönüşüm programıyla verimliliği ile değiştirilmesi, enerji verimliliği bilinç seviyesinin ve teknolojik gelişim seviyesinin yükseltilmesi, enerji verimliliği projelerinin artan bir oran ve tüm sektörleri kapsayacak şekilde yaygınlaşması, yerli üretim ve yerli ekipman kullanımı ile istihdama katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 28- Madde ile, esnek çalışma saatlerine ve şartlarına uyumlu olarak Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin faaliyetlerinin bir kısmını Merkez dışında yürütmesi ve Kanunla sağlanan destek ve muafiyetlerden aynı şekilde faydalanması amacıyla ilgili Kanun maddesinde düzenlemeye gidilmektedir.

Madde 29- Anayasa Mahkemesinin 6/1/2011 tarihli ve E.: 2010/19, K.: 2011/6 sayılı Kararı ile 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 13. maddesinin dördüncü fıkrası iptal edilmiştir. İptal kararıyla mevzuatta ortaya çıkan boşluğun giderilmesi ve canlı spor etkinliklerinde çevrimiçi korsan yayınlarla mücadele edilmesi amacıyla 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda düzenleme yapılması ihtiyacı doğmuştur. Madde ile Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin TFF Başkanı tarafından alınan kararın Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilmesiyle hukuka aykırı yayımı gerçekleştiren internet sitelerinin, internet sitesi bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılması ve ilgili internet sitesinin kısım, bölüm veya tamamının erişime engellenmesine yönelik ivedi müdahalede bulunulması ve böylece müsabakaların devamı esnasında hukuk dışı yayınların engellenmesi hedeflenmektedir.

Madde 30- Madde ile 6446 sayılı Kanunun “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 3 üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle; Kanuna “Şarj Hizmeti” başlığıyla eklenen hükümlerde yer alan; elektrikli araç ve şarj istasyonları ile ilgili kavramlarının tanımı yapılmaktadır.

Madde 31- Madde ile enerji verimliliğini arttırmak amacıyla aynı abone grubunda yer alsa bile maliyet bazlı tarife metodunun yanında elektrik enerjisinin tasarruflu kullanılmasını teşvik edici, benzer abone gruplarında fazla tüketim yapanların fazla tüketimin maliyetine katlanması amaçlanmaktadır. Bu düzenleme ile maliyetler için bir çalışma yapılması, gerekli olan abone grubu için normal tüketim miktarına uygun olarak bir kademe belirlenmesi ve oluşan tüketim artışından kaynaklanan ilave maliyetlerin bu kademe üstünde tüketim yapan aynı abonelere yansıtılması amaçlanmaktadır.

Madde 32- Madde ile Arz Güvenliği kapsamında Bakanlığın görev ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmektedir. Bu kapsamda, Türkiye Elektrik Enerjisi Talep Projeksiyonu ve Uzun Dönem Elektrik Enerjisi Üretim Gelişim Planı çalışmaları yerine, genel enerji dengesini dikkate alan ve daha geniş kapsamlı gelecek yirmi yıldan daha uzun dönemi kapsayan Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışması tanımlanmaktadır. Söz konusu çalışma ve yapılacak detay analizler sonucunda ortaya çıkan kurulu güç/ rezerv kapasite gereksiniminin karşılanamadığı durumda kapasite tahsis yarışmalarının düzenlenmesi öngörülerek orta uzun dönemde arz güvenliğinin en düşük maliyetli şekilde sağlanması amaçlanmaktadır.

Madde 33- Madde ile; çevrenin korunması için sera gazı salınımlarının azaltılması hedefi doğrultusunda elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik elektrikli araç ekosisteminin ve bu sisteme dayalı yeterli ve sürdürülebilir elektrikli araç şarj altyapısı ile serbest bir piyasanın tesis edilmesi, piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde düzenleme ve denetim usul ve esasları, piyasa işleyişi temel ilkeleri, piyasadaki taraflar ile EPDK’nın görev, yetki, sorumluluklarının belirlenmesi ile elektrikli araç kullanıcılarının haklarının güvence altına alınması amaçlanmıştır. Maddede yer alan hususlarda EPDK tarafından düzenleme yapabilme yetkisi sağlanmaktadır.

Madde 34- Madde ile; 6446 sayılı Kanuna “Şarj Hizmeti” başlığıyla eklenen hükümlere ilişkin Kurum tarafından 3 ay içerisinde ilgili yönetmelik ve düzenlemelerin çıkarılacağına ve hali hazırda şarj hizmeti faaliyeti gösteren kişilerin Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ve düzenlemelerin yürürlüğe girişinden itibaren 4 ay içerisinde durumlarını Kanuna uygun hale getireceklerine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Madde 35- 6491 sayılı Kanun gereği doksan (90) gün boyunca başvuruların askıda tutulması, sonrasında değerlendirme ve sonuçlandırma işlemleri epey bir süreç almaktadır. Bu da yatırımcının petrol arama ve üretim yatırımlarına bir an önce başlamasını geciktirmekte, başvuru sürecinin uzun olması döviz kurlarında meydana gelmesi olası değişiklikler nedeniyle yatırımcının ülkemizden ayrılmasına yol açmaktadır. Söz konusu değişikliklerle, yatırımcının sektörde faaliyete başlama süresinin kısaltılması amaçlanmaktadır.

Madde 36- Madde ile proje bazlı yatırım olarak adlandırılan ülkemiz için stratejik önemi haiz, teknolojik içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar için sağlanan yatırım yeri tahsisi desteğinin, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımlarına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı kapsamındaki teşvik uygulamalarına dayanak teşkil eden 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Ek 3 üncü maddesi hükümleri kapsamında düzenlendiği şekilde gerçek ve tüzel kişiler lehine 49 yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilmesi şeklinde uygulanması sağlanmaktadır. Bu kapsamda, hâlihazırda yatırım teşvik sisteminde sağlandığı gibi, proje bazlı nitelikteki yatırımlar için kullanılacak yatırım kredilerinde karşılaşılan teminat sorununun giderilmesi ve söz konusu yatırımların hızlandırılması amaçlanmaktadır.

Madde 37- Yürürlük maddesidir.

Madde 38- Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,
Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Esas No: 2/3950
Karar No: 16

26/11/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

İstanbul Milletvekili Osman BOYRAZ ile 40 Milletvekili tarafından 16/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan ve Başkanlıkça aynı tarihte tali komisyon olarak Adalet Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen 2/3950 esas numaralı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi”, Komisyonumuzun 23/11/2021 tarihinde yaptığı 17’nci Birleşiminde İstanbul Milletvekili Osman BOYRAZ ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, Türkiye Belediyeler Birliği, Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü, TCDD, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türk Kızılay Derneği, Türkiye Yeşilay Cemiyeti, Türkiye Futbol Federasyonu, Erişim Sağlayıcıları Birliği, Digitürk, Türkiye Süt Üreticileri Merkez Birliği, Exxen Digital Yayıncılık A.Ş ile Kulüpler Birliği Vakfı temsilcilerinin katılımlarıyla incelenip görüşülmüştür.

Teklif ile uygulamada ortaya çıkan gereksinimlerin karşılanması amacıyla bazı kanunlarda değişiklikler yapılması öngörülmekte olup bu değişikliklerle, elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması, elektrik enerjisi fonu anlaşmaları kapsamında elektrik faturalarında yer alan bileşenlerin azaltılması, tüketici üzerindeki mali yükün hafifletilmesi ve faturada sadeleştirmeye gidilmesi hedeflenmektedir. Bunun yanı sıra EPDK bünyesinde, elektrik ve doğal gaz faaliyetleri ile ilişkilendirilen iş modelleri ve teknolojiadaki gelişmeleri izlemek ve gerekli düzenlemeleri yapmak, araştırma ve geliştirme ile yenilik (inovasyon) alanlarının tespiti ve bu alanlardaki çalışmaların yönlendirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak üzere gerekli idari yapının kurulması amaçlanmaktadır.

Elektrikli araçlara ilişkin şarj hizmetinin sunulabilmesi ve şarj istasyonları için gerekli hukuki ve teknik altyapının oluşturulması, bu kapsamda sera gazı salınımlarının azaltılması hedefi doğrultusunda elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik elektrikli araç ekosisteminin ve bu sisteme dayalı yeterli ve sürdürülebilir elektrikli araç şarj altyapısı ile serbest bir piyasanın tesis edilmesi, piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde düzenleme ve denetim usul ve esasları, piyasa işleyişi temel ilkeleri, piyasadaki taraflar ile EPDK’nın görev, yetki, sorumluluklar ve haklarının belirlenmesi ile elektrikli araç kullanıcılarının haklarının güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

Ayrıca, doğal gaz piyasasında tüketicilerin kişisel kusurları haricinde oluşan (gaz arzının sağlanmasının gecikmesi, gaz arzının durdurulması, tüketicilere yapılacak bedel iadelerinin gecikmesi

vb.) tüketici mağduriyetlerinin karşılanmasına ilişkin olarak tüketicilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi; genel enerji dengesini dikkate alan “Uzun Dönemli Türkiye Ulusal Enerji Planı” çalışmasının yapılması ve bu çalışma sonucu ortaya çıkacak öngörüler ile elektrik enerjisi ve doğal gaz arz güvenlikleri çerçevesinde gerekli tedbirlerin alınmasına ilişkin mevzuat altyapısının kuvvetlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Yapılan düzenleme ile kendi tüketim ihtiyacını karşılamaya yönelik olarak yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten lisanssız elektrik üretim tesislerinin dağıtım sisteminin yanı sıra iletim sistemini de kullanabilmeleri ile enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden tarım ve hizmet sektörlerinin de faydalanmasının sağlanması hedeflenmekte, enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden yararlanmak isteyenlerin kapsamı tanımlanmakta ve enerji verimliliği uygulama projelerinin desteklenmesine ilişkin esasların kapsamının genişletilmesi amaçlanmaktadır.

Kanun Teklifinde yer alan çeşitli maddelerde yapılan değişikliklerle;

➤ 5846 sayılı Kanunda yer alan bilgisayar programlarına ilişkin olarak sağlanan ve koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketlerini yaptırma bağlayan düzenlemeye; tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayınlar dahil edilmekte ve canlı spor etkinliklerinde çevrimiçi korsan yayınlarla mücadele edilmesi amacıyla 5894 sayılı Kanunda düzenleme yapılması,

➤ Orman içi suların balık yetiştiriciliğinde kullanılmasına ve midye ile istiridye üretiminde zorunlu olarak karada kurulması gereken tesis, depo, arındırma havuzu vb. yapıların kıyıda bulunan orman alanlarında da kurulabilmesi,

➤ İş yaşamının doğrudan içinde olan mesleki eğitim merkezlerine devam eden öğrenciler ile bu merkezleri tercih edecek öğrencilerin teşvik edilmesi, usta öğretici sayısı ile çırak kayıtlarının artırılması,

➤ Ölçüler ve Ayar Kanununun Anayasa Mahkemesi Kararı ile iptal edilen maddelerinden doğacak hukuksal boşluğun giderilmesi amacıyla, Yüksek Mahkemenin söz konusu kararında belirtilen gerekçelerini karşılayacak ve aynı zamanda yasal metroloji sisteminin işleyişini de bozmayacak şekilde değişiklik yapılması,

➤ Kalkınma Ajanslarının mahalli idarelerden alacağı payların mahiyetinin düzenlenmesi ve geciken alacaklar için 3095 sayılı Kanunda yer alan temerrüt faizi uygulanacağına hükme bağlanması,

➤ Esnek çalışma saatlerine ve şartlarına uyumlu olarak Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin faaliyetlerinin bir kısmını Merkez dışında yürütmesi ve Kanunla sağlanan destek ve muafiyetlerden aynı şekilde faydalanması amacıyla düzenleme yapılması,

➤ Proje bazlı yatırım olarak adlandırılan ülkemiz için stratejik önemi haiz, teknolojik içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar için sağlanan yatırım yeri tahsisi desteğinin uygulamada yaşanan tereddütleri gidermek amacıyla yeniden düzenlenmesi,

öngörülmektedir.

2. Teklifin içeriği

2/3950 esas numaralı Kanun Teklifiyle,

➤ 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 72 nci maddesinde yalnızca bilgisayar programlarına ilişkin olarak sağlanan ve koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketlerini yaptırma bağlayan düzenlemenin tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi ve böylelikle telif hakkı sahipleri tarafından izinsiz

kullanımları engellemek amacıyla öngörülen teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik ürün ve araçların ticaretini veya tanıtımını yapanların cezalandırılması ve 2001/29/AT sayılı AB Direktifi ile uyum sağlanması,

➤ Anayasa Mahkemesinin 16/7/2020 tarih ve Esas No: 2018/104; Karar No: 2020/39 sayılı iptal kararı gerekçesi dikkate alınarak; özellikle ihracatın önemli bir unsuru olan Türk somonu olarak adlandırılan denizlerde yetiştirilen alabalıkların yavrularının üretilerek belirli bir boya kadar büyütüleceği orman içi sulardaki balık tesisleri kurulumunun yasal statüleri oluşturularak yatırımların ve üretimin devamlılığının sağlanması, yatırımcıların haklarının korunması ve su ürünleri ihracatının en önemli bölümünü oluşturan, denizlerde balık, midye ve istiridye yetiştiriciliği yapan tesislerin iskele, depo ve temiz su havuzu vb. kurulumu için karada zaruri ihtiyaç alanlarının karşılanması,

➤ 1163 sayılı Kanunun 72 nci maddesi ile kooperatiflerin, kooperatif birliklerine; kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamayacağı ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamayacağı hüküm altına alınmıştır. Tarımsal desteklemelere aracılık yapmakta olan kooperatiflerde; kooperatifin, kooperatif birliklerine, kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olma süreci genel kurullarından alınacak yetkiye bağlıdır. Bununla birlikte, genel kurulların yapılmasının belli bir takvime bağlı olması sebebi ile bahse konu tarımsal destekleme ödemelerinin kooperatif ortağı çiftçilere yapılmasında mağduriyet oluşturmaması için söz konusu hükmün 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanması,

➤ Elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması,

➤ 3291 sayılı Kanunun Ek 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasının yürürlükten kaldırılması sureti ile elektrik faturalarında yer alan bileşenlerin azaltılması, tüketici üzerindeki mali yükün hafifletilmesi ve faturada sadeleştirmeye gidilmesi,

➤ İş yaşamının doğrudan içinde olan mesleki eğitim merkezlerine devam eden öğrenciler ile bu merkezleri tercih edecek öğrencilerin teşvik edilmesi amacıyla düzenleme yapılmasına ihtiyaç duyulduğu, kalfalık yeterliliklerine sahip 12 nci sınıf öğrencilerinin, 9. 10. ve 11 inci sınıf öğrencilerine göre işletmeye daha fazla katkı sağladıkları dikkate alınarak farklı ücret uygulanması,

➤ Ustalık yeterliliğini kazanmış olanların usta öğretici belgesine erişim imkânlarının artırılması kapsamında mesleklerinde en az on yıl usta olarak çalışanların iş pedagojisi kursu sınavına doğrudan katılabilmeleri yönünde düzenleme yapılması,

➤ Mesleki ve teknik öğretimin daha fazla tercih edilebilmesi, öğrencilerin uygulama eğitimlerini gerçek işletme ortamında yapılmasını sağlamak amacıyla kanunun öngördüğü işletmelerde mesleki eğitim, staj ve tamamlayıcı eğitim için işverenlerin katılımcı olması ile ödenecek Devlet katkısının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonu'na aktarılması ve kapsamda yapılacak ödemelerin Cumhurbaşkanı tarafından yedi eğitim ve öğretim yılına kadar uzatılabileceğine ilişkin değişiklik yapılması,

➤ Anayasa Mahkemesinin, 4/3/2021 Tarihi ve E: 2019/47, K: 2021/16 sayılı Kararı doğrultusunda iptal gerekçesinde belirtilen gerekçeleri karşılamak ve abonelerin idari yaptırımla karşı karşıya kalma ihtimalini ortadan kaldırmak amacıyla düzenleme yapıldığı,

➤ 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde özelleştirilen Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirilme uygulamaları neticesinde imzalanan kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme sürelerinin başvuru gerçekleştirilmesi

ve sözleşmeden kaynaklanan tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile davalardan vazgeçilmesi halinde sözleşmelerinin süresinin kırk dokuz yıla kadar uzatılması ve diğer bazı hususlarda düzenleme yapılması,

➤ Elektrik ve doğal gaz faaliyetleri ile ilişkilendirilen enerji politikaları çerçevesinde EPDK görev alanında yer alan iş modellerinin ve teknolojiadaki gelişmelerin ilgili piyasalara etkilerinin analiz edilmesi ve gerekli düzenlemeleri yapmak, araştırma ve geliştirme ile yenilik alanlarının genel enerji politikaları içerisinde yer alan alanların ilgili piyasalara entegrasyonu ile bu alanlardaki çalışmaların hayata geçirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak üzere EPDK bünyesinde Daire Başkanlığı kurulması ile ihtiyaca binaen yeni kadro ihdası yapılması,

➤ Doğal gaz piyasasında tüketicilerin kişisel kusurları haricinde oluşan (gaz arzının sağlanmasının gecikmesi, gaz arzının durdurulması, tüketicilere yapılacak bedel iadelerinin gecikmesi vb.) tüketici mağduriyetlerinin karşılanmasına ilişkin olarak tüketicilerin korunmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi,

➤ Doğal gaz arz güvenliği kapsamında Bakanlığın sorumlu olduğu belirtilmek suretiyle genel enerji dengesini dikkate alan gelecek yirmi yıldan daha uzun dönemi kapsayan Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışmasının tanımlanması, söz konusu çalışma sonucu ortaya çıkacak öngörüler ile doğal gaz arz güvenliği çerçevesinde ihtiyaç duyulabilecek tedbirlerin belirlenmesine katkı sağlanması ve bu kapsamda gerekli tedbirlerin alınması,

➤ Esnek çalışma saatlerine ve şartlarına uyumlu olarak Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin faaliyetlerinin bir kısmını Merkez dışında yürütmesi ve Kanunla sağlanan destek ve muafiyetlerden aynı şekilde faydalanması,

➤ Lisanssız üretim tesislerinin dağıtım sisteminin yanı sıra iletim sistemini de kullanacakları ve iletim seviyesinden bağlanacak üretim tesislerinin mahsuplaşma işlemlerinin yapılabilmesini teminen değişiklik yapılması,

➤ 5449 sayılı Kanun metninde yer alan borçlanmanın hariç bırakılmasına ilişkin ifade bazı belediyeler tarafından borçlanma tutarının matrahtan indirilmesi şeklinde yorumlanarak katkı paylarının eksik yatırılmasına gerekçe gösterildiği, Kalkınma Ajanslarının mevzuatla öngörülen gelirden mahrum kalırken belediyelerin eksik katkı payı ödemeleri nedeniyle borçlu duruma düştüğü ve kalkınma ajansları desteklerinden faydalanamama durumuyla nedeniyle borçlanma ifadesinin metinden çıkarılması,

➤ 5449 sayılı Kanununun 19 uncu maddesi çerçevesinde pay aktarmaya yükümlü kurum ve kuruluşlar arasında, kalkınma ajansları alacaklarına faiz işletilip işletilmeyeceği hususunun ihtilaf yarattığı, yıllık temerrüt faiz hesabı bakımından 3095 sayılı Kanuna atıf yapılmak suretiyle madde metnine açıklık getirildiği,

➤ Emekli aylığı almaktayken Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türk Kızılay Derneği ve Yeşilay Cemiyetinde görev alanların aylıklarının kesilmemesi, bu kuruluşların sigorta prim teşvik, destek ve indirimlerden yararlandırılması ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılan borçların terkin edilmesi,

➤ 5627 sayılı Kanununun 2 nci maddesinde yapılan değişiklikle enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden tarım ve hizmet sektörlerinin de dahil edilmesi,

➤ 5627 sayılı Kanununun 8 inci maddesinde yapılan değişiklikle, 2009 yılından beri uygulanan verimlilik artırıcı proje desteklerine sanayi sektörünün yanı sıra bina, hizmet ve tarım sektörleri de dahil edilerek enerji maliyetlerini düşürmek için yatırım yapmak isteyen bahse konu sektörlerin hibe

veya faiz desteği şeklinde desteklenmesine imkan sağlandığı, bu sektörlerdeki tasarrufun ekonomiye kazandırılması, verimsiz ekipmanların toplu dönüşüm programıyla verimliliği ile değiştirilmesi, enerji verimliliği bilinç seviyesinin ve teknolojik gelişim seviyesinin yükseltilmesi, enerji verimliliği projelerinin artan bir oran ve tüm sektörleri kapsayacak şekilde yaygınlaşması, yerli üretim ve yerli ekipman kullanımı ile istihdama katkı sağlanması,

➤ Anayasa Mahkemesinin 6/1/2011 tarihli ve E.: 2010/19, K.: 2011/6 sayılı Kararı ile 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanununun 13 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının iptali kararıyla mevzuatta ortaya çıkan boşluğun giderilmesi ve canlı spor etkinliklerinde çevrimiçi korsan yayınlarla mücadele edilmesi ve müsabakaların devamı esnasında hukuk dışı yayınların engellenmesi,

➤ 6446 sayılı Kanunun “Tanımlar ve kısaltmalar” başlıklı 3 üncü maddesinde yapılan düzenlemeyle elektrikli araç ve şarj istasyonları ile ilgili kavramlarının tanımının yapılması,

➤ Enerji verimliliğini arttırmak amacıyla gerekli olan abone grubu için normal tüketim miktarına uygun olarak bir kademe belirlenmesi ve oluşan tüketim artışından kaynaklanan ilave maliyetlerin bu kademe üstünde tüketim yapan aynı abonelere yansıtılması,

➤ 6446 sayılı Kanununun 20 nci maddesinde çeşitli değişiklik yapmak suretiyle orta uzun dönemde arz güvenliğinin en düşük maliyetli şekilde sağlanması,

➤ Çevrenin korunması için sera gazı salınımlarının azaltılması hedefi doğrultusunda elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik elektrikli araç ekosisteminin ve bu sisteme dayalı yeterli ve sürdürülebilir elektrikli araç şarj altyapısı ile serbest bir piyasanın tesis edilmesi, piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde düzenleme ve denetim usul ve esasları, piyasa işleyişi temel ilkeleri, piyasadaki taraflar ile EPDK'nın görev, yetki, sorumluluklarının belirlenmesi ile elektrikli araç kullanıcılarının haklarının güvence altına alınması,

➤ 6446 sayılı Kanuna “Şarj Hizmeti” başlığıyla eklenen hükümlere ilişkin Kurum tarafından 3 ay içerisinde ilgili yönetmelik ve düzenlemelerin çıkarılacağına ve hali hazırda şarj hizmeti faaliyeti gösteren kişilerin Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ve düzenlemelerin yürürlüğe girişinden itibaren 4 ay içerisinde durumlarını Kanuna uygun hale getireceklerine ilişkin düzenleme yapılması,

➤ 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 32 nci maddesinde değişiklik yapılarak petrol yatırımcısının sektörde faaliyete başlama süresinin 90 günden 60 güne indirilmesi,

➤ Proje bazlı yatırım olarak adlandırılan ülkemiz için stratejik önemi haiz, teknolojik içeriği ve katma değeri yüksek yatırımlar için sağlanan yatırım yeri tahsisi desteğinin, 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımlarına ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı kapsamındaki teşvik uygulamalarına dayanak teşkil eden 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun Ek 3 üncü maddesi hükümleri kapsamında düzenlendiği şekilde gerçek ve tüzel kişiler lehine 49 yıl süreli bağımsız ve sürekli nitelikli irtifak hakkı tesis edilmesi şeklinde uygulanması, bu kapsamda, hâlihazırda yatırım teşvik sisteminde sağlandığı gibi, proje bazlı nitelikteki yatırımlar için kullanılacak yatırım kredilerinde karşılaşılan teminat sorununun giderilmesi ve söz konusu yatırımların hızlandırılması,

öngörülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyon Başkanı ve Konya Milletvekili Ziya ALTUNYALDIZ tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ 2022 yılından itibaren elektrik enerjisi satışı üzerinden TRT payı ve enerji fonunun kaldırılması ile vatandaş üzerinden 3 milyar TL’lik bir mali yükün kaldırılmış olacağı,

➤ Teklifte, AR-GE çalışmalarında, proaktif çözümler ve etkili sonuçlara odaklanan, gerektiğinde rekabet öncesi işbirliği prensibiyle paydaşlarla birlikte çalışan, yüksek teknolojiye odaklanan, mekândan bağımsız bir yapıya kavuşturulması için esnek çalışma anlayışını getiren hükümlere yer verildiği,

➤ Bölgesel kalkınmaya ilişkin, özellikle kalkınma ajanslarına ilişkin hükümlere yer verildiği, bölgesel kalkınmada kalkınma ajanslarının oldukça önemli bir yere sahip olduğu ve ülkemizde 26 kalkınma ajansının 23 binden fazla proje ve güncel fiyatlarla 11 milyar lira destek sağlayarak 19 milyar liraya yakın bir kaynağı harekete geçirmiş bulunduğu,

➤ Küresel rekabetin artmasının, paradigma değişikliklerinin ve tedarik zincirindeki değişimlerin sanayi üretiminin yanı sıra enerji güvenliğini, nitelikli eleman yetiştirmeyi ve tüm bunları kombine edebilen ve bir potada eritip rekabetçi bir ekonomiyi oluşturabilen bir yapıyı güçlendirebilme adına Teklifte yer alan düzenlemelerin ülkemiz ekonomisine büyük katkılar sağlayacağı,

belirtilmiştir.

Kanun Teklifinin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde birinci imza sahibi İstanbul Milletvekili Osman BOYRAZ tarafından yapılan açıklamalarda; Teklif ile enerji, sanayi, teknoloji ile mesleki eğitim alanı başta olmak üzere çeşitli düzenlemeler yapılmasının öngörüldüğü, enerji alanında ortaya çıkan ihtiyaçlar, değişen koşullar ve küresel gelişmeler doğrultusunda toplam 22 maddede düzenleme yapıldığı,

Bu kapsamda en temel politika önceliklerini;

➤ Enerji ve tabii kaynaklar alanında dışa bağımlılığın azaltılması,

➤ Enerji arz güvenliğinin sağlanması,

➤ Elektrikli şarj istasyonlarının kullanılmasına yönelik hukuki alt yapının oluşturulması,

➤ Vatandaşlarımızın enerjii en uygun fiyatla kullanabilmesi için gerekli tedbirlerin alınması,

➤ Enerji verimliliğinin teşvik edilmesi ve bu kapsamda milli servetin israf edilmesinin önlenmesi olduğu,

➤ Bu öncelikler doğrultusunda;

➤ Elektrik faturalarında TRT payı olarak bilinen “elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak pay”ın TRT gelir kalemlerinden çıkarılmasıyla fatura üzerindeki yükün hafifletilmesi suretiyle vatandaşlarımıza daha uygun fiyatla enerji kullanımına ilişkin imkân sunulacağı,

➤ Aynı amaç doğrultusunda yapılan düzenlemeyle, katkı payı kaldırılarak elektrik faturalarında yer alan bileşenlerin azaltıldığı, tüketici üzerindeki mali yükün hafifletildiği ve faturada sadeleştirmeye gidildiği,

➤ Doğalgaz piyasasında tüketicilerin kişisel kusurları haricinde (gaz arzının sağlanmasının gecikmesi, gaz arzının durdurulması, tüketicilere yapılacak bedel iadelerinin gecikmesi gibi sorunların sonucunda) oluşan tüketici mağduriyetlerinin karşılanmasına ilişkin bir düzenleme getirilmek suretiyle tüketicilerin korunmasının amaçlandığı,

➤ Enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden tarım ve hizmet sektörlerinin de faydalanmasına imkân sağlandığı,

➤ Enerji verimliliğini arttırmak amacıyla elektrik faturalarında farklılaşan tarife sistemi getirilmesi suretiyle abonelerin elektrik enerjisini tasarruflu kullanmalarını teşvik etmek, enerji verimliliğini artırmak hedefi doğrultusunda hem sosyal hem de iktisadi bir perspektiften hareket edildiği,

➤ Kurumsal yapının ve kapasitenin güçlendirilmesine yönelik EPDK bünyesinde Enerji Dönüşüm Dairesi Başkanlığı adıyla yeni bir hizmet biriminin kurulmasının ve bu yapının nitelikli işgücü açısından güçlendirilmesinin öngörüldüğü, bahse konu Başkanlığın, elektrik ve doğal gaz faaliyetleri ile ilişkilendirilen enerji politikaları çerçevesinde EPDK görev alanında yer alan iş modellerinin ve teknolojiadaki gelişmelerin ilgili piyasalara etkilerinin analiz edilmesi ve gerekli düzenlemelerin yapılması, araştırma ve geliştirme ile yenilik alanlarının genel enerji politikaları içerisinde yer alan alanların ilgili piyasalara entegrasyonu ile bu alanlardaki çalışmaların hayata geçirilmesine ilişkin çalışmaları yürüteceği,

➤ Elektrikli araçlara ilişkin şarj hizmetinin sunulabilmesi ve şarj istasyonları için gerekli teknik altyapının oluşturulması ve buna ilişkin hukuki altyapının kurulmasının sağlandığı, bu kapsamda çevrenin korunması için sera gazı salınımlarının azaltılması hedefi doğrultusunda elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik elektrikli araç ekosisteminin oluşturulmasına yönelik düzenlemeler getirildiği,

➤ Arz güvenliğini sağlama görevini yürüten Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Uzun Dönemli Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışması yapmasına ilişkin hukuki çerçeve oluşturulduğu, söz konusu çalışma ve yapılacak detay analizler sonucunda ortaya çıkan kurulu güç/rezerv kapasite gereksiniminin karşılanamadığı durumda kapasite tahsis yarışmalarının düzenlenmesi öngörülerek orta uzun dönemde arz güvenliğini en düşük maliyetli şekilde sağlanmasının hedeflendiği,

➤ Yapılan düzenleme ile petrol ruhsatı başvuru ve değerlendirme süreçlerinde değişiklik yapılmak suretiyle petrol yatırımcısının sektörde faaliyete başlama süresinin kısaltılmasının amaçlandığı,

➤ Teklifin 20 ve 28 inci maddelerinde yer alan benzer düzenlemeler kapsamında, esnek çalışma saatlerine ve şartlarına uyumlu olarak Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin faaliyetlerinin artan bir kısmını Merkez dışında yürütmesine imkân sağlandığı,

➤ Kalkınma Ajanslarının mevzuatla öngörülen gelirden mahrum kalmasına ve belediyelerin kalkınma ajansları desteklerinden faydalanamamasına yol açan sorunların giderildiği,

➤ Anayasa Mahkemesi tarafından 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun bazı hükümlerinin iptal edildiği ve bu karar nedeniyle doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden Yüksek Mahkeme tarafından dokuz ay süre verildiği ve bu sürenin 8/3/2022’de dolacağı, yapılması öngörülen düzenleme ile iptal gerekçesinde belirtilen gerekçelerin karşılanması ve abonelerin idari yaptırımla karşı karşıya kalma ihtimalinin ortadan kaldırılmasının amaçlandığı,

➤ Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesine İlişkin Kanunda yapılan değişiklik kapsamında, hâlihazırdaki yatırım teşvik sisteminde sağlandığı gibi proje bazlı nitelikteki yatırımlar için kullanılacak yatırım kredilerinde karşılaşılan teminat sorununun giderilmesinin ve söz konusu yatırımların hızlandırılmasının amaçlandığı,

➤ Mesleki eğitim kapsamında yapılan düzenleme ile 3308 sayılı Meslek Eğitim Kanununun 25 inci maddesine bir ibare eklenmek suretiyle kalfalık yeterliliklerine sahip 12 nci sınıf öğrencilerinin, 9, 10 ve 11 inci sınıf öğrencilerine göre işletmeye daha fazla katkı sağladıkları dikkate alınarak farklı ücret uygulanmasının amaçlandığı,

➤ 3308 sayılı Meslek Eğitim Kanununun 31 inci maddesine bir fıkra eklenmek suretiyle ustalık yeterliliğini kazanmış olanların usta öğretici belgesine erişim imkânlarının artırılması kapsamında mesleklerinde en az on yıl usta olarak çalışanların iş pedagojisi kursu sınavına doğrudan katılabilmeleri yönünde düzenleme yapıldığı,

➤ Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesi ile geçici 12 nci maddesine göre kapsamdaki öğrencilerin aldıkları ücretin bir kısmının devlete işletmelere ödendiği, Cumhurbaşkanı kararıyla destek süresinin 5 yıl uzatılarak 2016-2017 eğitim ve öğretim yılından bugüne bu destek mekanizmasının çalıştığı, yapılan düzenlemeyle bu sürenin uzatılmasının öngörüldüğü, daha önce Türkiye İş Kurumundan karşılanan bu kaynağın artık Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılmasına ilişkin düzenleme yapıldığı,

➤ Teklifin 1 inci maddesi ile 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 72 nci maddesinde değişiklik yapıldığı, buna göre yalnızca bilgisayar programlarına ilişkin olarak sağlanan ve koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketlerini yaptırma bağlayan düzenlemenin kapsamının genişletildiği, maddenin tüm eser, icra, fonogram, yapım ve yayınları kapsayacak şekilde yeniden düzenlendiği ve bu düzenleme ile telif hakkı sahipleri tarafından izinsiz kullanımları engellemek amacıyla öngörülen teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik ürün ve araçların ticaretini veya tanıtımını yapanların cezalandırılmasının ve ayrıca ilgili 2001/29/AT sayılı AB Direktifi ile uyum sağlanmasının amaçlandığı,

➤ Teklifin 29 uncu maddesi ile 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda değişiklik yapılmak suretiyle canlı spor etkinliklerinde çevrimiçi korsan yayınlarla mücadele edilmesi ve müsabakaların devamı esnasında hukuk dışı yayınların engellenmesinin hedeflendiği,

➤ 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile ilgili olup işletme hakkı verilen limanların 30, 36 ve 39 yıl olan sözleşme sürelerinin 49 yıla uzatılmasının öngörüldüğü,

➤ 6831 sayılı Orman Kanununun 18 inci maddesinde yapılan düzenlemeyle orman içi sulardaki balık tesislerinin yasal statüleri korunarak yatırımların ve üretimin devamlılığının sağlanması, yatırımcıların haklarının korunması ve su ürünleri ihracatının en önemli bölümünü oluşturan denizlerde balık, midye ve istiridye yetiştiriciliği yapan tesislerin iskele, depo ve temiz su havuzu vb. kuruluşu için karadaki zaruri ihtiyaçların karşılanmasının amaçlandığı,

➤ 1163 sayılı Kanunun 72 nci maddesi ile kooperatiflerin, kooperatif birliklerine; kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamayacağı ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamayacağı, bu ortaklık veya üyelik ise kooperatiflerde genel kurullarından alınacak yetkiye bağlı olduğu ve genel kurulların yapılmasının da belli bir takvime bağlı olması sebebi ile bahse konu tarımsal destekleme ödemelerinin kooperatif ortağı çiftçilere yapılmasında mağduriyet oluşturmaması için söz konusu hükmün 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanmasının öngörüldüğü,

➤ 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa ek madde eklenmek suretiyle 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi uyarınca, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan münhasıran bütçeden yardım alan kuruluşlarda görev alanların bu aylıklarının kesildiği, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamına giren kuruluşlar, ilgili kanunlar ile sağlanan sigorta prim teşvik, destek ve indirimlerden de yararlanmadığı, yapılan düzenleme ile emekli aylığı almaktayken Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türk Kızılay Derneği ve Yeşilay

Cemiyetinde görev alanların aylıklarının kesilmemesi, bu kuruluşların sigorta prim teşvik, destek ve indirimlerden yararlandırılması ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından çıkarılan borçların terkinin amaçlandığı,

ifade edilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde milletvekilleri tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Torba yasa uygulamasının, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu ve yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini zedelediği,

➤ Teklifin bazı maddelerinin Komisyonun yetki alanına girmediği ve Teklifteki bazı maddelerin anayasaya aykırılık teşkil ettiği,

➤ Diğer ihtisas komisyonlarının görev ve yetki alanına giren hususların ayıklanmasının ve kendi görev ve yetki alanında görüşme yapmasının yalnızca Anayasa'ya uygunluk açısından değil, yasama etiği ve yasama ciddiyeti açısından önem taşıdığı,

➤ TRT payının kaldırılmasına yönelik düzenlemenin yürürlük tarihinin 2022 yılı Ocak ayında değil, kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesinin vatandaşlarımız için daha olumlu sonuçlar yaratacağı,

➤ Limanların işletme sürelerinin kırk dokuz yıla uzatılmasına ilişkin düzenlemenin Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği,

➤ Teklifin 24'üncü maddesiyle çift maaşın önünün açıldığı,

➤ Benzinli araçlarda emisyon probleminin şehrin içinde her tarafa yayıldığı ama elektrikli araçlarda emisyon probleminin lokalize edildiği ve daha kontrollü bir çevrede yapılabildiği,

➤ Elektrikli araçların doğru bir tercih olduğu ancak elektrik araçlarla karbon emisyonunun sıfıra ineceği yaklaşımının doğru olmadığı,

➤ Teknoloji Geliştirme Bölgeleriyle (TGB) ilgili maddelerin olumlu olduğu ancak bu konuda Cumhurbaşkanına yetki verilmesinin doğru olmadığı,

➤ Teklifin 36'ncı maddesiyle devlet imkanlarının süresiz olarak bir kişiye veya kuruma tahsis edilmesinin Anayasa'ya aykırılık teşkil ettiği,

➤ Teklif hazırlık sürecinde tüm paydaşların görüşlerinin alınmadığı,

➤ Aynı okullardan henüz mezun olmuş üstelik deneyim bağlamında milyonlarca insanın iş ararken işverenlerce çırak, kalfa, stajyer adları altında genç emek sömürüsü yapıldığı ve bu işin suiistimal edildiği,

➤ Öğrencilere verilen paranın öğrencilere doğrudan yatırılmamasının suiistimale yol açtığı,

➤ Türkiye'nin en büyük enerji kaynağının enerji verimliliği ve enerji tasarrufu olduğu ve bu alanda yüzde 30'a yakın bir enerji verimliliği potansiyeline sahip olup, 2007 yılındaki noktadan pek ileriye gidilemediği ancak Teklifte yer alan düzenlemelerle bu konudaki kapsamın genişlemesinin oldukça önemli olduğu,

➤ Elektrikli araç ve şarj istasyonları konusunda ülkemizin diğer ülkelerle kıyaslanınca geride olduğu,

➤ Ülkemizin satın alma gücü ölçütüne göre özellikle hanelerde kullanılan elektriği Avrupa ülkeleri arasında en pahalıya tüketen ülkeler arasında yer aldığı, hanelerin ve üretim planlarının temel giderlerinden olan elektrik fiyatının, üzerindeki vergi ve vergi benzeri kalemler nedeniyle artış gösterdiği,

➤ Elektrik faturaları üzerindeki KDV oranının tamamen kaldırılması veya yüzde 1'e indirilmesi gerektiği,

➤ Sayıştay'ın enerji fon bedelleriyle ilgili tespitlerinin bulunduğu, 37 enerji şirketinin, vatandaşın elektrik enerjisi fon bedelini tahsil ettiği ancak Bakanlığın hesabına yatırmadığı,

➤ EPDK bünyesinde Enerji Dönüşüm Dairesi'nin kurulmasının enerji dönüşümünün iklim değişikliği kapsamında yapılmasının oldukça olumlu olduğu, ancak fosil yakıtlardan çıkışla ilgili net bir çalışma yapılmasına gerek duyulduğu, fosil yakıtlarla santral yapımından ziyade enerji verimliliğinin ön plana çıkarılması gerektiği,

➤ Ülkemizin önümüzdeki dönemdeki çalışmalarının, yeşil finansmanın, yeşil dönüşümün, yeşil mutabakatın lafta kalmaması için güneş enerjisi yatırımcılarına hibe, destek vb. her türlü teşvikin verilmesi suretiyle canlandırılması gerektiği,

➤ 2021 yılı Nisan ayı itibarıyla bir konutun yaklaşık 200 liralık bir elektrik faturasının enerji tüketim bedelinin 162 lira olduğu, elektrik üzerine eklenen toplam vergi ve fon tutarının ise 38 lira olduğu, bu vergi ve fonların dökümünde ise; enerji fonu-tüketim tutarının yüzde 1'ini oluşturduğu,

➤ Alım gücünün sürekli düştüğü ve Covid-19 sürecinde enerji ihtiyacının her zamankinden daha acil hâle geldiği bir dönemde elektrik üzerindeki TRT payının yanı sıra diğer kalemlerinde kaldırılarak bu yüklerin hafifletilmesi gerektiği,

➤ Elektrik dağıtım özelleştirmesinin hedeflenen sonuçları getirmediği, kayıp kaçak elektrik oranında hedeflerin tutturulmadığı, kaçak elektriğin tüm abonelere ödetilmesinin hukuksuzluğu karşısında abonelerin lehine verilmeye başlanan mahkeme kararlarının önünün yapılan kanuni düzenlemelerle tıkandığı, fatura dökümlerindeki bazı detayların toplumdan gelen tepkiler üzerine artık görünmez kılındığı,

➤ Elektrik faturalarındaki bazı vergi ve fonların düşürülmesinin sosyal devletin gereği olduğu, elektrik satışından TRT payının kaldırılmasının çok önemli olduğu ama tek başına yeterli olmadığı,

➤ Doğal gaz ve mutfak tüpünde de ÖTV ve KDV'nin kaldırılması gerektiği ve elektrik ve ısınmada düşük gelirli lehine kademeli tarife sistemine geçilmesi gerektiği,

➤ Enerjide uygulanan yüksek orandaki ÖTV, KDV ve diğer vergilerin Hazine için bir gelir kapısı olarak görüldüğü oysa devletin görevlerinden birinin yurttaşlara ulaşılabilir ve ucuz enerji temin etmek olduğu, sanayinin ve günlük hayatın önemli bir girdisi olan enerji fiyatlarına gelen zamların gündelik yaşamı güçleştirdiği,

➤ Konutlarda elektrik, doğal gaz ve su faturalarında KDV oranının yüzde 1'e çekilmesi, ÖTV oranlarının düşürülmesi gerektiği, elektrik üretiminde önceliğin ve ağırlığın dışa bağımlılığı arttıran ve ithalat faturasını yükselten ithal kömür, petrol ve doğal gazı değil güneş ve rüzgâr gibi yenilenebilir enerji kaynaklarına verilmesi, yenilenebilir kaynakları destekleme mekanizması kapsamında devam eden mevcut dövize endeksli uygulamaların sonlandırılması; sanayide, ulaşımda, binalarda ve tarımda enerji verimliliği sağlamaya dönük teşviklerin ve adımların hızla atılması, dışa bağımlı mazot, gübre dâhil tarımsal girdiler de KDV ve ÖTV oranları yüzde 1'e çekilmesi ve sulamada kullanılan elektrik fiyatlarının indirilmesiyle üretim maliyetleri düşürülmesi, düşük gelir grupları için hane başına ayda 200 kilovat saat elektrik bulunan bölge ve ısınma biçimine göre belirlenecek miktarda doğal gazın halka ücretsiz verilmesi gerektiği,

➤ Dünyada gelişmiş ülkeler ile gelişmekte olan ülkelerin birbirleriyle kıyasıya mücadele ettiği, ürünlerin dünyada serbest dolaşımının limanlar üzerinden olduğu ve limanlar savaşı yaşandığı ve

limanlar konusunun oldukça stratejik olduğu ve limanlarımızın yabancılara verilmesinin ve ihale yapılmadan işletme sürelerinin uzatılmasına ilişkin düzenlemelerin ülkenin ihracatına, sanayisine katkı sağlamak için yapılmadığı,

➤ Aynı tür abonelerin tüketimlerine göre tarife farklılığı oluşturulmasının dar gelirli vatandaşlarımız açısından atılmış önemli bir adım olduğu,

➤ Mesleki eğitim alanında yapılması öngörülen düzenlemelerin çocukların çıraklık eğitimi, meslek liselerinin teşviki ve nitelikli eleman yetiştirilmesi açısından oldukça önemli olduğu,

➤ Ormanlarda balık üretimi yapmak için tesis oluşturmanın amaçlandığı, ancak bu konuda Anayasa Mahkemesi tarafından verilmiş bir iptal kararı bulunduğu, dolayısıyla bu düzenlemenin Anayasa'ya aykırı olduğu ve Teklif metninden çıkarılması gerektiği,

➤ Mesleki eğitim sistemini cazip kılmak amacıyla bu sistem içinde eğitim alan öğrencilerin aldıkları ücretlerin artırılması gerektiği,

➤ Teklifin 12, 13 ve 14 üncü maddeleriyle mesleki eğitim merkezlerinde devam eden öğrencilerin özlük haklarında kısmi iyileştirmelerin yapılmasının, yeni öğrencilerin özendirilmesinin ve usta öğretici sayısının artırılmasının olumlu olduğu,

➤ Mesleki eğitimde ücret bakımından kalfaları çıraklardan ayırmamak gerektiği, kalfalarla aynı işi yapan işçiler arasında da asgari ücret denkliğinin sağlanması gerektiği,

➤ Türkiye'de çıraklık, stajyerlik adı altında 1 milyondan fazla öğrencinin ucuz iş gücü olarak insani olmayan koşullarda çalıştırıldığı; çırakların, stajyerlerin ücretleri ve primlerinin çoğu zaman İşsizlik Fonu'ndan ödenmesine rağmen gençlere çok cüzi ücretler verildiği,

➤ Kadrosuz usta öğreticilerin kurumlarında saatlik ücret karşılığı çalışmalarına rağmen emekli olamadıkları ve kıdem tazminatı alamadıkları,

➤ Temel amacı işsizlik sigortası ödemeleri ve işsiz kalanların yeniden işe kazandırılması olan İşsizlik Sigortası Fonunun bir işveren destek fonuna dönüştüğü ve amacı dışında kullanıldığı,

➤ Kalkınma Ajanslarına ödenecek pay hesabında mevcut düzenlemenin korunması ve borçlanma kaleminin matrahtan düşülmesi uygulamasının devam ettirilmesi gerektiği,

➤ Teklif kapsamındaki herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan münhasıran bütçeden yardım alan kuruluşlarda görev alanların, bu aylıklarının kesilmesine yönelik düzenlemeye istisna getirilmesinin Anayasanın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil ettiği,

➤ Maç yayınlarının başlı başına büyük bir ekonomik sistem hâline geldiği ve Anadolu kulüpleri açısından da önemli bir gelir kaynağı olduğu, yayın hakkı sahibinin korunması ve kaçak yayınların önlenmesi gerektiği ancak bu süreçte yargı erkinin de dahil edilmesi gerektiği,

➤ Korsan maç yayınlarını izleyenlerin oldukça yüksek olmasının sadece hukukun ihlali olmadığı, aynı zamanda sosyo-ekonomik önemli bir probleme de işaret ettiği ve bu yasaklamaların halkı futboldan soğutabileceği,

➤ Elektrik dağıtım özelleştirmelerinin hedeflenen sonuçları getirmediği, kayıp kaçak elektrik oranında hedeflerin tutturulamadığı, kaçak elektriğin tüm abonelere ödetilmesinin hukuksuzluğu karşısında aboneler lehine verilmeye başlanan mahkeme kararlarının yasal düzenlemelerle tıkandığı,

➤ Kayıp kaçak bedellerinin aboneler üzerindeki yükünün kaldırılması ve faturalara yansıtılmaması gerektiği,

➤ Kahramanmaraş'ta sürekli kirlenmekte olan Aksu Çayı'nın temizlenmesi için arıtma tesisi yapmak amacıyla yirmi sene önce kurulmuş halihazırdaki sanayi kuruluşlarından sanayi kuruluşları dışındaki tüm alanlar çıkartılmak suretiyle bir OSB kurulduğu,

➤ Dağınık sanayi kuruluşlarını bir araya getirerek OSB'ye dönüştürülmesinin doğru bir proje olduğu,

belirtilmiştir.

Kanun Teklifi üzerinde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakan Yardımcısı Abdullah TANCAN, Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Çetin Ali DÖNMEZ, Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Sadri ŞENSOY, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Mehmet Hamdi YILDIRIM, EPDK Başkan Yardımcısı Hacı Ali ULUTAŞ, Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdür Yardımcısı Fatoş ALTUNÇ, Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü Hukuk Müşaviri Alime KARAGÖL, Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü İzin ve İrtifak Dairesi Başkanı Ahmet KÖLE, Tarım ve Orman Bakanlığı Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürü Mustafa Altuğ ATALAY, Milli Eğitim Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Ömer İNAN, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı 1. Hukuk Müşaviri Mehmet KILCI, Kalkınma Ajansları Genel Müdür Yardımcısı Mustafa IŞIK, Türkiye Belediyeler Birliği Hukuk İşleri Müdürü Zeliha MERCİMEK, Türk Kızılayı Genel Müdür Yardımcısı Nurettin HAFIZOĞLU, Hazine ve Maliye Bakanlığı Sağlık ve Sosyal Güvenlik Dairesi Başkanı Tunç BENDERLİOĞLU ile Gençlik ve Spor Bakanlığı Hukuk Hizmetleri Genel Müdürü Ahmet Can ACAROĞLU tarafından yapılan açıklamalarda;

➤ Enerji kooperatiflerinin kendi tüketimlerini karşılamaya yönelik lisansız santral kurmalarının önünde hiçbir engelin söz konusu olmadığı,

➤ Devlet veya Bakanlık olarak hiçbir şekilde özel dağıtım şirketlerine herhangi bir indirim yapılması veya bedel ödemesi gibi bir uygulamanın olmadığı,

➤ TOGG konusunda özel sektör aracılığıyla yatırımların yapılmasının en doğru yöntem olduğu, kamu alımının planlamayı son derece rahatlatan bir unsur olduğu, ilk defa kamu alımı yoluyla TOGG'un önünün açıldığı ve şirketin kredi kanallarının kolaylaştırıldığı,

➤ Mevcut büyükşehirlerde şarj alt yapısı var olduğu ancak dağınık haldeki bu yapının yapılan düzenlemeyle belli bir disiplin altına alınacağı,

➤ Kalkınma ajanslarının düşük bütçelerine rağmen kırsalda çok güzel projelere destek verdikleri,

➤ Türkiye'de yatırımların başarılı olmasının bürokrasinin başarısına dayandığı ancak bürokraside maalesef motivasyona, performansa dayalı bir ücretlendirme sisteminin bulunmaması nedeniyle özel sektörü desteklemekten başka bir çare olmadığı,

➤ Esnek çalışma saatleri konusunda Teknoloji Geliştirme Bölgeleri (TGB) ve AR-GE Kanununda değişikliğin yeni yapıldığı ancak pandeminin pek çok şeyi değiştirdiği ve belirlenen yüzde 50 oranının yetmediği, yurt dışındaki bazı şirketlerin nitelikli elemanlarımızı, özellikle yazılımcılarımızı evlerinden çalışmaya ikna ettikleri ve iyi ücretler verdikleri,

➤ Düzenleme ile bütün TGB ve AR-GE merkezlerinde değil, sektörel ve bölgesel olarak Cumhurbaşkanının yüzde 75'e kadar çıkarma yetkisinin verildiği,

➤ Mesleki eğitim merkezlerine devlet desteği ödemesinin işletmelere yapıldığı ancak, işletmelerin öğrencilere ödeme yaptığını dekontla belgelendirdikten sonra işletmelere devlet tarafından bir ödeme

yapıldığı, bir belgelendirme yapılmaması durumunda ise devletçe işletmelere herhangi bir şekilde ödeme yapılmadığı,

➤ Teklifte yer alan bazı maddelerin sanayi ile doğrudan ilişkili olduğu, mesleki eğitim merkezlerinin eğitim vermiş olduğu alanlarda istihdam oranının yaklaşık yüzde 80'lere ulaşmış olduğu ve bu anlamda oldukça başarılı bir mesleki eğitim modeli olduğu,

➤ 12'nci sınıfa gelen kalfalık yeterliliğini kazanmış olan öğrencilerin asgari ücretin yüzde 50'si kadar bir ödeme almasının bu öğrencileri işletmeye alt sınıflara nazaran daha fazla katkı vereceğinden dolayı bu şekilde bir teşvik olması gerektiği,

➤ Teklifte yer alan limanlarla ilgili düzenlemenin 18 limanı kapsadığı ve bu limanların ihalesinin özelleştirme süreçlerinin son derece açık ve şeffaf yapıldığı, 49 yıla kadar uzatma talebinin büyüme ve yeni yatırım ihtiyaçlarından kaynaklandığı, bu yatırımların tamamının kamu mülkiyetinde olmaya devam ettiği ve kamuya ait yatırımlar olduğu, daha öncesinde de ihale yapılmış bir fiyatın var olduğu ve birtakım yatırımların eklendiği ve turizm yatırımlarında benzer yasal düzenlemelerin yapıldığı,

➤ Limanlara ilişkin süre uzatımı konusunun özelleştirme gündemine ilk defa gelmiş bir konu olduğu ve herhangi bir liman için özel düzenleme yapılmadığı genellik ilkesi gereğince yatırım ihtiyacı olan tüm limanların bu düzenlemeden yararlanacağı,

➤ Varlıkların özel sektör tarafından işletilmesinin devamlılığının önem arz ettiği, süre uzatımı ile ciddi gelir elde etme imkânının söz konusu olduğu,

➤ Süre uzatımına ilişkin düzenlemenin hakkaniyete uygun bir yöntem olduğu, yapılacak kapsamlı yatırımların işletme hakkı sürelerinin sonunda kamuya geri döneceği ve bir mülkiyet mevzusu olmadığı, limanlarda sağlanan büyüme ve ilave yatırımların bölgesel istihdama ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlayacağı, yapılacak kapsamlı yatırımlarla işletmecilerin verimliliğinin ve kapasite kullanımlarının artacağı,

➤ Şifreli yayınların illegal olarak izlenmesinin engellenmesi amacıyla bu doğrultuda ticari faaliyet yürüten kişilere yönelik bir ceza getirilmesi amacıyla düzenleme yapıldığı, mevcut düzenlemenin 1995 yılında getirildiği ve buna benzer bir düzenlemenin var olduğu ama sadece bilgisayar programlarını korumayı hedeflediği,

➤ Anayasa Mahkemesinin (2018/104) esaslı kararı ile 6831 sayılı Orman Kanununun 18 inci maddesinde yer alan “balık üretim tesisleri” ifadesinin orman ekosisteminde bağlantısı olmadığı, kamu yararı olduğu ancak zaruret hâlinin bulunmadığı gerekçesiyle iptal edildiği ve Yüksek Mahkemenin gerekçesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak gerekli yasal düzenlemenin yapıldığı,

➤ Balık üretim tesisleriyle ilgili 1970 yılından beri bu izinlerin verildiği, bu izinleri verirken ÇED süreci, ÇED belgeleri, Tarım ve Orman Bakanlığının fizibilite raporuna bağlı olarak ve kurum görüşlerini almak kaydı ve zaruri koşullar oluşturmak şartıyla izin verildiği,

➤ Anayasa Mahkemesinin kararı doğrultusunda “Tesisler” ibaresinin balıkçılık alanında özellikle fabrikalar, entegre işleme tesisleri veya paketleme tesisleri gibi sanayi alt yapısı olan kuruluşları da kapsadığı endişesiyle bunun sadece balık üretim yerleri şeklinde sınırlandırıldığı, balıkların ormanda çıkan soğuk suyla yaşayacağı için buradaki kuluçkahanelerin varlığının son derece önemli olduğu,

➤ “Su ürünleri” ibaresinin denizde veya suda yaşayan her şeyi kapsadığı, ancak bu ifade yerine midye ve istiridyeye sınırlama getirildiği, midye ve istiridyenin oldukça ekonomik bir tür olduğu ve istiridyenin neslini korumak için Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından destekler verildiği ve yer tahsisi sağlandığı,

- Midye ve istirdiyenin kent baskısı altında üreyemediğinden dolayı bunların kıyıya yapılı olması gerektiği; kentlerin, plajların ve turizm alanlarının dışında yapıldığı ve ÇED'e tabi olduğu ve Çevre Kanunu'nda herhangi bir değişiklik yapılmadığı,
- İçme suyu kaynaklarında kesinlikle balık üretimine izin verilmediği,
- 64 tür balığın Marmara Denizi'nde avlandığı, kaybolan herhangi bir balık türünün olmadığı, Marmara Denizinin deniz suyu sıcaklığından en çok etkilenen deniz olduğu ve bu kapsamda gerekli tedbirlerin alınması gerektiği,
- Orman alanlarındaki balık havuzlarının orman yangınlarının yayılımını engellediği,
- 9, 10 ve 11 inci sınıfta öğrencilerin çırak statüsünde olduğu ve daha sonra bir beceri eğitiminden geçmek suretiyle kalfalık eğitimi aldıkları kalfaların işletmelere çıraklara göre daha fazla katkı verdikleri, bu nedenle ikisi arasında bir ayırım olması gerektiği,
- Mevcut durumda çıraklara ve stajyer adaylarına ödenen ücretlerin İşsizlik Fonu'ndan karşılandığı ve düzenlemeyle bunun genel bütçeden karşılanmasının öngörüldüğü,
- Elektrik kaçak tahakkuklarının bir metodolojisinin olduğu ve bu çerçevede hesaplamaların yapıldığı,
- İhalesiz bir şey vermenin söz konusu olmadığı, bütün kamu idarelerinde benzer süre uzatımlarının var olduğu, süre uzatımı ile yeniden ihale yapmanın farklı konseptler olduğu,
- Yatırımcılar tarafından TCDD veya Özelleştirme İdaresi Başkanlığı aleyhine açılmış herhangi bir davanın bulunmadığı, sadece daha önceden açılan yatırım süresinin uzatılmasına yönelik davaların var olduğu ve bunların mahkemelerce reddedildiği,
- Borçlanmanın belediye gelirleri arasında olmayan bir kalem olduğu, belediyelerden kaynaklanan alacaklarda muhtelif belediyelerin yer aldığı ve burada herhangi bir ayırımın söz konusu olmadığı,
- Kabul edilen iki yapılandırma kanununda da kalkınma ajanslarına yönelik birikmiş borçların faizlerinin yapılandırma kanunlarında belirtilen hükümler çerçevesinde düzenlendiği ve ajansların belediye alacaklarına faiz işletileceğinin düzenlenmiş olduğu,
- Küçük ölçekli ve öz gelir yaratma kapasitesi yetersiz olan, ajans desteğine en çok ihtiyaç duyan ancak ajansa pay borcu olduğu için de desteklerden yararlanamayan belediyelerden kesintinin yapılmayacağına ilişkin düzenlemenin yerinde olacağı,
- Kızılay'a kamu tarafından oldukça kritik görevler verildiği, çalışanlara yapılan emekli aylıklarının kesilmesinin stratejik projelerin, operasyonların durmasına ve kurumun teşviklerden istifade edememesi gibi bir mağduriyete yol açacağı,
- Yeşilay, Maarif ve Yunus Emre Vakıflarının da Kızılay'dakine benzer olarak kamunun kanunla yüklediği bir vazifeden kaynaklı olarak bir kaynak aktarımının söz konusu olduğu, belirli kamusal hizmet üretiminden sorumlu olduğu ve faaliyetlerini yürütmek amacıyla da bütçeden yardım alan kuruluşlar olduğu,
- 5335 sayılı Kanun 2005 yılında yasalaşırken bütçeden yardım alan kuruluşların da kapsama alındığı, dönem içerisinde ihtiyaca binaen çıkan yasal düzenlemelerle bu tarz yapıların kurulduğu ve aylık alanlara ilişkin borç çıkarılması gibi bir durumun ortaya çıktığı,

➤ Yapılan araştırmalara göre, ülkemizde futbol maçlarını izleyenlerin yüzde 88’inin kaçak olarak izlediği ve yapılan düzenlemeyle Türkiye Futbol Federasyonuna bir yetki verilmesi suretiyle korsan yayınların kapatılmasına ilişkin kararın dakikalar içinde verilmesinin amaçlandığı,

➤ Teklif ile yeni bir suç tipi belirlenmediği, verilen yetkinin idari tedbir mahiyetinde olduğu ve yasadışı yayın yapan yerlerin kapatılmasına ilişkin bir yetki verildiği, kaçak yayınların önlenmesinin yapılacak ihale bedeli üzerinde oldukça belirleyici olacağı,

➤ Sadakat sözleşmesinin benzin istasyonlarında dağıtım firmalarıyla yapılmış olan sözleşmelerin bir benzeri olduğu ve bunun akaryakıtta yaygın olarak kullanıldığı,

➤ Kayıpların teknik ve teknik olmayan kayıp olmak üzere iki kalemde olduğu teknik kayıpların önlenmesinin mümkün olmadığı ve bir maliyet unsuru olduğu, Türkiye’de gerçekleşen teknik ve teknik olmayan kayıpların tamamının maliyete yansıtıldığı,

➤ EPDK tarafından her sene dağıtım şirketlerine kayıp kaçakla ilgili bir hedef konulduğu, teknik ve teknik olmayan kayıpların birbirinden ayırt edilemediği, ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından maddelerin görüşülmesine geçilmesi kabul edilmiştir.

2/3950 esas numaralı Kanun Teklifi, aşağıda yer verilen değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 1’inci maddesi, değiştirilen 5846 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “imal eden veya ithal eden” ibaresinin “imal veya ithal eden” şeklinde ve (b) bendinin başına hükmün daha iyi ifade edilebilmesini teminen “Ürün ve araçların” ibaresinin eklenerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 2’nci maddesi, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 3’üncü maddesi, eklenen geçici 10’uncu maddede yer alan “birinci cümlesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “hükmü” ibaresinin eklenerek redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 4’üncü, 5’inci, 6’ncı, 7’nci ve 8’inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 9’uncu, 10’uncu ve 11’inci maddeleri, aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 12’nci maddesi, işlenecek hükmünde “kalfalık yeterliliğini” ibaresi kullanılırken, 13’üncü maddesinde “Ustalık yeterliliğini” ibaresi kullanılmış olup 3308 sayılı Kanunun terminolojisi çerçevesinde “yeterlik” şeklindeki kullanımının uygun olacağından hareketle madde söz konusu ibaresinin “kalfalık yeterliliğini” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 13’üncü maddesi, işlenecek hükmünün birinci cümlesinde yer alan “çalıştığını” ibaresinin “çalıştıklarını” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 14’üncü maddesi, önerenin kabulü ile verilen destek süresinin uzatılması amacıyla değiştirilen 3308 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesinde yer alan “yedi” ibaresi “on” şeklinde değiştirilmiştir. Ayrıca, madde çerçeve hükmünde yer alan “12 inci” ibaresinin “12 nci” şeklinde redaksiyona tabi tutulması, geçici 12’nci maddesinin birinci fıkrası olarak işlenecek hükmün birinci cümlesinde yer alan “öğrencilerine” ibaresinden sonra gelmek üzere “yapılacak ödemeler” ibaresinin eklenmesi; aynı hükmün ikinci cümlesinde yer alan “ise” ibaresinin “ödenecek ücretin” ibaresinden sonraya taşınması, “ödenecek ücretin” ibaresinin kendinden önceki

hükümle uyumlu olarak “ödenebilecek en az ücretin” şeklinde redaksiyona tabi tutulması ve üçüncü fıkra olarak işlenecek fıkrada yer alan “kanunla” ibaresinin “Kanunla” şeklinde yazılması ve “dönük” ibaresinden sonra “olarak” ibaresinin eklenmesi suretiyle redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 15’inci maddesi, değiştirilen 3516 sayılı Kanunun 15’inci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi olarak işlenmesi öngörülen hükmünde yer alan “Kanunlar” ibaresinin “kanunlar” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 16’ncı maddesi, işlenecek hükmünün üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “4046 sayılı Kanun” ibaresinin “Bu Kanun” şeklinde redaksiyona tabi tutulması, aynı cümlede yer alan 6362 sayılı Kanun’a yapılan atfın tam atf yöntemi ile yapılarak redaksiyona tabi tutulması, işletici/alıcı sırasının üçüncü ve dördüncü fıkralarda yeknesaklaştırılması, “kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme süreleri” ibaresinin “ve kırk dokuz yıldan az süreli olan sözleşmelerin süreleri” şeklinde redaksiyona tabi tutulması suretiyle kabul edilmiştir.

➤ Verilen bir önerenin kabul edilmesiyle sanayileşmenin getirdiği müspet gelişmelerin devam etmesi ve sürdürülebilir üretimin desteklenmesi bakımından yoğun olarak sanayi üretimi gerçekleştirilen Kahramanmaraş ili Aksu, Erkenez ve Türkoğlu bölgelerindeki mevcut sanayi alanlarının, ortak altyapı ve yönetim kabiliyeti kazandırılması amacıyla organize sanayi bölgesi ilan edilerek ülke ekonomisine katkı sağlanması amacı doğrultusunda yeni bir madde ihdas edilmiş metne 17 nci madde olarak eklenmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 17’nci maddesi, çerçeve hükmünde yer alan “(i) bendi” ibaresinin, 26 ncı madde ile uyumlu olarak, “bent” şeklinde değiştirilmesi, aynı maddenin işlenecek hükmünde yer alan 6446 sayılı Kanuna tam atf yapılması, “4646 sayılı” ibaresinin madde metninden çıkarılması, “Kurum” ibaresinin “Kurumun” şeklinde, “etkilerinin analiz edilmesi” ibaresinin “etkilerini analiz etmek” şeklinde, “alanlarının” ibaresinin “alanlarından” şeklinde ve “düzenlemelerin yapılması ile” ibaresinin “düzenlemeleri yapmak ve” şeklinde değiştirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 18’inci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 18’inci maddesi, 19’uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 19’uncu maddesi ile eklenen ek maddeye “Arz güvenliği” başlığının eklenmesi, söz konusu ek maddenin ikinci fıkrasında yer alan “yürürlük tarihinden itibaren” ibaresinin “yürürlüğe girdiği tarihten itibaren” şeklinde, “Kurum” ibaresinin “Kurumun” şeklinde değiştirilmesi ve “de” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 20’nci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 20’nci maddesi, işlenecek hükümde yer alan “yetmişbeşe” ibaresinin “yetmiş beşe” şeklinde değiştirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 21’inci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 21’inci maddesi, çerçeve hükmünde yer alan “ibaresi” ibaresinin “ibareleri” şeklinde değiştirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 22’nci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 22’nci ve 23’üncü maddeleri, 23’üncü ve 24’üncü maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 24’üncü maddesi, işlenecek hükmün üçüncü fıkrasında yer alan “Kanunlarında” ve “Kanunlar” ibarelerinin baş harflerinin küçük yazılması, “teşviki” ibaresinin fıkrada geçen aynı

ibarelerle uyumlu olmasını sağlamak adına “teşvik” şeklinde ve “yürürlük 21 tarihinden” ibaresinin “yürürlüğe girdiği tarihten” şeklinde değiştirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 25’inci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 25’inci maddesi, 26’ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 26’ncı maddesi, işlenecek hükmünde yer alan “başvurmak isteyen” ibaresinin “başvuran” şeklinde değiştirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 27’nci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 27’nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan “eklenmiş,” ibaresinin “eklenmiş ve” şeklinde ve “alt bendin” ibaresinin “alt bendinin” şeklinde değiştirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 28’inci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 28’inci maddesi, işlenecek hükmünde yer alan “yetmişbeşe” ibaresinin “yetmiş beşe” şeklinde değiştirilmesini teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 29 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 29’uncu maddesi, kabul edilen önerge doğrultusunda yapılan değişiklikle 30’uncu madde olarak kabul edilmiştir. Bu değişiklikle; erişimin engellenmesi kararı verilmesinin amacı gerçekleştirmede yeterli olacağı ve bant genişliğinin daraltılmasında teknik ve uygulama zorlukları yaşanabileceği gerekçesiyle birinci fıkrada yer alan “hukuka aykırı yayını gerçekleştiren internet sitesinin internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılmasına veya” ibaresinin çıkartılması; 5894 sayılı Kanununun 13 üncü maddesinde yayınların düzenlenmesi yetkisi “Yönetim Kurulu”na verildiğinden erişimin engellenmesine karar verilmesi yetkisinin de “Başkan” yerine “Yönetim Kurulu”na verilmesi ve ibarelerin bu şekilde değiştirilmesi; maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların alt düzenleyici bir düzenleme ile belirlenebilmesini teminen üçüncü fıkranın eklenerek Yönetim Kuruluna yetki verilmesi amaçlanmaktadır.

➤ Teklifin çerçeve 30’uncu ve 31’inci maddeleri, 31’inci ve 32’nci maddeleri olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 32’nci maddesi, “Arz güvenliğine ilişkin görev ve sorumluluklar şunlardır:” ifadesinin “ibare” yerine Türk Dil Kurumu yazım kılavuzu çerçevesinde “cümle” olarak nitelendirilmesi doğrultusunda redaksiyona tabi tutulması suretiyle 33’üncü madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 33’üncü maddesi, “kullanımı gelişimi” ibaresinin “kullanımı, gelişimi” şeklinde yazılmasını teminen redaksiyona tabi tutulması suretiyle 34’üncü madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Teklifin çerçeve 34’üncü, 35’inci ve 36’ncı maddeleri, 35’inci, 36’ncı ve 37’nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

➤ Yürürlüğe ilişkin 37’nci madde redaksiyona tabi tutularak 38’inci madde olarak kabul edilmiştir.

➤ Yürütmeye ilişkin 38’inci madde 39’uncu madde olarak, aynen kabul edilmiştir.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasını müteakip Teklifin tümü kabul edilmiştir.

Teklif, yapılan değişiklikler de dikkate alınarak kanunların yapılmasındaki esas ve usullere uygunluğunun sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuştur.

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere, Gaziantep Milletvekili Mehmet ERDOĞAN, Zonguldak Milletvekili Ahmet ÇOLAKOĞLU, Manisa Milletvekili Semra KAPLAN KIVIRCIK ve İstanbul Milletvekili İffet POLAT özel sözcü olarak seçilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Ziya Altunyalız</i> Konya	Başkanvekili <i>Fahri Çakır</i> Düzce	Sözcü <i>Ahmet Çolakoğlu</i> Zonguldak (Bu raporun özel sözcüsü)
Kâtip <i>İffet Polat</i> İstanbul (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Müzeyyen Şevkin</i> Adana (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ayhan Altuntaş</i> Ankara (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Abdurrahman Başkan</i> Antalya	Üye <i>Çetin Osman Budak</i> Antalya (Son oylamada bulunamadı, muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Vahit Kiler</i> Bitlis (Son oylamada bulunamadı)
Üye <i>Şahin Tin</i> Denizli	Üye <i>Yasin Öztürk</i> Denizli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Metin Bulut</i> Elâzığ
Üye <i>Mehmet Erdoğan</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Osman Boyraz</i> İstanbul	Üye <i>Ali Kenanoğlu</i> İstanbul (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Tacettin Bayır</i> İzmir (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Mehmet Cihat Sezal</i> Kahramanmaraş	Üye <i>Tahsin Tarhan</i> Kocaeli (Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye <i>Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu</i> Manisa (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Semra Kaplan Kıvrırcık</i> Manisa (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Hacı Özkan</i> Mersin
	Üye <i>Muazzez Orhan Işık</i> Van (Muhalefet şerhimiz vardır)	

MUHALEFET ŞERHİ

GENEL DEĞERLENDİRME

16 Kasım 2021 tarihinde Komisyonumuza havale edilen ve 23 Kasım 2021 tarihinde görüştüğümüz 2/3950 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi 1 yürürlük, 1 yürütme olmak üzere toplam 39 maddeden oluşmakta ve Teklif ile 22 ayrı Kanunda değişiklik yapılmaktadır. Bu Kanunlar;

- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (1 madde)
- 6831 sayılı Orman Kanunu (1 madde)
- 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu (1 madde)
- 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu (5 madde)
- 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun (2 madde)
- 3291 sayılı 211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7/11/1985 Tarihli Ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Ve 1177 Sayılı Tütün Ve Tütün Tekeli Kanununun Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması Ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun
- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu (3 madde)
- 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu (1 madde)
- 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun (1 madde)
- 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu
- 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun (1 madde)
- 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu (2 madde)
- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu (1 madde)
- 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun (2 madde)
- 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun (1 madde)
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (1 madde)
- 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu (3 madde)

- 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun (1 madde)
- 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun (1 madde)
- 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (5 madde)
- 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu (1 madde)
- 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (1 madde)

TBMM İçtüzüğünün 37 nci maddesi 3 üncü fıkrası birinci cümlesinde “Başkanlıkça esas komisyon dışında, tali komisyonlara da havale edilmiş olan bir konu bu komisyonlarca on gün içinde sonuçlandırılır.” denilmektedir.

Gerek İçtüzüğün 23 üncü ve gerek 37 nci maddeler hükmü kapsamında Teklif, Tali Komisyon olarak Adalet Komisyonu, Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. Teklifin 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 23, 24, 28 ve 31 inci maddeleri mali düzenlemeler öngörmekte olup Plan ve Bütçe Komisyonunun, 12, 13 ve 14 üncü maddeleri mesleki eğitim ile ilgili düzenlemeler içermekte olup Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun, 1 ve 29 uncu maddeleri idari ve cezai yaptırımlar düzenlemekte olup Adalet Komisyonunun doğrudan uzmanlığı alanına girdiği halde, Teklif tali komisyonlarda grşlmeksizin ve tali komisyonlar tarafından Komisyonumuza görüşleri sunulmaksızın, esas komisyon sıfatıyla Komisyonumuzda doğrudan grşlmştir.

Tali komisyonlarda grşlmeme adeta bir gelenek haline gelmiş olmakla birlikte Teklifin 2 nci maddesi ile 6831 sayılı Orman Kanunu’nda değişiklik yapılmakta, devlet ormanlarında orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına gl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan midye ve istiridye üretimi için karada yapılması zorunlu tesislere 29 yıla kadar izin verilebileceği düzenlenmektedir. Bu düzenlemeye ilişkin teknik uzmanlık Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunda olmasına rağmen, şeklen dahi olsa bu komisyona Teklif havale edilmemiştir.

Öte yandan Teklif, TBMM Başkanlığından Komisyonumuza havale edildikten sonra İ Tüzük madde 26 gereği toplantı çağırısı en az toplantıdan iki gün önce yapılması gerekirken ve komisyonumuzun çalışma alanında bulunan Ticaret Bakanlığı 2022 bütçesinin görüşüldüğü gün de dikkate alınmaksızın, yine İ Tüzüğün 36 ncı maddesindeki “Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine, havale tarihinden itibaren kırk sekiz saat sonra başlanabilir” düzenlemesi de göz ardi edilerek, Komisyon yelerine tebliğ edildikten 39 saat sonra 18 Kasım 2021 saat 10:30’da

görüüleceği duyurulmuştur. Bu hususlar nedeniyle Grup Başkan Vekilimiz tarafından konu Genel Kurul'da gündeme getirildikten sonra teklifin görüşülmesi 23 Kasım 2021'e ertelenmiştir.

Tekliflerin teknik uzmanlığa sahip tali komisyonlar tarafından incelenmemesi, Komisyon Başkanlarının tekliflerin görüşülmesini İç Tüzük kapsamında değerlendirmeksizin gündeme alınması yasama sürecinin nitelikli bir şekilde işlememesine neden olmaktadır. Zira Kanun Tekliflerinin uzmanlıkları yönünden tali komisyonlarda ele alınmaması neredeyse bir gelenek haline gelmiş ve tali komisyonlar adeta işlevsizleştirilmiştir. Öte yandan kısıtlı süre verilerek, Komisyonları Kanunun içeriği, kapsamı, madde sayısı gibi hususları dikkate almaksızın, İç Tüzükte tanımlanan en az süre şartına bağlı kalarak veya kalmamak suretiyle toplantıya davet ederek, Komisyon üyelerince Kanunların kapsamlı olarak değerlendirilmesine imkân tanınmamaktadır.

Asli Komisyon görüşmelerinde de İç Tüzüğün 37 nci maddesi birinci fıkrası gereğince “Kanun tekliflerinin esas komisyonlara havale gününden itibaren en geç, kırk beş gün içinde sonuçlandırılması gerekir.” hükmü göz ardı edilerek seri bir şekilde görüşmelerin tamamlanmaya çalışılması neticesinde yasama işlevi niteliğini kaybetmekte önergelerimiz reddedilerek, Teklif üzerinde gerekli ve yeterli değerlendirme yapılamamaktadır.

Tüm dünyada daha iyi karar alma konusundaki çabalar sürekli olarak artarken, bu amaçla çeşitli mekanizmalar da geliştirilmektedir. Yapılan düzenlemelerin pek çok alana tesir ettiği de dikkate alınarak hem mevcut düzenlemelerin gözden geçirilmesi hem de yeni yapılacak düzenlemeler için maliyet-fayda-etki analizlerinin yapılması büyük önem taşımaktadır. Yapılacak düzenlemelerin getireceği olumlu-olumsuz sonuçlar ve toplum tarafından nasıl karşılanıp tekliflere nasıl cevap verileceği yasama organları ve karar vericiler için de öncelikli konular arasında yer almalıdır. Bu kapsamda, düzenlemenin bütçeye, mevzuata, sosyal, ekonomik ve ticarî hayata, çevreye ve ilgili kesimlere etkilerinin ne olacağını göstermek üzere hazırlanan düzenleyici etki analizleri önemli rehber niteliğindedir. Ancak yasama sürecinde bu ön hazırlık aşaması da özellikle Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sisteminin uygulanmaya başladığı dönemle birlikte adeta unutulmuş ve rafa kaldırılmıştır. Tekliflerin düzenleyici etki analizleri yapılmamakta ve görüşmeler sırasında değerlendirilmemektedir. Bu da yasama sürecini sakatlamaktadır.

Nitekim bu Teklif ile getirilen düzenlemelere dair etki analizinin sonuçları Komisyona sunulmamış ve değerlendirilmemiştir. Bu hususun eksikliğine de Komisyonda dikkat çekilmiştir.

ANAYASA’YA UYGUNLUK İNCELEMESİ YAPILMAMIŞTIR

2/3950 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu görüşmelerinde İçtüzük madde 38 uyarınca Anayasa’ya uygunluk incelemesi yapılmamıştır. Komisyon, muhalefet şerhinin devamında açıklanacağı üzere birden çok Anayasaya aykırı madde barındıran teklifin görüşmelerinde İçtüzük kapsamında üzerine düşen yükümlülüğü yerine getirmemiştir.

Anayasaya uygunluk incelemesi yapılmayan ve üstelik torba öneri tarzında hazırlanan ve kabul edilen yasalar, Anayasaya aykırıdır.

- İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmemiştir:

“Komisyonlar, kendilerine havale edilen tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler.

Bir komisyon, bir teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder.” (İçtüzük, md.38).

İlk fıkranın komisyon için öngördüğü inceleme yükümlülüğü, teklif maddelerinin görüşülmesine geçilmeden ele alınması gereken bir önkoşul olarak düzenlenmiştir. Bu önsorun çözülmeyen komisyon, görüşmelere başlayamaz. Bu yükümlülük, komisyona ait münhasır yetki olup, komisyon dışından kişi ve uzmanlar bu yetkiyi kullanamazlar. Komisyon, teklif metnini, Anayasa’nın sözüne ve özüne uygunluk açısından inceledikten sonra devam veya red kararını verir. Bu ise, teklif maddelerini görüşmeden önce bir önkarar şeklinde verilmelidir. Önkoşul ve önkarar, komisyon için çifte yükümlülük ve gerekliliktir.

Komisyonun üçüncü yükümlülüğü ise, inceleme alanına ilişkindir: Anayasa’ya uygunluk hem sözü hem de özü açısından yapılmalıdır. Özellikle öze uygunluk, anayasal yorum yöntemlerini beraberinde getirir. Gerekçe, sadece red hali için değil, uygunluk durumu için de yazılması ölçüsünde, anılan yükümlülük ve gereklilik anlam ifade eder. Uygulama ise, tam tersi yöndedir: Komisyonlar, İçtüzük md.38’de öngörülen ve dört aşamadan oluşan yükümlülüğü yerine getirmek bir yana, Anayasa’ya uygunluk, gündem maddesi yapılmadan teklif metni bütünü ve madde görüşmelerine geçmiş bulunmaktadır.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu, bu gerekliliği yerine getirmeden teklifi, değerlendirmeye başlamış ve tartışmalar, esas itibarıyla maddelere ilişkin

olarak yapılmıştır. Hatırlatmak gerekir ki, Anayasa'nın üstünlüğünü düzenleyen madde 11/2'deki "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" kuralı, İçtüzük madde 38 gereklerine saygı gösterilmesi ölçüsünde anlam ifade eder. Bu nedenle, Anayasa'ya uygunluk incelemesi bakımından İçtüzük madde 38 gerekleri yerine getirilmeden Komisyon tarafından kabul edilen teklif metni, yasa yapım usulüne aykırıdır.

TORBA YASA UYGULAMASI ANAYASAYA AYKIRIDIR

Öncelikle belirtmek gerekir ki, torba yasa uygulaması, yasama yetkisinin asli ve genel olma özelliğine aykırı olduğu gibi, yasaların ulaşılabilir, öngörülebilir ve anlaşılabilir olma özelliklerini de zedelemektedir.

Sonra, 2017 Anayasa değişikliği ile yasama inisiyatifi TBMM tekelinde bir yetki olarak öngörüldüğünden, vekiller bu yetkiyi bizzat kullanmak durumundalar. Kuşkusuz, bakanlıklar ve kamu kuruluşlarının, öneri metninin ham malzemesini oluşturacak olan ihtiyaçları vekillere ve TBMM'ye iletmeleri yerinde ve yararlıdır. Ancak, tekliflerin TBMM dışında yazılması veya Yürütmenin yönlendirmesi doğrultusunda kaleme alınması, yasama inisiyatifinin münhasır yetki olma özelliği ile bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, 2017 Anayasa değişikliği ile öngörülen Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri (CBK) de, bizatihi Anayasaya aykırılıklar ötesinde- torba yasa uygulamasını yerindeziz kılmaktadır.

Dahası, torba yasa esasen Anayasa Mahkemesi'nin de denetimini çok zorlaştırdığı için, bu yönüyle de Anayasa'ya aykırılık sorunu öne çıkıyor.

Kısacası;

- Torba kanun uygulaması,
- Teklif metinlerinin Meclis dışında hazırlanması,
- İçtüzük md. 38 gereklerinin yerine getirilmemesi,
- TBMM'nin müzakereci organ olarak çalışmaması veya çalıştırılmaması,
- Bu olumsuzlukların, Anayasa Mahkemesi'nin Anayasaya uygunluk denetiminin etkili biçimde yapmasını zorlaştırması,

Anayasa'nın en başta şu hükümlerine açıkça aykırılık oluşturur: "*Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez*" (md.7) ve "*Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.*

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz” (md.11).

Bu saptama, 2/3950 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi için de geçerlidir.

Ne var ki, normatif düzenleme yapma faaliyeti, genellikle özensiz olduğu gibi, çoğu CBK’ler şeklinde tamamen TBMM dışında cereyan etmektedir.

27. dönemin yasama faaliyeti olarak bugüne kadar TBMM’de 600 milletvekili **2637** maddeyi görüşerek **199** kanun teklifini kanunlaştırırken, tek kişi **86** adet Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle **2530** maddeyi hem de ‘**gerekçesiz**’ bir şekilde yürürlüğe koydu. Meclis’in bugüne kadarki yasama faaliyetindeki **199** teklifin 51’i torba düzenlemeler olup **2637** maddenin **1695**’i torba maddelerden oluştu.

Meclise, 52. torba teklif olarak getirilen 2/3950 esas numaralı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile 21 kanunda 36 maddede değişiklik yapılıyor. Bu kanunlar;

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu, 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtım ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun, 3291 sayılı 211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu, 3182 Sayılı Bankalar Kanunu, 2983 Sayılı Tasarrufların Teşviki ve Kamu Yatırımlarının Hızlandırılması Hakkında Kanun, 2985 Sayılı Toplu Konut Kanunu, 7/11/1985 Tarihli Ve 3238 Sayılı Kanun, 2499 Sayılı Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Ve 1177 Sayılı Tütün Ve Tütün Tekeli Kanununun Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılması Ve Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Özelleştirilmesi Hakkında Kanun, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun

• 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu, 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 6491

sayılı Türk Petrol Kanunu, 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.

2017 ANAYASA DEęİŐİKLİęİNİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİğİ SORUNU

Aslında, Anayasa dışı bu uygulama, genel bir Anayasa sorununa bir kez daha dikkat çekmeyi gerekli kılmaktadır:

Türkiye’de 16 Nisan 2017’ye kadar, 6771 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliklerini kabul ettirebilmek için bir tür anayasa fetiŐizmi (tapınması) yapıldı. Ne var ki, bu değişikliğin yürürlüğe girdiği 9 Temmuz 2018’den bu yana Anayasa’ya saygısızlık olağan bir uygulama haline getirildi ve adeta Anayasa unutuldu. Yasa önerileri Şeklindeki düzenlemeler, Anayasa analizi yapılmadan, Anayasa’ya uygunluk değerlendirmesi yapılmadan gündeme getirildiği için tekrar tekrar, parça parça, bölük pörçük torba yasa metinleriyle sonuçlanıyor. Haliyle çok geçmeden aynı konuda yeni bir düzenleme yapma gereği doğuyor.

Bunun önemli bir nedeni, çoğu yasa önerisinin TBMM dışında ve artık açıkça “talimat” yoluyla hazırlanıyor olmasıdır. Bunda, Cumhurbaşkanı’nın çoklu anayasal unvanının yanı sıra Anayasa’ya aykırı olduğu halde parti genel başkanlığı belirleyici olmaktadır. Buna, 2017 Anayasa değişikliğinin kurmayı amaçladığı yönetim biçiminin amacı ve özü ile bağdaŐmadığı halde Cumhuriyet İttifakı eklenebilir. Cumhuriyet İttifakı, Komisyonların “yasama mutfağı” iŐlevini sekteye uğrattığı gibi Genel Kurul’da da müzakere sürecini engellemektedir.

Bu bakımdan, yasama sorunu, 2017 Anayasa değişikliği sonrası yürürlüğe konulan anayasal düzenin sürdürülebilirliği açısından da ele alınmalıdır.

MADDELERİN ANAYASA’YA UYGUNLUğUNUN DEğERLENDİRİLMESİ

Madde 2: Teklif maddesiyle 6831 sayılı Orman Kanunu’nun 18. maddesi deęiŐtirilerek, “orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına” Orman Genel Müdürlüğünce bedeli alınarak yirmi dokuz yıla kadar izin verilebileceği öngörülmüştür. Madde gerekçesinde, teklif konusu değişiklikte Anayasa Mahkemesi’nin 16 Temmuz 2020 tarihli iptal kararının dikkate alındığı ifade edilmektedir. Anayasa Mahkemesi, anılan kararında, “...balık üretmek üzere tesis kurulmasına...” ibaresini, Anayasa’nın 169. maddesine aykırı olması hasebiyle, aşağıda alıntılanan gerekçeyle iptal etmiştir:

“Anayasa Mahkemesi kararlarında belirtildiği üzere Anayasa’nın söz konusu maddesi uyarınca ormanların orman olarak işletilmeleri esas olup kısmen de olsa farklı şekilde işletilebilmelerine bu bağlamda öncelik taşıyan kamu hizmetlerine ilişkin bina ve tesislerin devlet ormanları üzerinde bulunmasına veya yapılmasına izin verilmesi ancak kamu yararı ve zorunluluk hâlinin varlığına bağlıdır ... Bu çerçevede, kamu yararının zorunlu kıldığı hâllerin, izin talep edilen faaliyetin orman ekosistemi dışında gerçekleştirilmesi imkânının bulunup bulunmadığı hususu gözetilmek suretiyle belirlenmesi gerekir ... Kuralda göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada yapılması mecburi tesisler ile kuralda belirtilen diğer hâllerden farklı olarak balık üretmek üzere tesis kurulmasının orman ekosistemi ile bağlantılı olduğu söylenemez. Devlet ormanlarının bitişiğinde veya içinde yer alan göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada tesisler yapılabilmesi kamu yararının gerektirdiği orman ekosistemiyle bağlantılı bir zorunluluk hâli olabilir. Ancak bunun dışında, orman ekosistemi ile herhangi bir bağlantı kurulmaksızın devlet ormanları üzerinde balık üretmek üzere tesis kurulmasına izin verilmesi, bu tesislerin orman ekosistemi dışında da kurulma imkânının bulunması ve dolayısıyla devlet ormanlarında gerçekleştirilmesine izin verilebilecek zorunlu bir faaliyet olmaması nedeniyle Anayasa’nın 169. maddesine aykırılık oluşturmaktadır”. (AYM, E.S.: 2018/104, K.S.: 2020/39, K.T.: 16/7/2020, R.G.: 27/11/2020 - 31317, p.106-107).

Gerekçesine rağmen, kanun teklifi, gerçekte Anayasa Mahkemesi’nin iptal sebebinin dayandığı kamu yararı ve zorunluluk ölçütlerini dikkate almamıştır. İptal edilen “...balık üretmek üzere tesis kurulmasına...” ibaresi yerine öngörülen “orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına” ibaresi, anılan faaliyetin orman içi su kaynakları kullanılarak yapılmasını öngörerek salt orman alanında yapılabilir bir faaliyeti tanımlıyor olsa da, bu durum, orman içinde balık üretim tesisi kurulmasının kamu yararı içermesi ve zorunluluk arz edip etmemesi sorunuyla ilgisizdir. Bir başka deyişle, balık üretim yerleri orman içi su kaynakları kullanılmadan, orman alanları dışında da kurulabileceğinden, anılan faaliyet açısından kamu yararı ve zorunluluk ölçütü gerçekleşmemiştir. Zira; “kamu yararının zorunlu kıldığı hâllerin, izin talep edilen faaliyetin orman ekosistemi dışında gerçekleştirilmesi imkânının bulunup bulunmadığı hususu gözetilmek suretiyle belirlenmesi gerekir”. Teklifteki “orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına” ibaresiyle, kamu yararı ve zorunluluk ölçütlerinin etrafından dolaşmak istemektedir. Anayasa Mahkemesi kararı, orman dışı su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulması mümkün iken, orman içi su kaynaklarının ancak orman ekosistemi içinde kullanılabileceği gerekçesiyle orman içinde balık üretim yerleri kurulmasında kamu yararı olmayacağı ve zorunluluk halinin bulunmadığı şeklinde anlaşılmalıdır. Aksi halde, ormanlık alanda yapılması istenen her

faaliyet için kanun metnine orman ekosistemini tanımlayan bir ibarenin eklenmesi ve buna istinaden ilgili faaliyetin orman ekosistemi dışında yapılamayacağını gerekçe göstermek suretiyle, Anayasa'nın 169. maddesi ve Anayasa Mahkemesi'nin kamu yararı ve zorunluluk ölçütleri tamamen etkisiz hale gelir.

Madde gerekçesi, alabalık yavrularının belirli bir boya kadar üretilmesi için hangi sebeple özellikle orman içi su kaynaklarına ihtiyaç duyulduğunu ortaya koyamamıştır. Madde gerekçesi, ÇED sürecine uygunluğu onaylanmadan hiçbir balık çiftliğinin faaliyette bulunmasına izin verilmediğini ifade etmekle beraber, her durumun tekil incelenmesini içeren bu güvence, kamu yararı ve zorunluluğa ilişkin daha genel ölçütlerin sağladığı ilkesel ve genel geçer güvence seviyesinin gereklerini karşılamamaktadır. Kaldı ki, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 18. maddesinde, “göl, baraj ve deniz yüzeyinde yapılan balık üretimi için karada yapılması mecburi tesislere ve yeraltında depolama alanı kurulması[...]” şeklinde bir istisna zaten öngörülmüştür. Teklif maddesi ise, istisnayı, “mecburi” olmayan bir alana doğru genişletmeyi hedeflemektedir.

Orman içi su kaynakları kullanılmadan, orman alanı dışında gerçekleştirilebilecek olan balık üretim faaliyetini orman ekosistemi içine taşıyan kanun teklifi, Anayasa'nın 169. ve 153. maddelerine aykırıdır.

Madde 12: Teklifin 12. maddesiyle, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'na, kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12. sınıf öğrencilerine asgari ücretin %50'sinden aşağı ücret ödenemeyeceği yönünde ekleme yapılmaktadır. Kalfalık yeterliliğini kazanan öğrencilere, 9. ila 11. sınıf arasındaki öğrencilerden fazla ücret verilmesi düşüncesi yerinde olmakla beraber, uygulamada otomatik olarak asgari ücretin %50'si olarak uygulanacağı öngörülebilecek olan asgari ücretin %50'sinden aşağı ücret ödenemeyeceği kuralı, yeterli olmayacaktır. Ücret bakımından kalfaları çıraklardan ayırmak yeterli değildir. Aynı zamanda, kalfalarla aynı işi yapan işçiler arasında da asgari ücret denkliliğinin sağlanması gereklidir. Zira, 3308 sayılı Meslek Eğitim Kanunu'nun 3. maddesinin e bendi uyarınca, “"Kalfa", bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bu meslekle ilgili iş ve işlemleri ustanın gözetimi altında kabul edilebilir standartlarda yapabilen kişiyi” ifade eder. Şu halde, kalfalar, kendi alanlarında en az mesleki eğitim merkezi öğrencisi olmayan ve asgari ücret alan çalışanlar kadar iş üretecek niteliktedir ve çalıştıkları işletmelere o ölçüde katkıda bulunmaktadır.

2014 yılında, 16 yaştan büyük ve küçükler arasında farklı asgari ücret uygulamasına son verilmiştir.

Anayasa'nın "kanun önünde eşitlik" ilkesini öngören 10. maddesi ve "ücrette adaletin sağlanması" başlığını taşıyan ve ilk iki fıkrası "Ücret emeğin karşılığıdır. Devlet, çalışanların yaptıkları işe uygun adaletli bir ücret elde etmeleri ve diğer sosyal yardımlardan yararlanmaları için gerekli tedbirleri alır" hükümlerini içeren 55. maddesi uyarınca, kalfalara asgari ücretten aşağı bir ücret ödenememesi gerekir. Teklif metnindeki "asgari ücretin yüzde ellisinden" ibaresi, "asgari ücretten" olarak değiştirilmelidir. Kalfanın halen öğrenci olması, anılan anayasal hükümlerin gerektirdiği şekilde eşit işe eşit ücret alması gerekliliğini ortadan kaldırmaz. Öğrencilik sıfatı, anayasal hakları hükümden düşürmez ya da kişinin anayasal haklarından feragat etmesi anlamına gelmez.

Madde 14: Teklifin 14. maddesiyle, (teklifin 12. maddesiyle bağlantılı olarak) 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'na kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12. sınıf öğrencilerine asgari ücretin %50'sinden aşağı ücret ödenemeyeceği yönünde (ikinci) bir ekleme yapılmaktadır. Teklif metnindeki "asgari ücretin yüzde ellisinden" ibaresi, yukarıda 12. madde başlığı altında ifade edilen aynı gerekçeyle, "asgari ücretten" olarak değiştirilmelidir.

Madde 16: TDİ limanlarının bir kısmının özelleştirilmesine ilişkin özelleştirme kararları Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Söz konusu iptal kararları kesinleşmiş olmasına rağmen, uygulanmamıştır. Madde ile getirilen düzenleme ile bu hukuksuz durum hukukileştirilmek istenmekte ve yeni sözleşmeler yoluyla hem süre uzatılmakta hem de daha önceki mahkeme kararlarının uygulanmamasına yönelik hukuki bir altyapının oluşturulması tasarlanmaktadır.

Teklif maddesi, Anayasa'ya çok yönlü olarak aykırılık taşımaktadır. Öncelikle; teklif metni, Anayasa'nın yasama ve yargı erkleri için tanımladığı yetki alanları arasındaki sınıra riayet etmemektedir. Gerçekten de, teklifle, daha önce Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları neticesinde imzalanan kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme sürelerinin, belirli koşulların yerine getirilmesi halinde, hakkın başlangıç tarihinden itibaren kırk dokuz yıla kadar uzatılacağı öngörülmektedir. Kanun teklifinin Genel Kurul'da kabul edilmesi halinde, daha önce 30, 36 ve 39 yıllığına işletme hakları devredilen Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş.'ye ait on sekiz limanın ve TCDDY Genel Müdürlüğü'ne ait beş limanın sözleşme süreleri, 49 yıla uzatılacaktır. Bilindiği üzere, 1990'ların sonundan itibaren birçok liman özelleştirilmiştir. Buna karşın, geçmişte, Antalya'dan Ordu'ya, birçok limana ilişkin özelleştirme kararları hakkında Danıştay iptal kararları vermiştir; ancak, 2000'li yıllarda, bu bağlamda, uygulanmayan idari yargı kararları sorunu belirlemiştir. Bu açıdan, teklif maddesi aracılığıyla iptal edilen özelleştirme kararları sonucu imzalanan sözleşmelerin

süresinin uzatılması, açık şekilde halihazırda uygulanması gereken yargı kararlarına aykırılık taşımaktadır.

Anayasa'nın 138. maddesinin 4. fıkrası uyarınca, “*Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez*”.

Yine Anayasanın 2. maddesinde Cumhuriyetin temel nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti ilkesi, yönetimde keyfiliğin karşıtı olarak hukuka bağlı yönetim anlamına gelmektedir. Hukuk devleti, bütün işlem ve eylemlerinin hukuk kurallarına uygunluğunu başlıca geçerlik koşulu sayan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurmayı amaçlayan ve bunu geliştirerek sürdüren, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, insan haklarına saygı duyarak bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, Anayasa'ya ve hukuk kurallarına bağlılığa özen gösteren, yargı denetimine açık olan, yasaların üstünde yasa koyucunun da uymak zorunda olduğu temel hukuk ilkeleri ile Anayasa'nın bulunduğu bilinci olan devlettir (Anayasa Mahkemesi'nin 02.06.2009 tarihli ve 2004/10 E.; 2009/68 K. sayılı Kararı). Yine, Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesi gereğince, yasama işlemlerinin kişisel yararları değil kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılması zorunludur (Anayasa Mahkemesi'nin 17. 06. 2015 karar tarihli ve 2014/179 E.; 2015/54 K. sayılı Kararı).

Anayasa'nın 47. maddesinin 3. fıkrası, “*Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan işletme ve varlıkların özelleştirilmesine ilişkin esas ve usuller kanunla gösterilir*” hükmünü içermektedir. Özelleştirme kararları ve süreçlerinin, Anayasa'nın amir hükümleriyle beraber kanunlara da uygun olması gerekir. Hukuk tanımaz şekilde ülkenin limanlarının talan edilmesinin yolunu açan teklifin 16. maddesi; Anayasa'nın 138. ve 2. maddeleri hilafına, kesinleşmiş yargı kararlarını etkisiz kılmaya yönelik bir kapsam taşımakta, yerine getirilmeyen yargı kararlarıyla ortaya çıkan *de facto* duruma bir hukukilik kisvesi vermek istemektedir. Teklif maddesi, bu nedenle, Anayasa'nın anılan 138. ve 2. maddelerine aykırıdır. Teklif düzenlemesi, ayrıca, limanların hukuka aykırı şekilde özelleştirilmesini öngördüğünden, devletin (ve yasama organının) sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararını gözetme yükümlülüğünün de ihlal etmekte ve Anayasa'nın 43. maddesine de aykırılık taşımaktadır.

Öte yandan; teklif maddesi, işletme hakkı verilmesi/devredilmesi yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları neticesinde imzalanan 49 yıldan az süreli sözleşme sürelerinin, belirli koşulların yerine getirilmesi halinde, hakkın başlangıç tarihinden itibaren 49 yıla kadar uzatılacağını öngörmektedir. Bir başka deyişle, kanun teklifi aracılığıyla, yeni bir ihale açılmadan, yapılmış ihalede belirlenmiş sürenin 49 yıla çıkarılabilmesi öngörülmüştür. Ancak, liman işletme hakkı devirleri ihale yöntemiyle yapıldığından, ihalenin yapıldığı tarihteki sürenin

daha sonra uzatılması mümkün değildir. Limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirme uygulamaları bakımından, ihalede öngörülmüş sürenin yeni bir sözleşmeyle artırılmasının öngörülmesi, Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen ve hukuki belirlilik, öngörülebilirlik ve kamu yararı alt ilkelerini içeren hukuk devleti ilkesine aykırıdır. Zira, işletme hakkı verilmesinin/devrinin (ihale tarihinde) öngörülemeyen biçimde ve yeni bir ihale söz konusu olmadan daha uzun süreli hale getirilmesi, devleti zarara uğratacaktır ve bu itibarla kamu yararı içermemektedir.

Bunun yanında, ihalesiz ve rekabete açık olmayan süre uzatımı, limanların işletme haklarının verilmesi/devri için 49 yıllık bir ihale yapılmadığı için söz konusu hakkı elde etme olanakları bulunmayan girişimcilerin Anayasa'nın 48. maddesinde düzenlenen teşebbüs hürriyetlerini ihlal etmektedir. Buna ek olarak, teklif düzenlemesi, teşebbüs hürriyetiyle bağlantılı olarak, özel teşebbüslerin fırsat eşitliği içinde rekabet edebilmelerini engellemesi nedeniyle, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen kanun önünde eşitlik ilkesine de aykırılık taşımaktadır.

Son olarak; önceki paragrafta değinilen süre uzatımı için öngörülen koşullardan birisi de, özelleştirme sözleşmesinden kaynaklı olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü aleyhine açılmış davalar var ise, bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesidir. 49 yıldan kısa süreli ihaleleri kazanmış olan müteşebbislerin teşebbüs özgürlüklerinin icrası bağlamında dikkate alınacak ihtilaflı süre uzatımının mezkûr koşula bağlanması, Anayasa'nın, mahkemeye erişim hakkını da içeren hak arama özgürlüğünü düzenleyen 36. maddesine aykırıdır.

Madde 24: Teklif maddesi aracılığıyla 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda yapılacak değişiklik ile 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamındaki herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan münhasıran bütçeden yardım alan kuruluşlarda görev alanların bu aylıklarının kesilmesine yönelik düzenlemeye istisna getirilmek suretiyle; Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türkiye Kızılay Derneği, Yeşilay Cemiyeti ve Yeşilay Vakfında görev alanların bu aylıklarının kesilmeyeceğine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bu düzenleme, Anayasa'nın 10. maddesinde düzenlenen kanun önünde eşitlik ilkesine aykırılık taşımaktadır. Zira; herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı almaya hak kazanmış olmakla beraber kanun teklifinde sayılan vakıf ve derneklerde de görev alanlar, herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı almaya hak kazanmış olmakla beraber 5335 sayılı Kanun'un 30. maddesinin uygulama alanındaki

kamudaki (teklifte sayılan beş kuruluş dışındaki) kurum ve kuruluşlarda görev yapan kişilerle ekonomik gelir ihtiyacı ve emeklilik ve yaşlılık aylığına hak kazanma koşulları bakımından özdeş durumdadır. Oysa kanun teklifi, aynı durumda bulunan iki kişi kategorisinden, yalnızca sayılan vakıf ve derneklerdeki kişilerin (sosyal güvenlik haklarının konusunu oluşturan) emeklilik ve yaşlılık aylıklarının kesilmemesine ilişkin bir istisna yaratmakta, kamuda başka kuruluşlarda görev alan aynı durumdaki diğer kişilerin anılan aylıklarının kesilmesi kuralını ise değiştirmemektedir. 5335 sayılı Kanun'un 30. maddesinin uygulama alanındaki kişilerin emeklilik ve yaşlılık aylıklarının kesilmemesini, teklif metninde sayılan vakıf ve derneklerde görev alıp almaya göre koşullandıran ihtilafı kural; aynı durumda bulunan kişiler arasında sosyal güvenlik hakkının idamesi bakımından haklı bir sebebe dayanmayan bir muamele farklılığı oluşturmaktadır ve Anayasa'nın 10. maddesine aykırıdır.

Söz konusu düzenlemede aynı zamanda bu vakıf ve derneklerin prim borçlarının terkinin öngörülmektedir. Söz konusu terkin, sosyal güvenlik hakkının icrası için gerekli fonların azalması sonucunu doğurmaktadır. Teklif metni, bu açıdan da sosyal güvenlik sistemine müdahale niteliğindedir ve devletin sosyal güvenlik hakkını sağlayıcı gerekli tedbirleri alma yükümlülüğünün ihlalidir. Bu itibarla, sigorta primi ana para borcunun terkinini içeren teklif maddesi, Anayasa'nın 60. maddesine aykırılık taşımaktadır.

TEKLİFE İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRMELERİMİZ

Kamuoyunda “Elektrikte TRT Payı ve Enerji Fonu kaldırılıyor” şeklinde gündeme taşınan ve tüketicinin üzerindeki mali yüklerin azaltıldığı ifade edilerek gerekçelendirilen bu Kanunda tüketicinin yüklerinin azaltılmasının çok daha ötesinde ve bütçeye yük olacak uygulamalar da düzenlenmektedir.

Öte yandan ülkemizde ekonominin kötü yönetiminin sonucunda döviz kurlarında yaşanan dalgalanmanın ekonomi ve ticaret hayatına olumsuz etkileri, kendi öz kaynaklarımızın adeta yabancılara devredilmesini de içeren düzenlemelerin ele alındığı Komisyon görüşmeleri sırasında çok net olarak yaşanmıştır. Komisyon görüşmeleri başladığı sırada 11,70 TL iken Komisyon görüşmeleri sona erdiğinde dolar 12,50 TL seviyesine yükseldi.

38 maddelik teklif ile 21 Kanunda değişiklik yapılmaktadır ve bu kanunlardan 12'sinde TBMM'de yapılan görüşmeler neticesinden birden fazla kez değişiklik yapılmıştır.

5510 sayılı Kanunda 10 kez, 6446 sayılı Kanunda 5 kez, 6831 ve 5346 sayılı Kanunlarda 4'er kez, 1163 sayılı Kanunda biri en son geçen ay olmak üzere 3 kez, 4691 ve 5746 sayılı Kanunlarda 2'şer kez, 3096, 3516, 4628, 4646, 5627 sayılı Kanunlarda 1'er kez değişiklik yapılmıştır.

Birden çok kez yapılan değişiklikler yasama faaliyetinin gereği gibi yapılmadığını da ortaya koymaktadır. Özellikle 5510 sayılı Kanun bunun en açık örneğidir. 2006 yılında Resmî Gazetede yayımlanan ve farklı tarihlerde olmak üzere 2008 yılında yürürlüğe giren düzenlemeler içeren 5510 sayılı Kanunda geride kalan 13 yılda 10 kez değişiklik yapılmıştır.

8 Ekim 2021 tarihinde Komisyonumuza havale edilen ve 13 Ekim 2021 tarihinde görüştüğümüz 2/3863 esas numaralı Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, 21 Ekim 2021 tarihli Genel Kurulda kabul edilmiş ve 26 Ekim 2021 tarih 31640 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu teklif Komisyonumuzda yarım gün kadar kısa bir sürede görüşülmüştür. Kanunun yürürlüğe girmesinden sadece 27 gün sonra, söz konusu kanunla getirilen bir uygulamaya ilişkin yürürlük tarihi bu teklifle düzenlenmek ihtiyacı doğmuştur. Sadece bu düzenleme bile Yasama niteliğinin nasıl akamete uğratıldığının göstergesidir.

Maddelere İlişkin Değerlendirmelerimiz

Madde 1 Cezai müeyyide vasıtasıyla Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamındaki haklara daha geniş bir koruma alanı sağlanmakta ve madde gerekçesinde 2001/29/AT sayılı AB Direktifi ile uyum sağlandığı ifade edilmekte ise de Bilgi Toplumunda Telif Hakları ve Bağlantılı Hakların Belirli Yönlerinin Uyumlaştırılması hk. 22 Mayıs 2001 t. ve 2001/29/AT s. Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi daha kapsamlı düzenlemeler yapmayı gerektirmektedir.

Madde 3'e ilişkin açıklamalarımız yukarıca etraflıca yapılmış olmakla birlikte 1163 sayılı Kanunda yapılan değişikliği olumlu bulmaktayız.

Madde 4,5,6,7 TRT Payı ve Fonlar, 150-200 TL aralığındaki bir faturada 2-3 TL arası bir indirimle denk gelmektedir. Örneğin; 170 TL'lik bir hane elektriği faturasının; 137 TL'si tüketicimden, 33 TL'si vergi ve fonlardan oluşmaktadır. 33 TL içinde, yaklaşık olarak; Enerji fonu 60 kuruş, TRT payı 1.75 TL'dir. Elektrik havagazı tüketim vergisi 4.50 TL, KDV ise (%18) 26 TL'dir. Bu teklif, faturalarda beklenen düşüşü sağlamayacak, satınalma gücü ölçütüne göre ülkemiz AB sınırları

içinde pahalı elektrik tüketimini sürdürecektir. Bu teklifte öncelikle KDV indirimi eksiktir, kademeli tarife sistemi yoktur, dar gelirlinin temel ısınma ve aydınlanma ihtiyacı karşılanmamıştır.

Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun enerji sektörü temsilcileriyle yaptığı toplantıdan sonra “Acilen karakış fonunu kurarak vatandaşlarımıza kış ayları için destek verin. Elektrik faturalarındaki KDV'yi kış boyunca kaldırın. Sadece TRT fonunun kaldırılması bile tek başına bir indirimin sağlanmasına neden olacak. Doğalgaz ve mutfak tüpündeki ÖTV ve KDV'yi de hemen kaldırın. Elektrik ve ısınmada, düşük gelirli lehine ‘kademeli tarifeli sisteme’ geçin.” şeklindeki açıklamasının ardından iktidar TRT Payının kaldırılması kararını almıştır.

Elektriğe özellikle son 3 yılda gelen zamlar, 2019 yılında 6868 personeli olan TRT için vatandaştan kesilen tutarı da artırmıştır. TRT'nin 2019 yılı Faaliyet Raporu ile Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın 2019 yılı Kamu İşletmeleri Raporu'na göre göre; 2019'da elektrik faturalarından tahsil edilen TRT Payı yüzde 51 artışla 1 milyar 45 milyon TL olurken, 2018 yılında bu gelir 689,8 milyon TL olarak gerçekleşmiştir. TRT Payı, mevcut kanuna göre muaf tutulan sanayi sicil belgesini haiz sanayi işletmeleri hariç olmak üzere, nihai tüketicinin vergilendirmeden önceki net elektrik tüketim matrahı üzerinden %2.36 oranında hesaplanmaktadır (% 2 paya da % 18 KDV eklenmektedir). TRT, bandrollerden 2019 yılında 1 milyar 757 milyon TL, 2018 yılında ise 1 milyar 703 milyon TL gelir elde etmiştir. Kurumun ilan ve reklam gelirleri ise 298,7 milyon TL olarak gerçekleşmiş, Sayıştay raporuna göre 2019 yılı net kârı 386 milyon TL olmuştur.

Madde 9,10,11 Mülga “elektrik enerjisi fon katkı payı” mevzuatta “sektör altyapı giderlerine katkı payı” olarak tahsile devam olunmaktadır. Ancak bu pay faturalarda halen “Elektrik Enerjisi Fonu” olarak görünmektedir. Anılan katkı payı %1 olarak uygulanmaktadır. Elektrik Enerjisi Fonunun takip ve tahsilinde yaşanan sıkıntılarla ilgili olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporunun 11. sayfasında yer alan “Nihai Tüketicieye Elektrik Enerjisi Satışı Yapan Lisans Sahibi Tüzel Kişileri Tarafından Tüketicilerden Tahsil Edilen ve Bakanlığın Bankadaki Hesaplarına Yatırılması Gereken Elektrik Enerjisi Fonunun Bazı Şirketlerce Eksik Yatırılması veya Hiç Yatırılmaması” bulgusunda “31.12.2001 tarihinden önce imzalanan Elektrik Enerjisi Fonu Anlaşmaları uyarınca taahhüt edilen yükümlülükleri karşılamak üzere; 3291 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesi gereğince tahsil olunan katkı payı tutarlarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Merkez Saymanlığı hesabına yatırılacağı ve bütçeye gelir kaydedileceği hükme bağlanmıştır.” ve “mülga elektrik enerjisi fon katkı paylarının, sektör altyapı giderlerine katkı payı olarak tahsiline devam edileceği hükme bağlanmıştır. Anılan katkı payı 31.07.2003 tarihli Bakanlık oluru ile %1 olarak tespit edilmiştir.” denilmek suretiyle “Elektrik Enerjisi Fonu (Sektör Altyapı

Giderlerine Katkı Payı) tutarlarının takip ve tahsiline yönelik Bakanlığın yetkileri dahilinde takip ve tahsil işlemleri yapılarak Elektrik Enerjisi Fonu tahsilat tutarları arttırılmış olsa da tabloda görüldüğü üzere halen hiç ödemeyen veya eksik ödeyen Şirketler bulunmaktadır. Bakanlığın bu konudaki çalışmaların arttırarak devam etmesi ve bu konuların Vergi Denetim Kurulunca bütün Şirketlerde takibinin yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.” sonucuna varılmıştır.

Madde 15 14/2/2019 tarihli ve 7164 sayılı Maden Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 25. Maddesiyle değiştirilen düzenlemeler Grubumuz tarafından Anayasa Mahkemesine Anayasa'ya aykırılık savı ile götürülmüştü.

Anayasa Mahkemesi, ilgi kararında “*Kurallarda idari yaptırımın muhatabı ölçü aletinin kullanıcısıdır. Bu durum ise günlük hayatında elektrik, doğal gaz, su gibi tüketim maddelerinin ölçü aletlerini kullanmakta olan sıradan ev tipi tüketicileri etkileyecek sonuçlar doğurabilir. Kanun'da anılan tüketicilere ölçü aletlerinin muayenesini yaptırma sorumluluğunun yüklendiğine ilişkin herhangi bir açık hükme rastlanmamıştır. Nitekim Yönetmelik'in periyodik muayenenin düzenlendiği 6. maddesinde de ölçü aletinin muayenesini yaptırma sorumluluğu gaz, elektrik ve su sayaçları yönünden bu sayaçları dağıtım ağında kullanan dağıtım şirketlerine veya dağıtımdan sorumlu işletmelere bırakılmıştır. Kanun koyucu dava konusu kuralları öngörmek suretiyle millî ekonominin gerekleri ve kamu yararıyla uyumlu biçimde ölçü aletlerinin doğru ayarlı olarak kullanılmasının sağlanmasını amaçlamıştır. Ancak damga süresi geçmiş veya ayarı bozuk ölçü aletini kullanan ve bu konuda herhangi bir yükümlülüğü ya da kusuru bulunmayan tüketici konumundaki kullanıcının yalnızca damga süresinin geçmiş olması veya ölçü aletinin ayarının bozuk olması nedeniyle idari bir cezaya maruz bırakılması başkasının fiilinden dolayı cezalandırılması sonucunu doğurmaktadır. Tüketici konumundaki kullanıcının bu gibi hâllerde ölçü aletine ilişkin durumu bilmesi veya denetleyebilmesi beklenebilecek bir durum değildir. Bu itibarla kurallar tüketici konumunda bulunan kullanıcı yönünden cezaların şahsiliği ilkesini ihlal etmektedir. Anayasa Mahkemesi açıklanan nedenlerle kuralların Anayasa'ya aykırı olduklarına ve iptallerine karar vermiştir.” şeklindeki kararıyla Anayasanın “Suç ve cezalara ilişkin esaslar” başlıklı 38. maddesine aykırılığı gerekçesiyle iptaline karar vermiştir. Bu karar gereğince düzenlemede değişiklik yapılmaktadır.*

Madde 16 Maddeye dair Anayasa'ya aykırılık itirazımız yukarıda etraflıca anlatılmıştır. 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında Türkiye Denizcilik İşletmeleri ile Türkiye Demiryolları İdaresine ait limanların işletmelerinin özelleştirme süresi 49 yılın altında

olanlarda mevcut yükümlülüklerini yerine getirmeleri ve varsa açılmış davalardan feragat etmeleri halinde sözleşme sürelerinin 49 yıla uzatılması öngörülmektedir.

Türkiye’de uluslararası deniz ticaretine açık iskele, şamandıra, dolfen, platformlar da dahil olmak üzere toplam liman sayısı 208’dir. Halihazırda bu 208 limandan sadece ikisi, TCDD Haydarpaşa Limanı ve TCDD İzmir Limanı kamu tarafından işletilmektedir. Kanun kapsamında TDİ ve TCDD’ye ait olan liman sayısı toplam 22’dir.

Bu limanlardan örneğin geçtiğimiz yıl Katarlı bir firmaya 140 milyon dolara işletmesi devredilen QTERMINALS Antalya Limanının işletme süresi 2028 yılında sona erecekken, bu teklifin Kanunlaşmasıyla 2047 yılında sona erecektir. Bu limanlardan en yakın tarihte işletme hakkı devir sözleşmesi sona erecek olan ve halihazırda Ciner grubuna ait Park Denizcilik tarafından işletilen Hopa Limanında süre 2027’den, 2046’ya uzatılacaktır. Ülkemizde son dönemde uyuşturucu kaçakçılığı ile gündeme gelen ve işletmesi PSA Singapur ve Akfen grubunda olan Mersin Limanının işletme süresi 2043 yılından 2956’ya uzatılacaktır. Bu limanlardan bir diğer dikkat çeken ise devlet garantili yol ve hastane yapımlarında ihalelerin büyük bir çoğunluğunu alan Limak grubu tarafından işletilen İskenderun limanında sözleşme süresi 2061’de sona erecektir. Kocaeli’de bulunan ve 2015 yılında işletmesi özelleştirilen Derince Limanı– Safiport’ta işletme süresi 2054’te bitmesi gerekirken 2064’te sona erecektir.

Bu konuya dair Komisyonda talep ettiğimiz açıklamalar, Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı tarafından cevaplanmaya çalışılsa da, halihazırda limanları işletmekte olan kişilerin burada yatırımlara devam etmek için süre uzatım talebinin karşılanması dışında bir ihtiyacın bulunmadığı anlaşılmış ve rekabet ortamının sağlandığı bir ihalenin neden yapılmaktan imtina edildiği hususunda bir yanıt alınamamıştır.

Mevcut işleticilerle süre uzatımı yerine, süre bitimiyle birlikte bu limanların yeni şartlar altında farklı firmaların katılımları ile ihale edilmeleri kamunun uzun süreli sözleşmelerden zarar görmemesinin en önemli teminatı olacaktır.

Madde 24 Düzenlemenin Anayasa’ya aykırılığı yukarıda etraflıca anlatılmıştır. Ülkemizde son dönemde gelir adaletinde yaşanan eşitsizlikle ilgili temel tartışmalardan biri de birden çok maaş, ücret ve/veya huzur hakkı adı altında elde edilen gelirlerdir. Bu düzenleme ile de emekli olduğu halde düzenlemede adı geçen dernek ve vakıflarda görev yapan emeklilere hem buradan aldıkları ücretlerin hem de emekli aylıkları/yaşlılık ödeneklerinin ödenmeye devam etmesi sağlanması hedeflenmektedir. Bu düzenleme, yıllardır haklı talepleri “Hem emekli olup devletten aylık

alacaklar, hem de gidip çalışıp ücret alacaklar. Çift dikiş olmaz” denilerek reddedilen kısaca EYT olarak anılan Emeklilikte Yaşa Takılan Vatandaşlarımızın sorunlarının çözümü için adım atmayan iktidarın kendi kadrolarına gelince birden çok ücreti hak görmesi karşısında, vatandaşa yaklaşımını açıkça ortaya koymaktadır.

Madde 33 2011 yılında dönemin T.C. Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından yerli otomobil üretilmesi çağrısı yapılmış, bu çağrı 2014 yılında yinelenmiştir.

Yerli ve milli üretim vurgusuyla otomobil üretimi öne çıkarıldığı bu dönemlerde aralarında Seka, Sümerbank, Tekel ve Şeker Fabrikaları gibi ülkemizin üretim alanında pek çok köklü kuruluşu ise zarar ediyor, yatırım yapılması gerekir diyerek, özelleştirme kapsamına alınarak kapatıldı, satıldı.

2015 yılında dönemin T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından İsveçli Saab’ın isim ve fikri mülkiyet hakkının alındığı açıklanmışsa da buna ilişkin olarak Saab yetkilileri tarafından yapılan açıklamayla Saab’ın otomobil üretimi yönünden Çinli National Electric Vehicle Sweden’a (NEVS) satıldığı anlaşılmıştır. Türkiye’nin yerli üretim otomobili için ise NEVS ile Saab 9-3 modelinin prototipinin fikri mülkiyet hakkı karşılığında 47 milyon Euro’ya anlaştığı ortaya çıkmıştır. Dönemin Bakanı, 2015 yılında yaptığı açıklamada anılan aracın 2016 yılı sonuna kadar 30 adet test amaçlı üretileceğini, 2018 yılından önce ise seri üretime geçileceğini söylemiştir.

29 Ocak 2016’da Bakan, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonunda aynı aracın bu kez 2018’de tanıtımının yapılacağını, 2020’den önce seri üretime geçeceğini ve 2020’de pazara çıkacağını ifade etmiştir. Söz konusu prototiplerin akıbetinin ne olduğu bilinmediği gibi, 47 milyon Euro ödenen prototiplerin de halihazırda nerede olduğu hakkında kamuoyuna açıklama yapılmamıştır.

Daha sonra göreve gelen dönemin T.C. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı ise bu prototipin kullanılmayabileceğini ve yerli otomobilin 2019’da yollarda olacağını açıklamıştır.

2018 yılında Türkiye’nin Otomobil Girişimi Grubu (TOGG) özel kesim ortaklığı ile kurulmuş, bu tarihten sonra yeni bir yerli otomobil üzerinde çalışılmaya başlanmıştır. TOGG olarak adlandırılan aracın İtalya’da tasarlanan ilk prototipi 27.12.2019’da tanıtılmış, 2021’de seri üretime geçileceği söylenmişse de üretim tesislerinin temelleri 2020’de atılmıştır. Bu prototip için İtalyanlara ne kadar ödeme yapıldığı da yine kamuoyunun bilgisi dışındadır.

Sürekli olarak yollarda olacağı söylenen ve bunun için tarih verilen TOGG’un resmi sosyal medya hesabında yer alan bilgiye göre; inşaat halen devam etmektedir. Ancak inşaatın da hangi aşamada olduğuna dair bilgi bulunmamaktadır.

Daha fabrikası dahi tamamlanmamış araca ilişkin olarak 14.09.2021 tarihinde yaptığı açıklamada T.C. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, aracın 2022 sonunda seri üretime geçeceğini söylemiştir.

2011 yılından bu yana 3 ayrı Bakan tarafından müjdesi verilen farklı modellerdeki yerli otomobiller için dönemin Başbakanı, Bakanlar ve Cumhurbaşkanı tarafından 7 kez tarih verilmiş ve müteaddit defalar yerli araç yollarda denilmiştir. Halihazırda TOGG tarafından yapılacak yerli otomobil için fabrika inşaatının devam ettiği bilinmekte ancak kamuoyuyla araca dair hiçbir bilgi paylaşılmamaktadır.

Öte yandan, otomotiv sektörü ve özelde elektrikli araç üretimi, bir ekosistem tasarımıdır. Türkiye gibi otomobilin bir ulaşım aracı olmanın ötesinde, başlı başına bir yatırım ve kâr etme “amacı” olarak alınıp satıldığı, enflasyona doğrudan etki ettiği yerde, trafikteki araç sayısının artışı, buna uygun bir ekosistemi ve kent planlamasını da zorunlu kılmaktadır.

Şarj hizmeti için yasal ve çevresel, kentsel altyapıyı, ekosistemi sona bırakan iktidar, yerli otomobil TOGG projesini öncelikle bu altyapıyı oturtmadan yürütmeye çalışmaktadır. Arabanın bir sonuç, altyapının ilk iş olduğunun önemi arka plana itilmektedir. 2023 başında satışa sunma vaadi verilen yerli ve lüks elektrikli otomobil için henüz yeterli, düzenli hizmet veren şarj istasyonu bulunmamaktadır. Öte yandan 2021 Ocak-Ekim döneminde satılan toplam 475.312 aracın 1.987 tanesi elektrikli (tüm satışların binde 4’ü). Geçtiğimiz yılın aynı döneminde, yani 10 ayda satılan araçların ise sadece 314 tanesi elektrikliydi (tüm satışların binde 1’i). Elektrikli araç satışında 1 yılda 5.3 kat artış yakalandı. 2020 Ekim’inde satılan 76341 aracın sadece 53’ü elektrikli iken, 2021 Ekim ayında bu sayı 427 ye çıktı, artış 7 kattır. Elektrikli araç geçtiğimiz yılın aynı ayında toplam satış rakamının sadece binde 1’i iken, bu yıl 40.512 aracın satıldığı Ekim ayında elektrikli araç sayısı toplam pastadan yüzde 1.1 pay almıştır. Halen yurtdışından ithal edilen ve tüketicinin kullanımında bulunan elektrikli araçlara dair de yeterli, düzenli hizmet veren şarj istasyonu bulunmamaktadır. Buna ilişkin olarak yasal altyapı dahi 2021’in sonunda yeni düzenlenmektedir. Teklif yasalaştığı takdirde yürürlükten 3 ay sonra EPDK tarafından yönetmelikler yayınlanacak akabinde 4 ay içinde de istasyonların uyum süreci tamamlanacaktır. Buna göre; en az 7 ay sonra geçiş süreci tamamlanacaktır.

Yerli oto hedefi görsel tasarımın albenisine, lüksün göz kamaştırıcı kısmına odaklanıyor, ancak şarj ünitesi, kentlerde yolların yapısı, otopark alanları, yeterli enerji altyapısı, markalaşma ve pazar sorunları, bataryada yerlilik, yeşil ekonomiye uyum vb. kavramlar yerleşmediğinden süreç aksak yürümektedir. Otomotivde üretimden pazarlamaya geçen süreç en az 5 yıl ve üzeridir. Bu sürenin ortalarına geldiğimizde ilk prototip makyaj geçirir, büyük değişimler de yaşayabilir. Seri üretim ve satış başladıktan en az 3-4 yıl sonra, o da her iş yolunda giderse, pazar ve fiyat/güven oturursa yatırım maliyeti ancak başabaş noktaya gelebilir. Eğer tasarımı dışarıdan satın alıp temelde makyajlamayı kendi mühendislerinizle yapmaya kalkarsanız, bu süre hızlanabilir. Bu noktada TOGG ile İtalyan firması Pininfarina arasında imzalanan ve aslında Pininfarina tasarımından alınan bu otomobilin sözleşmesinin kapsamının ne olduğunun bilinmesi gerekir. Biz, bu sözleşme dahilinde ne kadar lisans bedeli ödüyoruz, ödedik ve devamında ne ödeyeceğiz? Batarya, motor aksamı, yazılımlar konusunda mühendislikte yerlilik payımız nedir, üretim ve geliştirme kime ait, bunlar için hangi firmaya ve ülkeye ne kadar ödeyeceğiz? Şimdiye kadar yılda 175 bin oto hedefiyle yola çıkmıştı, şimdiye kadar hangi yabancı firmalara ne kadar ödendi? Otomobilin tasarımına harcanan bütçe eğer yerli yazılıma ve yerli pil üretimine ayrılıyorsa “yerlilik” için daha doğru bir iş yapılmış olmaz mıydı? Üretilen pilde yerlilik oranımız nedir? Gibi sorularımızı Komisyonunda iktidar partisi milletvekillerine ve teklif sahibi milletvekillerine sorduk. Ancak bir yanıt alamadık.

Henüz şarj istasyonları, yol ve trafik düzeni, kentleşme planları, ekosistem, internet altyapısı ve hızı elektrikli araçlara uygun değilken, yerli otomobilin 2023 yılında yollarda olacağını müjdeleyenler altyapıyı kurmadan işe koyulduklarını göstermektedir. Bu, kanalizasyon borularını döşemeden asfalt atmaya benzer ki, elektrikli lüks sınıf araç yapmak, teknoloji bağımlısı ve şehirlere altyapı yapmamış bir iktidar için göz boyamaktan başka şey değildir. Burada önemli olan, pahalı ve lüks bir modelle piyasaya çıkmak değildir. Önce pazarda kimi hedeflediğimiz önemlidir. Biz dünyada teknoloji ithal ettiğimiz, yani makineleşmede bağımlı olduğumuz ülkelerin pazarına hiç bilinmeyen bir markayla girip orada lüks modellerle mi yarışacağız, yoksa öncelikle iç pazarda kendi vatandaşımıza markayı kabul ettirip, geliri hızla eriyen ve araç alma hayali kuran toplumumuzda uygun fiyatlı araç sahibi olmayı mı kolaylaştıracacağız? Biz, 200 bin TL’ye sıfır araç bulmanın dahi hayal olduğu, yüksek ÖTV oranlarına ulaşıldığı bir iç piyasada uygun fiyatlı elektrikli araç üretebilecekken şimdi lüks araç piyasasına girerek ne kadar doğru yapıyoruz? Yerli araca evet, ancak henüz şarj ünitelerini dahi 2022 yılına girerken kuramamış uçuk projelere hayır! Yerli araca evet, ancak çok daha lüks ve pahalı araca hayır! Toplumun erişebileceği araca evet, lüks ve şatafat aşıl原因, orta direğin ancak candan seyredeceği bir projeye hayır! 4. Sanayi Devriminde devasa üretim alanlarına ve büyük fabrikalara hayır; işlevsel, tutumlu, yenilikçi, çevreci ve ucuz

araç üretmek için fabrika alanlarını küçülten, farklı şehirlere fabrika mekanlarını yayan, araçtan önce kentlerde ona uygun bir ekosistem kurabilen üretim anlayışına evet! Bu ülkede yaşayan her bir ferdin rahatlıkla alabileceği yerli otomobil projelerine evet, ülkemizde daha fazla lüks ve pahalı araç üretip topluma bunu satamayan projelere hayır! dediğimizi Komisyon görüşmelerinde özellikle dile getirdik.

Maddelere İlişkin Önergelerimiz

Genelini olumlu bulduğumuz Teklifte gözden geçirilmesini talep ettiğimiz düzenlemelere ilişkin önergelerimiz komisyonda dile getirilmiş ancak yeterli tartışma yapılmaksızın reddedilmiştir. Genel Kurulda değerlendirilmesi amacıyla aşağıda sunulmaktadır;

Teklif 3'üncü maddeden sonra eklenmek üzere 4'üncü madde olarak elektrik tüketimiyle sınırlı kalmayarak Enerji Fonu, TRT Payı, Elektrik Tüketim Vergisi üzerinden de %18 oranında KDV alan mevcut uygulamaya son verilmekte, fon ve TRT payı kaldırılmasının haricinde, su ve doğalgaz hizmetleri için KDV oranı sonbahar-kış döneminde sıfırlanmakta, bu dönem haricinde yüzde 1'e indirilmekte ve abonelerin harcanabilir gelirinin artırılması ve temel tüketim üzerindeki vergi yükünün azaltılması amaçlanmaktadır.

Teklifin 8'inci maddesinde yer alan "31/12/2021" ibaresinin "Kanunun yayımı" ibaresiyle değiştirilmesi suretiyle elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yürürlüğe girerek kaldırılması amaçlanmakta ve geçiş düzenlemesi yapılmaktadır.

Teklifin 10uncu maddesinde yer alan "31/12/2021" ibaresinin "Kanunun yayımı" ibaresiyle değiştirilmesi suretiyle elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan Elektrik Enerjisi Fonunun, Kanunun yayımı tarihi itibarıyla yürürlüğe girerek kaldırılması amaçlanmakta ve geçiş düzenlemesi yapılmaktadır.

Teklifin 12nci maddesinin "5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25 inci maddesinin 1inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere işletmeler tarafından ödenecek ücret ve bu ücretlerdeki artışlar, düzenlenecek sözleşme ile tespit edilir. Ancak, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrenciler ile mesleki ve teknik ortaöğretim okul ve kurumlarında staj veya tamamlayıcı eğitim gören öğrencilere asgari ücretin brüt tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuz beşinden,

yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde yirmi beşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde kırkıdan, kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12 nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden aşağı ücret ödenemez. Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları gerekli tedbirleri alır.” şeklinde değiştirilmesi suretiyle mesleki eğitim sistemini cazip kılmak amacıyla bu sistem içinde eğitim alan öğrencilerin aldıkları ücretler artırılmaktadır. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile yükseköğretim kurumları ve birimlerinde yapan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar da madde kapsamına alınmaktadır.

Teklifin 14üncü maddesinin linci fıkrası “2016-2017 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar uygulanmak üzere aday çırak ve çıraklar ile 18 inci madde hükümleri uyarınca işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere, 25 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ödemeler asgari ücretin brüt tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde otuz beşinden, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde yirmi beşinden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde kırkıdan, kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12 nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden aşağı olamaz. Mesleki eğitim merkezi programı dışındaki okul ve kurumlarda öğrenim gören öğrencilere ödenebilecek en az ücretin; yirmiden az personel çalıştıran işletmeler için üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için üçte biri; mesleki eğitim merkezi programına devam eden öğrencilere ise ödenecek ücretin tamamı 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (h) alt bendi için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak ödenir. Bu kapsamda yapılacak ödemeleri yedi eğitim ve öğretim yılına kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet katkısı ödenmez.” şeklinde değiştirilmek suretiyle 12 nci maddeye uyum amacıyla düzenleme yapılmaktadır.

Teklifin 16ncı maddesinin teklif metninden çıkarılması ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle mevcut işletmelerle süre uzatımı yerine, süre bitimiyle birlikte bu limanların yeni şartlar altında farklı firmaların katılımları ile ihale edilmeleri kamunun uzun süreli sözleşmelerden zarar görmesi engellenmektedir.

Teklifin 24’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılması ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle kamu tarafından finanse edilen vakıf ve derneklerin de kamudaki diğer kurumlarla kanun önünde eşitlik ilkesi esasıyla 5335 sayılı yasa kapsamında kalmasının sağlanması amacıyla ve sigorta primi anapara borcunun terkinin Anayasa’nın 60. maddesine açık aykırılık taşıdığından madde teklif metninden çıkartılmaktadır.

Teklifin 29'unca maddesinde futbol kulüplerimizin en önemli gelir kalemlerinden olan yayın gelirleri korunurken, yargı kararı hızlandırılarak kaçak yayının önüne geçilmelidir. Teklif, yargısal bir yetki olan erişimin engellenmesi ve bant genişliğinin daraltılması kararlarını, hız uğruna hukuka hiçe sayarak, Türkiye Futbol Federasyonu Başkanına vermektedir. Bu haliyle teklif, Anayasa Mahkemesinin ilgili iptal gerekçesini karşılamaktan uzaktır. Söz konusu maddeye verdiğimiz değişiklik önergesiyle, internet trafiği bant genişliğinin daraltılması veya ilgili siteye erişimin durdurulması kararının mahkeme eliyle verilmesi sağlanmaktadır. Teklif ise yargısal bir yetkiyi Federasyon Başkanına vermektedir. Yayın durdurma cezası, internet bant genişliğinin daraltılması veya erişim engellenmesi gibi yaptırımların idare tarafından karar verilerek uygulanması, adil yargılanma hakkını zedelemekte ve aynı zamanda hukuk devleti ilkesine aykırılık taşımaktadır.

AYM'nin iptal kararında anıldığı üzere, "Ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin kurallar, ceza hukukunun ana ilkeleri ile Anayasa'nın konuya ilişkin kuralları başta olmak üzere, ülkenin sosyal, kültürel yapısı, etik değerleri ve ekonomik hayatın gereksinimleri göz önüne alınarak saptanacak ceza politikasına göre belirlenir. Yasa koyucu, cezalandırma yetkisini kullanırken toplumda hangi eylemlerin suç sayılacağı, bunun hangi tür ve ölçüdeki ceza yaptırımı ile karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edilebileceği ve ceza sistemini tamamlayan müesseseler konusunda takdir yetkisine sahiptir. Bu bağlamda, futbol gelirlerini korumak, etkili bir hukuki koruma sağlayarak Türk futbolunun gelişmesini ve kamu düzenini sağlamak amacıyla futbol müsabakası yayınlarının haksız ve yetkisiz olarak radyo, televizyon, internet veya herhangi bir yayın veya iletişim aracıyla canlı veya banttan yayınlanması, çoğaltılması, dağıtılması, satılması, izlenmesi veya izletilmesi hallerinde yaptırım öngörülmesi, yasa koyucunun sahip olduğu takdir yetkisinin kapsamındadır.

AYM ceza niteliğindeki bir uygulamanın kanunla açık bir biçimde düzenlenmesini öngörmüştür. Diğer yandan suç teşkil eden fiillerin belirlenmesinin de TFF'ye bırakılmasını hukuka uygun bulmamıştır. Getirilen düzenleme de benzer sorunları ortaya çıkarmaktadır. Öncelikle Anayasa'nın 36. Maddesindeki adil yargılanma hakkı ihlal edilmekte ve idareye mahkeme yetkisi tanınarak ceza verme yetkisi tanınmaktadır. Söz konusu kaçak yayının tespiti halinde TFF Başkanı veya yetki verdiği birim, suçun tespiti ve cezalandırılması için yetkilendirilmekte ve savunma hakkı tanınmadan işlem tesis edilmesine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Teklif 30'uncu maddesinden sonra eklenmek üzere verdiğimiz teklifle elektrik hizmeti satın alınan ayrılmaz bir parçası olan "sayaç okuma maliyeti" ile aboneler için yıllardır tartışma konusu olan ve "kayıp-kaçak" olarak da bilinen "teknik ve teknik olmayan kayıp" maliyetlerinin abonelere yansıtılmasının önüne geçilmektedir. 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3 üncü maddesine 4/6/2016 tarihli ve 6719 sayılı Kanunda (§§) bendiyle getirilen "Teknik ve teknik olmayan kayıp" tanımı ve ilgili maddelerde bu tanım dahilindeki eklemeler, elektrik faturalarındaki "kayıp-kaçak" bedellerinin tüm tüketicilerden tahsil edilmesine engel olacak ve bu bedellerin geriye dönük tahsiline olanak sağlayacak yargı kararlarının çıkmaya başladığı süreçte, bu yargı kararlarının önüne geçmek amacıyla da getirilmiş ve kamuoyundan tepki

çekmiş bir yasa düzenlemesidir. Kaldırılması önerilen tanım ve ilişkili maddeler, elektriğin üretim sürecinden tüketimine kadar oluşan maliyetlerin tüketiciye paylaştırılabilmesi için getirilmiştir. Maddeyle teknik ve teknik olmayan kayıp üzerinden aboneye bedel ödettilmesi uygulamasına son verilmektedir. “Sayaç okuma maliyeti” elektrik enerjisini satın almanın tamamlayıcı ve ayrılmaz bir unsuru sayılarak, bu hizmet için ayrı bir bedel hesaplanmasını engellenmektedir.

Teklifin 36’ncı maddesinin teklif metninden çıkarılması ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle proje bazlı yatırımlara tahsis edilecek kamu taşınmazları için “bağımsız ve sürekli nitelikte irtifak” hakkı kurulmasına dair düzenleme teklif metninden çıkartılmaktadır .

Toplum eve kapanıyorsa, sosyal devlet kaynaklarını açmalıdır. Bugüne dek karar verilen kısmi ve tam kapanma kararları, beraberinde tatmin edici ve zararları telafi edici mali düzenlemeleri içermemiş, toplumun farklı kesimlerinin geleceğe dönük kaygılarını, hane borçluluk oranını artırmıştır. Hatalı “Kalıcı Yaz Saati Uygulaması”na geçildiği Eylül 2016’dan Mart 2020’de başlayan COVID-19 salgını sürecine kadar, okul ve işyerlerinin elektrik tüketimi genellikle artarken; COVID-19 salgınının etkisini sürdürdüğü günümüzde, harcanabilir gelirler düşmüş ancak kapanmaların ve evden eğitim görmenin, çalışmanın etkisiyle hane elektriği tüketimi artmıştır. Elektrik dağıtım şirketlerine salgın dönemlerinde de sağlanan kolaylıklar ve desteklemeler, alım gücü düşen hane halklarından esirgenmiş, ülkemiz OECD ülkeleri arasında COVID-19 salgını sürecinde milli gelirinden nakit desteği ayıran ülkeler arasında son sıralarda yer almıştır. Teklifin 36’ncı maddesinden sonra eklenecek düzenleme ile; salgın kapsamında geçtiğimiz yıl kabul edilen 16/4/2020 tarihli ve 7244 sayılı Yeni Koronavirüs (Covid-19) Salgınının Ekonomik ve Sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna eklenen geçici maddelerle, elektrik ve doğalgaz borcu nedeniyle hizmeti kesilmiş abonelerin borcunu ödemesi beklenmeksizin hizmetlerinin yeniden açılması sağlanmakta, borçlarını faiz işletilmeksizin 6 ay ertelemeyle ödeme imkânı getirilmektedir.

Teklifin 37nci maddesinin (b) bendinin madde metninden çıkartılması ve diğer bentlerin buna göre teselsül ettirilmesi suretiyle 4 ila 11 inci maddelerin yürürlük tarihinin Kanunun yayımı tarihinde olması amaçlanmaktadır.

Sonuç olarak;

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak, Komisyonunda Anayasa’ya uygunluk denetimi yapılmadan görüşmelerine geçilmesine karşı olduğumuz Teklifin genelini olumlu bulmaktayız. Bununla birlikte 8, 10, 12, 14, 16, 24 ve 37 inci maddelere dair değişiklik ve ek madde ihtidasına dair önergelerimiz bulunmaktadır. Komisyonunda yeterince değerlendirilmeyen önergelerimizin Genel Kurulda değerlendirilmesi gerektiğini savunuyoruz.

Tahsin Tarhan
Kocaeli

Ahmet Vehbi Bakırluoğlu
Manisa

Müzeyyen Şevkin
Adana

Tacettin Bayır
İzmir

Çetin Osman Budak
Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

2/3950 esas nolu Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet şerhimiz aşağıdadır.

Genel değerlendirme

Bu kanun kamuoyuna elektrik faturalarından TRT payının çıkarılması şeklinde sunulmuş ve bu yönüyle kamuoyunda olumlu karşılanmıştır. Ancak, bu olumluluğun altında birçok olumsuz düzenleme yapılmaktadır. AKP'nin bu yöntemi birçok yasa teklifinde ve hatta Anayasa değişikliğinde karşımıza çıkmıştır. Deyim yerindeyse içine zehir zerk edilmiş elma şekeri ile birçok talan, vurgun ve kayırmanın üstü örtülmeye çalışılmaktadır.

Dolayısıyla bu torba yasa teklifini bu yönüyle ele almak ve değerlendirmek gerekir. 21 değişik kanunda değişiklik öngören bu teklif, bir AKP klasiği haline gelmiş torba kanun biçiminde komisyona getirilmiştir.

Torba kanun içinde yer alan söz konusu kanunlar, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 3093 sayılı TRT kanunu, 3096 sayılı TEK Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi Hakkında Kanun, 3291 sayılı Kanun, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu, 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun, 4628 sayılı EPDK Teşkilatı Hakkında Kanun, 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu, 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Kullanımı Kanunu, 5449 sayılı Kalkınma Ajansları Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası kanunu, 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu, 5746 sayılı AR-GE Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Hakkında Kanun, 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu, 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi Kanunudur.

Bu kanunlar arasında esasen hiç de Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonun yetkisi dahilinde olmayan 8 kanun da mevcuttur. (Fikir ve sanat eserleri kanunu, Orman kanunu, TRT kanunu, Mesleki eğitim kanunu, Özelleştirme uygulamaları kanunu, Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, Türkiye Futbol Federasyonu Hakkında Kanun, Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesine Dair Kanun) En azından alt komisyonlarda görüşüldükten sonra gelmesi gereken kanunlar ilgili komisyonlarda dahi hiç görüşülmeden direkt bu komisyona getirilmiştir. Torba yasa yapım tekniğinin temel sıkıntısı budur.

Bu şekilde kanun yapma tekniğinin demokratik işleyişle ilgisi olmadığını Meclis çatısı altında sürekli ifade etmekteyiz. TBMM İç Tüzüğü, Anayasanın ilgili hükümleri ve kanun yapma tekniğine uygun olmayan bu yaklaşım terk edilmelidir.

Kanunların toplumun ilgili kesimlerinin temsilcileri olan odalar, sendikalar, dernekler veya demokratik kitle örgütlerinin görüşleri alınarak yapılması gerekliliğini bir kez daha vurgulamak gerekiyor. Diğer kanunlarda olduğu gibi bu kanunun hazırlanmasında ve komisyon görüşmeleri esnasında tasarrufların sermaye temsilcileri ile yapıldığı ve onların isteklerine göre düzenlendiği ortaya konmuştur.

Madde değerlendirmeleri

Telifin 2. Maddesinde; 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 18 inci maddesinde yapılacak değişikle; Orman içi suların balık yetiştiriciliğinde kullanılmasına ve midye ile istiridye üretiminde zorunlu olarak karada kurulması gereken yapıların kıyıda bulunan orman alanlarında da kurulabilmesine yönelik düzenlemeler içermektedir.

Madde ile amaçlanan, balık çiftliklerinin ormanlık alanlara kurularak bu alanlardan faydalanılmasını temel almaktır. Balık çiftliği denize kurulmuş ve ormanlık alanda kenarı varsa bu durumda ormanlık alanın balık çiftliğine kiralanması ya da tatlı su balığı yetiştiriciliği için ormanlık alanın kiralanması öngörülmektedir.

Bu durum, ormanlık alanların tasfiyesine, özelleştirilmesine, özel sektöre devredilmesine, bozuk orman alanlarında tesislerin kurulmasının önünün açılmasına, orman üzerinden rant elde edilmesine neden olacaktır. Söz konusu düzenleme, Anayasanın 169. Maddesindeki, "*Devlet ormanları kanuna göre, Devletçe yönetilir ve işletilir. Bu ormanlar zamanasını ile mülk edinilemez ve kamu yararını dışında irtifak hakkına konu olamaz*" kuralına açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Her ne kadar tasarıda "*orman alanında gerçekleştirilecek balık yetiştiriciliği faaliyetleri de diğer su ürünleri yetiştiriciliği faaliyetleri gibi Çevresel Etki ve Değerlendirme sürecine tabi olup ÇED sürecine uygunluğu onaylanmadan hiçbir balık çiftliğinin faaliyetinde bulunmasına izin verilmemektedir*" denilse de AKP ile birlikte ÇED süreçleri iktidarın ekonomik çıkarları doğrultusunda hazırlandığı göz önüne alındığında söz konusu teklifin yasalaşması ile birlikte hiç şüphesiz ormanlık alanlar AKP tarafından bir rant alanı haline dönüşecektir.

Rant alanları olarak görülecek orman alanları özelleştirilerek, orman içinde kurulacak balık çiftlikleriyle birlikte telafisi mümkün olmayan ekolojik tahribatlar meydana gelecektir. Endüstriyel bir üretim modeliyle ormanlık alanlara yapılacak tesisler ve yapılar ormanlık alanda yer alan kaynaklara zarar vererek orman ekosisteminin tehlike altına girmesine neden olacaktır.

Çünkü AKP-MHP iktidarı, orman alanları ile birlikte bu doğa alanlarını üzerinden kar elde edilebilir ticari bir kaynak olarak ele almaktadır. Bu nedenle AKP, daha önce Anayasa mahkemesinin iptal ettiği balık üretmek üzere tesis kurulmasına ilişkin kararının deyim yerindeyse arkasından dolanmaya çalışmaktadır. Oysa başta ormanlar olmak üzere bütün doğa alanlarının sadece insanın değil bütün canlıların yaşama alanı ve hak sahibi olduğunu kabul eden bir yaklaşım içinde olmalıyız. Doğa alanı bu yönüyle bütünlüklü bir ekosistemi kapsayan, mutlak korunması gereken bir varlıktır. Bu yüzden, orman içi alanlarda yasak olan balık çiftliği tesislerinin önünü açmaya hazırlanan söz konusu düzenleme geri çekilmelidir.

Teklifin 3. maddesinde 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na eklenen geçici madde ile; Kooperatif birliklerine, kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamayacağı ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamayacağı hükmünün, kooperatif ortağı çiftçilere yapılmasında mağduriyet oluşturmaması için söz konusu hükmün 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanması öngörülmektedir.

Açıkça ifade edilmelidir ki kooperatiflerin üst birliklere, üst birliklerin kooperatif birliklerine üyeliği, bir cezalandırma mekanizması temel alınarak yapılamaz. Çünkü söz konusu bu maddeyle, üyeliğin genel kurullarla mümkün olabileceği belirtilmektedir.

Genel kurullar da hemen yapılamayacağı için burada bir mağduriyet oluşmasının diye 2024 tarihine ertelenmekte, bir cezalandırma mekanizması olduğu için de süreç uzatılmaktadır. Ancak bu durum sistemin işlemediğinin açık bir göstergesidir.

Diğer yandan kooperatiflerin üst örgütlenme sorunu devam etmektedir. Kooperatifler bağlı oldukları üst örgütlerin baskısı altında kalmakla, üst örgüte katılmadan kendi başına kalmak arasında seçime zorlanmaktadır. Ancak kooperatif ile üst örgütlenme arasında karşılıklı sorumluluğa dayalı demokratik bir ilişki bir türlü kurulamamaktadır. Bu sorunun çözümü de mevzuat değişikliği ve demokratik aklın egemenliğiyle çözülebilir. Kooperatiflerin ya da alt birliklerin yukarıya üst kurullara üye olmaları onların birtakım desteklemeler ile ödüllendirmek suretiyle yapılmalı ve bu durumu destekleyici bazı mekanizmaların oluşturulması gerekmektedir.

HDP olarak, TBMM'ne daha önce bütünlüklü bir şekilde kooperatifçilikle ilgili sunduğumuz kanun teklifinde ilgili kooperatiflerin demokratik bir zeminde bir araya gelerek üst birlik oluşturmalarının teşvik edilmesini belirtmiştik. Dolayısıyla söz konusu kanun teklifinin mevcut sorunlara çözüm üretmediği gibi var olan yapısal sorunları daha da derinleştireceği kaygısından dolayı aynı zaman yukarıda kısaca belirttiğimiz sebeplerden ötürü bu maddeye karşı olduğumuzu ifade ediyoruz.

Teklifin 4. 5. 6. 7. 8. Maddelerinde, 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu kanununda yapılacak değişiklikler ile; elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payı ve Enerji fonu, 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla kaldırılacağı öngörülmektedir. Bu düzenlemeler yerinde fakat eksik düzenlemelerdir. Çünkü yapılması gereken düzenleme; elektrik enerjisi satışı üzerinden TRT payı ve Enerji fonu ile birlikte KDV'nin kaldırılmasıdır. Türkiye Radyo Televizyon Kurumu (TRT), devlet adına radyo ve televizyon yayınlarını gerçekleştirmek amacıyla, 01 Mayıs 1964'te, özel yasayla özerk tüzel bir kişiliğine sahip olarak kuruldu. 1972'deki anayasa değişiklikleri ile kurum “**tarafsız**” bir kamu iktisadi kuruluş olarak tanımlandı.

Her ne kadar resmi olarak tarafsız olduğu kurumsal anlamda dile getirilse de TRT, Türkiye halklarına karşı sorumlu olduğu tarafsız, şeffaf, hesap verebilir konumundan uzak bir politika sürdürmektedir. TRT, AKP iktidarı ile beraber açık bir şekilde iktidar partisinin basın ve yayın kurumu haline dönüştürülmüş, haliyle bugün özerkliği de tarafsızlığı da gerçeklikten uzak bir hale dönüşmüştür. Özellikle seçim dönemlerinde muhalefete yer ayırmayan ayırsa bile aleyhte tutumunu düşündüğümüzde bu gerçeklik daha çok anlaşılacaktır. İktidar yanlısı yayıncılığını sürdüren TRT, en son 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde muhalefet partileri aleyhine dahi yayın yapmayı göze alabilmiştir. Seçim süreçlerinde TRT'de AKP ve MHP lehine saatlerce haber yapılmasına karşın HDP hakkında lehte hiç haber yapılmamıştır. Örneğin, TRT'de, 16-20 Mart tarihleri arasında AKP ve MHP hakkında 27 saat 3 dakika, CHP ve İYİ Parti hakkında 3 saat 29 dakika, HDP hakkında ise lehte hiç haber yapılmamıştır. Aynı şekilde TRT'de bu süre içerisinde AKP ve MHP aleyhinde haber yapılmamıştır. Yine TRT'de, 1 Şubat-20 Mart 2019 tarihleri arasında AKP ve MHP hakkında 135 saat 51 dakika lehte yayın yapılırken bu süre içerisinde HDP lehine hiç yayın yapılmamıştır.

TRT ile ilgili bir diğer husus ise TRT'nin denetimsizlik sorunu ile ilgilidir. Bilindiği üzere TRT bir Kamu İktisadi Teşebbüs olarak çalışmakta, Sayıştay Başkanlığı tarafından mali açıdan denetlenmektedir. Ancak yıllar içerisinde hem TBMM'ye karşı hem de Sayıştay Başkanlığına karşı sorumluluk ve hesap verilebilirliği yasamanın pasifleştirilmesi ile ortadan kaldırılmıştır.

TRT'nin, bugün AKP'nin ve sarayın iletişim, basın, yayın organı olarak hizmet sunmasının nedenlerinden birisi de söz konusu bu denetimsizlik politikasıdır.

TRT'nin Gelirleri

TRT'nin taraflı yayın politikasına ilişkin yaşanan en önemli tartışma; bütün yurttaşların ekonomik harcamaları bağlamında oransal olarak eşit olarak TRT bütçesine katkı yapmasına karşın bütün yurttaşların eşit bir şekilde TRT'nin hizmetlerinden pay alamamasına ilişkindir. 18 televizyon, 16 radyo kanalı, 4 basılı dergi ve dijital mecralar üzerinden yayıncılık yapan TRT'nin gelirlerinin büyük bölümü yurttaşlardan toplanan bandrol ücretleri ve elektrik faturalarından tahsil edilen TRT paylarından oluşmaktadır.

Diğer yandan; 3093 Sayılı TRT Gelirleri Kanunu'na göre, radyo, televizyon, video ve birleşik cihazlar ile görsel ve/veya işitsel yayınları alabilen her türlü cihazlardan alınan bandrol ücretleri de TRT'ye aktarılmaktadır. TRT katkı payı 1984 yılından itibaren alınmaktadır. Bilindiği üzere elektrik faturalarından yüzde 2 oranında TRT payı kesilmektedir. Bu pay yüzde 2 olmakla birlikte, yüzde 18 oranında KDV'ye de tabi tutulduğundan, enerji bedelinin yüzde 2,36'sı olarak faturaya yansımaktadır. TRT Gelirleri Kanunlarına istinaden kullanıcılardan, tüketilen enerji bedeli üzerinden yüzde 2 oranında TRT payı alınmaktadır. Tüketilen elektriğe bağlı olarak değişen fatura miktarına göre alınan yüzde 2'lik pay TRT'ye aktarılmaktadır.

Sanayi sicil belgesi bulunan tüketiciler ve organize sanayi bölgeleri için TRT payı muafiyeti bulunuyor. 'Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından tespit edilen sektör alt yapı giderlerine ait katkı payı' olarak tanımlanan Enerji Fonu ise yüzde 0,7. Aktif enerji tüketim tutarı üzerinden alınan bu oran 2021 yılından önce yüzde 1'di. Buna göre 2010 – 2020 yılları arasında kapsayan 11 yıllık dönemde, elektrik faturalarından yapılan yüzde 2,26'lık kesintili ile vatandaşlardan toplam 8 milyar 923 milyon 767 bin lira toplanmıştır.

Televizyondan radyoya, cep telefonundan akıllı kol saatine kadar çok sayıda cihazdan alınan bandrol gelirleri ise aynı dönemde 11 milyar 888 milyon 905 bin lira olmuştur. Böylece 11 yıllık fatura toplam 20 milyar 812 milyon 673 bin lira olmuştur.

Bugün yurttaşların ortak talebi ve ihtiyacı sadece elektrik faturalarından katkı payının çıkarılması değil, elektrik faturalarındaki fahiş zamların önüne geçilmesi ve TRT payı ve Enerji fonu ile birlikte KDV'nin kaldırılmasıdır.

HDP'nin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2022 yılı bütçe görüşmelerinde, 'Elektrik ve doğal gazın, her haneye ihtiyaç sınırına kadar ücretsiz olması' ve 'Çiftçilerin elektrik borçlarının silinmesi ile tüm çiftçilere ihtiyaç sınırına kadar elektriğin ücretsiz olarak sağlanması' talebiyle Plan ve Bütçe Komisyonu'na verdiği önergeler, AKP-MHP oylarıyla reddedilmiştir. Biz, dar gelirli ailelere 200 kilowatsaat elektrik hizmetinin bedelsiz verilmesi gerektiğini öneriyoruz.

Enerji bedelinin yanı sıra ayrıca televizyondan radyoya, cep telefonundan ev sinema sistemine, akıllı kol saatinden bilgisayar ve tabletlere kadar çok sayıda cihazdan yüzde 16 ile yüzde 0,01 arasında değişen oranlarda bandrol ücreti alınmaktadır. Kamusal katkı gelirlerinin yanında ilan ve reklam gelirleri, haber ve program satış gelirleri ile marka ve lisans ürün gelirleri TRT'nin gelirlerini oluşturmaktadır. 2020 yılında 2,6 milyar TL bandrol geliri, 1,2 milyar TL enerji payı geliri, 283 milyon TL ilan ve reklam geliri elde edilmiştir.

Toplam brüt satışı 4,2 milyar TL, satışların maliyeti 2 milyar TL, faaliyet giderleri ise 1,3 milyar TL olarak gerçekleşmiş olup Kurum 2020 yılını 497 milyon TL kâr ile kapatmıştır. 4 numaralı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluş ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin "Sermaye, kârın dağıtımı ve yedek akçe" başlıklı 546'ncı maddesi uyarınca TRT dönem kârını dağıtmayıp bünyesinde bırakmaktadır. TRT, 2020 yılında 4 milyar 378 milyon 811 bin TL gelir elde etmiştir. Bu gelirin en büyük kaynağını ise elektrik faturalarından kesilen enerji hasılat payları ve TV, radyo, cep telefonu, akıllı kol saati gibi cihazlardan alınan bandrol gelirleri oluşturmaktadır.

TRT 2020 yılında enerji hasılat payından 1 milyar 215 milyon 447 bin TL gelir elde etmiştir. TRT 2020 yılında bandrolden 2 milyar 619 milyon 604 bin TL gelir elde etmiştir.

Yıl	Enerji Payı (TL)	Bandrol (TL)	Dolar Kuru	Enerji Payı (\$)	Bandrol (\$)
2010	550 860 066	465 760 138	1.50	367.151 928	310 432 255
2011	520.030.611	522.021.676	1,67	311.395.575	312.587.830
2012	669 652 435	545 919 698	1.79	373 585 738	304 557 711
2013	807.368.814	559.806.515	1,90	424.638.178	294.432.005
2014	802 215 449	600 606 875	2.18	366 666 719	274 517 965
2015	851.795.602	679.101.176	2,72	313.157.845	249.667.714
2016	841 944 151	962 145 091	3.02	278 674 108	318 459 277
2017	791.034.106	1.472.969.016	3,64	216.859.512	403.809.823
2018	744 617 551	1 703 800 260	4.81	154 695 187	353 966 543
2019	1.128.801.171	1.757.170.793	5,67	199.053.960	309.861.306
2020	1 215 447 654	2 619 604 537	7.00	173 411 678	373 747 085
Toplam	8.923.767.610	11.888.905.775		3.179.290.428	3.506.039.514

Tablo son 10 yıllık TRT gelirlerini göstermektedir.

Nihayetinde, bu öneri olumlu bir düzenleme olmakla birlikte 3093 sayılı Kanunun Gelirler başlığı 2. Maddesinin a) bendinde yer alan "Radyo, televizyon, video ve birleşik cihazlardan tahsil edilecek ücretler" hükmünün de maddeden çıkarılması, TRT payı ve Enerji fonu ile birlikte KDV'nin kaldırılması gerekmektedir. Bu hem TRT izlemeyen kesimlerin varlığı gözetilerek hem de vatandaşlarımızın bütçelerine ek katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Teklifin 12. maddesinde; 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'nun 25 inci maddesinde yapılacak değişiklik ile; kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12'nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden" ibaresi eklenerek, 9, 10 ve 11 inci sınıf öğrencilerine göre işletmeye daha fazla katkı sağladıkları dikkate alınarak farklı ücret uygulanmasının amaçlandığı söylenmektedir.

Kalfa belgesini edinebilen gençlerin ücretlerinde yaşanacak cüzi artışın onların hayatlarında bir değişikliğe tekabül etmeyeceği de asgari ücretin reel karşılığının bugün düştüğü trajikomik seviye ile rahatlıkla anlaşılabilir. Burada amaçlanan bir yandan genç emek sömürü kanallarının sözüm ona cezbedici hale getirilmesi öte yandansa işverenlerin bir kez daha işsizlik fonu eliyle fonlanması uygulamasının devam ettirilmesidir.

Ülkemizde işsizliğin TÜİK'in resmi yalanlarıyla dahi gizlenemeyen hali ve genel işsizlik tablosu içindeki eğitimi genç işsizliğin tarihi rekor kırdığı bir süreçte işverenler açısından emeğe ulaşmanın bu kadar kolay olmasına karşın bu kanun kapsamındaki genç emek sömürsünün tercih ediliyor olması anlamlıdır. Aynı okullardan henüz mezun olmuş üstelik deneyim bağlamında daha yeterli milyonlar iş ararken işverenler çırak, kalfa, stajyer vb. adlar adı altındaki genç emek sömürsünü tercih etmektedir.

Zira söz konusu gençlerin sigortalılık statüleri için malullük, yaşlılık ölüm sigortaları bağlamındaki uzun vadeli sigorta kolları ve kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin primler öngörülmemiş olup bildirilmesi gereken iş kazası ve meslek hastalığı sigortasına ilişkin prim ise yine işverenin cebinden çıkmamaktadır. Aynı yaş gurubundaki bir genç işçiyi 4/1-a sigortalısı olarak çalıştıracak işverenin ödemek zorunda olacağı minimum ücret olan asgari ücreti ödemekten kurtulan işveren aynı zamanda buna ilişkin sigorta yükümlülüklerinden de azade kılınmaktadır.

Zorunlu eğitim dönemindeki çocukların dahi okula devamlarının sağlanamadığı, okul terk oranlarının bir hayli yüksek olduğu ülkemizde aday çırak, çırak, kalfa, stajyer vb. adlarla genç emek sömürü kanallarının gün geçtikçe yoğun bir şekilde kullanıldığı ülkemizde iş kazasına maruz kalan ve hatta bu kazalarda ölen çocuk işçilerin sayısının azımsanamayacak ve göz ardı edemeyecek bir boyuta geldiğini görmezden gelerek bu maddenin değerlendirilmesi genç emek sömürsünün üstünü örtmekten başka bir şey değildir.

Bu madde ile öngörülen düzenleme; emeği sömürülen 12. sınıf öğrencilerinden kalfalık belgesi almaya hak kazananların pozitif ayrımcılığa tabi tutularak diğer çocuk işçilerden daha fazla ücret almasının düzenlenmekte oluşu ilk bakışta olumlu bir düzenleme gibi algılanabilecek ise de ülkemizde mesleki eğitimi tercih etmek zorunda bırakılan gençlerimizin ailelerinin sosyo ekonomik durumları, bu okul türünü seçen (!) gençlerimizin niçin bir an önce eve eklemek götürme sorumluluğuyla baş başa bırakıldıkları göz ardı edilerek bu Kanunun herhangi bir maddesinde yapılacak herhangi bir değişikliği ele almak en başta bu Kanunun muhatabı olan çocuk işçilere, geleceğini arayan gençlere ve siyasal iktidarlar eliyle adeta bir alın yazısı gibi ailelerine ve nihayetinde topluma çizilmiş kaderi görmezden gelmek anlamı taşıyacaktır ki bu durumun bilinçli bir tercih olduğu açıktır.

Her tür ve kademedeki diğer eğitim alanlarında da olduğu üzere iktidar bir kez daha yüzünü emekçilere, gençlere ve işsizlere değil sermayeye dönmüş; derin yoksulluk ağının yine yeni yeniden örüldüğü emek sömürsünün ebeveynlerden çocuklara miras kaldığı statükonun devamı yönünde hareket etmektedir.

Bu ülkenin çocuklarının genç emek sömürsünü kurumsallaştıran politikalar yerine nitelikli, bilimsel, çağdaş eğitim ile mesleki rehberlik ve yöneltmeyle geçecek eğitim hayatları sonunda ulaşabilecekleri tercih ve kabiliyetleri ile uyumlu onurlu birer mesleğe sahip olmalarını sağlayacak eğitim politikalarını hak ettiklerini düşünüyoruz.

Düzenlemenin önceki halinde staj yapan öğrencilere net asgari ücretin %30'u ödenmekte, bununda üçte ikisi devlet tarafından işletmelere aktarılmakta idi. Bütün bunlara rağmen, yeni düzenleme ile getirilen öğrencilere ödenecek olan asgari ücretin %50'den az olmaması öngörülen ücretin, suiistimallerin önlenmesi için doğrudan öğrenciye aktarılması yerinde olacaktır. Suiistimal durumunda işverenlere veya bu haksız uygulamaya yol açan kişilere net bir şekilde yaptırımlar uygulanmalıdır.

Fiili olarak haftalık çalışma saati 40 saatin üzerine çıkan herkes ister çırak veya stajyer olsun ister başka bir statüde, asgari ücretin altında çalıştırılmamalıdır. İşsizlik fonu ile ödenen miktar asgari ücrete tekabül etmiyor ise geriye kalan miktar işveren tarafından işçiye ödenmelidir.

2016 yılında sayısı 360 bin kişinin altında olan “Stajyer ve Kursiyerler” işsizlik fonu desteği başladıktan sonra çok hızlı bir şekilde artmıştır. 2020 yılında 1 milyon 441 bin kişiye çıkan bu sayı aktif sigortalıların yüzde 6’sı kadar olmuştur. Yani bu uygulama ile istisnai ve geçici bir dönem olması gereken stajyerlik kalıcılaştırmıştır. Birçok işyerinde mevcut kayıt dışı çalışanlar stajyerlik adı altında yeni işe alınmış gibi gösterilip işverenin vermesi gereken ücret işsizlik fonundan verilmiştir.

Ayrıca birçok yerde bu sistemin istismar edildiği, stajyerlere çok daha az ücret verildiği, iş gitmeden verilen fonun işverenlerce kullanıldığı, herhangi bir mesleki eğitim verilmeden stajyerlerin basit bedensel işlerde çalıştırıldığı dönem dönem kamuoyuna yansımıştır. Van’ın Erciş ilçesinde ise bu kapsamda daha vahim bir uygulama kamuoyuna yansımıştır. Burada sadece işsizlik fonundan fon aktarım kısmının gerçek olduğu, işçilerin, işin ve işyerinin kağıt üzerinde varmış gibi gösterilip fonun zarara uğratıldığı bir olay savcılık aşamasında soruşturma konusu olmuştur. Binlerce kişinin stajyer veya işçi olarak desteklenen işyerlerine gitmiş gibi gösterilmesi suretiyle fon harcanmıştır.

Teklifin 13. maddesi ile halihazırda **Usta öğreticilik** başlığı altında “Ustalık yeterliğini kazanmış olanlar Bakanlıkça açılacak iş pedagojisi kurslarını başarıyla tamamladıkları takdirde kendilerine usta öğreticilik belgesi verilir.” biçiminde yer verilen 31 inci maddeye yeni bir fıkra eklenmektedir.

Bu yeni fıkra ile ustalık yeterliğini kazanmış olanların mesleklerinde en az 10 yıl çalıştıklarını belgelendirdikleri takdirde Bakanlıkça açılacak iş pedagojisi kursu sınavına doğrudan katılabilecekleri ve bu sınav sonucunda başarılı olanlara ise usta öğreticilik belgesi verileceği” hükmü düzenlenmektedir. Bu hükümle usta öğretici belgesine erişim olanağı artırılmaya çalışılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı Halk Eğitim Merkezlerinde kısmi zamanlı olarak ek ders ücreti karşılığı (Haftalık en fazla 40 saat, Usta Öğreticilerin birçoğuna haftalık 15 ile 30 saat arasında ders kısıtlaması yapılmaktadır) çalışan ücretli öğretmenlerdir.

Şu anda yaklaşık 90.000 kişi olan usta öğreticiler 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda belirtilen kendi alanları ile ilgili bütün sorumlulukları yerine getirmekte olup, ancak; Devlet Memurlarına verilen haklardan yararlanamamaktadır. Ayrıca mevcut koşullarda bir usta öğreticinin emekli olabilme imkanları çok kısıtlıdır. Bu hakkın sağlanması gerekmektedir.

Usta öğreticilere ödenen ücretlerin Destekleme ve yetiştirme kurslarında olduğu gibi ders saati ücretlerinin iki katı şeklinde ödenmesi, Kadrolu Öğretmenlere ve Kadrolu Usta Öğreticilere verilen özlük haklarından yararlandırılmaları için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, Kadrosuz Usta Öğreticilerin SGK Prim gün sayılarının artırılması için gerekli yasal düzenlemelerin yapılarak 30 saat ders okutan bir usta öğreticinin aylık 30 gün SGK primi yatırılmasının sağlanması, Usta Öğreticilerin de işsizlik sigorta primine dahil edilerek işsiz kaldıklarında işsizlik maaşından ve kıdem tazminatından yararlanabilmeleri için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

Usta öğreticiler işsizlik sigortasından yararlandırılmalıdır. Çünkü iş güvenceleri olmadığı dönem dönem sözleşmeleri yenilenmeyip işsiz kalmaktadırlar.

Ayrıca mevcut durumda usta öğreticilerin iş güvencesi olmadığı gibi yıllarca çalışmalarına rağmen bu koşullarda emekli olmaları ise neredeyse mümkün değildir. Ücret düzeyleri çok düşük olan onbinlerce usta öğretici prim süreleri ve miktarları yeterli olmadığını için emekli olamamaktadır. Bu meslek grubundaki yurtaşlar 25 yıl çalışmaları durumunda prim miktarı ve gün sayısına bakılmadan emekli olabilmelidir. Buradaki süre üst sınır olarak belirlenmeli ve koşulları taşıması halinde daha erken dönemlerde bile emekliye ayrılma hakkı olabilmelidir.

Teklifin 14. maddesi ile Mesleki ve teknik öğretimin daha fazla tercih edilmesi yolunu açmak için, ödenecek Devlet katkısının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılmasına ve bu kapsamda yapılacak ödemelerin Cumhurbaşkanlığı tarafından yedi eğitim ve öğretim yılına kadar uzatılabileceğine ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Politik karar vericilerin mesleki eğitimin temel eğitim içindeki artırma yönündeki her kararı piyasacı zihniyetin çocuk ve çocukluğa yönelen amaçlarına hizmet etmektedir. Kamusal temel eğitimin her çocuk için coşkulu bir çocukluk dönemi yaşamasını destekler nitelikteki bütüncül yapısı değişik gerekçelerle parçalara ayrılarak, son döneminin de lise olarak adlandırılan kısmı mesleki eğitim olarak yapılandırılmaktadır. Mesleki ve Teknik Eğitim mevcut iktidarın bakış açısıyla piyasanın ihtiyaçlarını gözetken bir noktadan yapılandırılmaktadır. Nihayetinde özel sektörün payının giderek artırılması hatta doğrudan rol üstlenmesi sürecin piyasacı bir mantıkla ele alındığını göstermektedir. Yine bu kurumlarda öğrencilerin akademik gelişimine katkı sağlayacak uygulamalar giderek azaltılmaktadır. Mesleki ve Teknik Eğitim başarı durumu 'yetersiz' öğrencilerin bir mesleği olsun mantığıyla çoğu zaman velilerin öğrencileri zorla gönderdiği kurumlara dönüşmeye başlamaktadır. Sistem açısından ucuz, sanatsal ve estetik yönü zayıf ve itaatkâr işgücü çıktısı yetiştiren kurumlardır. Mesleki eğitimde piyasacı değil, kamusal eğitim anlayışıyla, öğrencilerin ve toplumun üstün yararına odaklanan köklü değişimler gerekmektedir.

Türkiye'de Mesleki ve Teknik eğitim içinde (örgün ortaöğretim kurumlarına devam eden) 1,5 milyon öğrenci eğitim ve öğretimine devam etmektedir. Mesleki ve Teknik eğitim kurumları dışında, Mesleki Eğitim Merkezleri'nde ise 115 bin öğrenci (çırak ve kalfalar) mevcuttur. Mesleki Eğitim Merkezleri'nde okuyan öğrenciler; aile, işveren ve çalışma şartları gibi nedenlerden dolayı çalışma hayatına uyum sağlamakta güçlük çekmekte, **sanayi sitelerinde çıraklık ve "mesleki eğitim" adıyla bir yanıyla çocuk emeğini sömüren yaygın çalıştırma biçimlerine dönüştüğü görülmektedir.** Çırak ve stajyer öğrenciler, çoğu zaman yetişkinlerle aynı iş yaptırılarak çalışmaya mecbur bırakılmaktadır. Alana ilişkin yasal düzenlemelerin ve politikaların tümü, çıraklık ve stajyerliğin artmasına neden olmakta, sermayenin ucuz ve vasıfsız işgücü ihtiyacını karşılamak üzere politikalar izlenmektedir. Bütün bunlara rağmen çıraklar ve stajyer öğrenciler çıraklık ve staj süreleri için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından sağlanan haklardan yararlanamamaktadır. Bu nedenle, staj ve çıraklık geçen sürelerin emeklilik prim gün sayılarının hesabında ve sigortalılık sürelerinin başlangıcında kabul edilmesi gerekmektedir. Aynı zamanda geçmişe yönelik olarak da söz konusu kişilere borçlanma imkanı sağlanmasıyla çıraklık ve staj süreleri emeklilikte değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Sosyal güvenlik sistemine sigortalı olarak yapılan bildirimlerin emeklilik için sayılabilmesi için uzun vadeli sigorta olarak adlandırılan malullük-yaşlılık-ölüm sigorta koluna prim ödenmesi gerekmektedir. Yukarıda da açıklandığı üzere staj süresince öğrencilerden sadece iş kazası-meslek hastalığı-hastalık primi alınmakta, emeklilik primi ise alınmamaktadır. Bu nedenle stajda geçen süreler hem sigortalı prim gün sayısında hem de sigortalılık süresini başlangıcında geçerli olmamaktadır.

Bu bağlamda, stajyer öğrencilik ve çıraklık sürelerinin emeklilik süresinden sayılması için en azından iki seçenek sunulmalıdır. Birincisi, stajyer ve çırakların çalışma başlangıçlarının doğrudan emeklilikte başlangıç kabul edilmesi. İkincisi ise staj ve çıraklıkta geçen sürelerle, askerlikte olduğu gibi borçlanma hakkının verilmesi.

31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 5'inci maddesi b bendine göre; 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu'nda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası; meslek liselerinde okumakta iken veya yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler hakkında ise iş kazası ve meslek hastalığı sigortası uygulanmaktadır.

5510 sayılı Kanun'un "Sigortalılığın başlangıcı" başlıklı 7'nci maddesine göre de sigorta hak ve yükümlülükleri 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için çalışmaya, meslekî eğitime veya staja başladıkları tarihten itibaren başlamaktadır.

Ancak, 5510 sayılı Kanun'un 38'inci maddesine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı; malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girildiği tarih olarak kabul edildiğinden, çıraklar ve stajyerler çıraklık ve staj süreleri için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortasından sağlanan haklardan yararlanamamaktadır.

Er veya erbaş olarak silahaltında veya yedek subay okulunda geçen süreleri, sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri, sigortalı olmaksızın avukatlık stajım yapanların normal staj süreleri gibi sürelerde daha önceden sigortalılık süresi aranmadan borçlanma yapılabilen ve sigortalılık başlangıçları da borçlanılan gün sayısı kadar geriye götürülebilmektedir. Ancak, meslek lisesi mezunu olup çırak veya stajyer olarak çalışanlar ise, sosyal güvenlik sistemindeki iş kazası-meslek hastalığı sigortası da denilen kısa vadeli sigortadan faydalandırılmakta ancak söz konusu staj sürelerinin emeklilik hakkından yararlanabilmesi için uzun vadeli sigorta kolları primi ödenmemektedir. Bu nedenle çırak ve stajyer öğrenci olarak çalışan emekçiler bu uygulamadan faydalanamamaktadır. Bu durum, Anayasanın "eşiklik ilkesine" açıkça aykırıdır. Bu aykırılık nedeniyle çırak ve stajyer öğrenci olarak çalıştırılan emekçiler mağdur edilmektedir.

5510 sayılı Kanun'da gerekli değişiklik yapılarak uygulamadaki eşitlik ve haksızlık giderilmelidir. Öncelikle yapılması gereken düzenleme ile bundan sonra stajyer öğrencilik ve çıraklık sürelerinin emeklilik süresinden sayılmalıdır. Aynı zamanda geçmişe yönelik, bir iş yerinde fiilen çalışmış çıraklar ve stajyerler için çalıştıkları süreler zarfında sınırlı olmak kaydıyla borçlanma hakkı sağlanmalıdır.

Teklifin 16. Maddesi ile; özelleştirilen Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. ve T.C. Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirilmesi uygulamaları neticesinde imzalanan **kırk dokuz yıldan az süreli** sözleşme sürelerinin başvuru gerçekleştirilmesi ve sözleşmeden kaynaklanan tüm yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile **davalardan vazgeçilmesi halinde** sözleşmelerinin süresinin **kırk dokuz yıla kadar uzatılması** amaçlanmaktadır.

AKP iktidarı, bu madde ile özelleştirilen limanlar için şirketlere yeni haklar tanımaya hazırlanmaktadır. Teklifin yasalaşmasının ardından dört ay içerisinde başvuran şirketlerin işletme hakkını otomatikman 49 yıla kadar uzatacaktır. Tabi bu konuda açılmış dava varsa bu davalardan vazgeçilmesi şartını koyarak yandaş işletmelere yeni kıyakların yolu açılmaktadır. İskenderun, Mersin ve Antalya gibi Türkiye'nin en önemli limanlarının bulunduğu 20'den fazla limanın işletmesinin, elektrik faturalarındaki TRT payı kesintisinin kaldırılması propagandası altında 49 yıldan kısa süreliğine özelleştirilen limanların işletme sürelerinin ihalesiz uzatılmasının önu açılmaktadır.

Bu maddenin geçmesi halinde, 2028 yılında sona erecek olan Antalya Limanının işletme süresinin ihalesiz olarak 19 yıl daha uzatılmış olacaktır. Yine yandaş Limak şirketine ise İskenderun Limanını 2061 yılına kadar işletebilecektir. Bu örnekte olduğu gibi söz konusu maddenin yasalaşmasıyla birlikte AKP, kendisine yakın olan şirketlere limanları ihalesiz bir şekilde peşkeş çekecektir. Söz konusu dönemde iktidarın büyük olasılıkla seçimle değişeceği ve bu kadar uzun bir süre için AKP iktidarının bu uygulamaya yetkisinin olmadığı ifade edilebilir. Sözleşme süresi devam eden yerlerin süre sonuna yakın bir dönemde uzatılmasına o dönemde halkın seçtiği irade karar veremlidir. Sözleşmenin bitimine yıllar varken bugünden bu yetkinin AKP iktidarınca belirlenecek bir sözleşme ile bağitlanması meşru değildir. Geleceğin ipotek alınmasıdır. Halkın iktidar değişikliği kararı durumunda halkın iradesine saygısızlıktır.

Söz konusu madde ile liman sözleşmelerinin ihalesiz uzatılmasının amacı, Türkiye halklarının geleceğini değil yandaşların geleceğini öncelemek olduğu açıkça anlaşılmaktadır. AKP, Bizden sonrası tufan anlayışıyla kamuya ait bütün kaynakları özelleştirme yoluyla yandaşlarına aktarmanın hesabını yapmaktadır.

Teklifin 24. Maddesinde 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na eklenecek madde ile, "Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türkiye Kızılay Demeği, Yeşilay Cemiyeti ve Yeşilay Vakfında görev alanların bu aylıkları kesilmez" hükmü getirilmektedir.

Bu madde ile asıl amaçlan husus, elektrik faturalarından TRT payının kaldırılacağı maskesi ile bu madde adı geçen kurumlarda AKP- MHP kadrolarının görev alması ve söz konusu kişilere çifte maaş kıyağı sağlanmasıdır.

Ayrıca bu kuruluşların, kamunun sağladığı her türlü prim, teşvik, destek ve indirimlerden yararlanabilmesi ve Sosyal Güvenlik Kurumu'na olan borçları da silinmesi bütün yurttaşlar için kamu gelirlerinin paylaşılması yerine sadece bir kesime yarar sağlanması; herkesin eşit bir şekilde vergi gelirlerinden yararlanma ilkesine aykırıdır.

Madde ile getirilmek istenilen düzenleme bahsi geçen kurumlarda görev alanlara dair açık olarak bir ayrıcalık içermektedir.

Kamu yararına çalışan kurumlar adı altında bu kurumlarda çalışılmaya özendirilmesi vb. amaçlansa da neden sadece bu kurumların seçildiği cevaplanmaya muhtaçtır. Çifte maaş, her türlü teşvik ve borçların silinmesi tam bir devlet şemsiyesi ile koruma altına alınan bu kurumları bir cazibe merkezine dönüştüreceklerdir.

Teklifin 29. Maddesinde, 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna eklenecek düzenleme ile; Anayasa Mahkemesince daha önce iptal edilen ve mevzuatta ortaya çıkan boşluğun giderilmesi ve canlı spor etkinliklerinde çevrimiçi korsan yayınlarla mücadele edilmesi amacıyla düzenleme yapılması hedeflenmektedir.

Türkiye sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, hukuka aykırı yayını gerçekleştiren internet sitesinin erişimin engellenmesine TFF Başkanı tarafından karar verileceği belirtilmektedir. Erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere TFF bünyesinde idari birim kurulacak ve TFF Başkanı, bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere devredebilecek denilmektedir. Bu düzenlemenin keyfi uygulamalara ve suiistimallere açık bir konu olduğunu düşünüyoruz. Bu yüzden, bu yetkinin kamuya ait bir kuruluşa ve yargı denetimine açık olacak şekilde devredilmesi daha doğru olacaktır.

Teklifin 31. Maddesinde, yapılacak düzenleme ile hanelerin gerekli enerji ihtiyaçlarının ortalaması kadar **elektrik tüketimi için daha ucuz tarife belirleneceği gibi daha fazla elektrik tüketen aboneler için ise daha pahalı olacak şekilde yeni bir tarife belirleneceği** öngörülmektedir.

Burada EPDK'nin tüketicilere göre bir çalışma yapması ve bu çalışmaya göre tüketicilerin ortalama elektrik tüketiminin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ) elektrik enerjisi arz güvenliği yükümlülüğünü Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına (ETKB) devrederek, kar marjını yükseltmek TEİAŞ'ın özelleştirmesini cazip hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Bu şekilde tarife belirlenirken bir ailenin kullandığı televizyon, buzdolabı, ütü gibi tüketimlerinin aylık ortalamasının dikkate alınacağı, belli bir kilowatsaatlik üst limit belirleneceği, belirlenen bu oranın üstünde tüketim yapanların daha fazla fatura ödeyeceği bir sistem getirilmesi düşünülmüyor.

Bu durumda soğuk kış aylarında ısınmak için kombi veya benzeri ısıtma araçları kullanıldığında kaçınılmaz olarak fazla faturalandırma söz konusu olacaktır. Yine aynı şekilde çocuklu, hasta ve yaşlıların olduğu aileler ısıyı daha çok kullanmak zorunda kaldıklarından doğal olarak ile eşit ve adil olmayan bu yöntemle daha yüksek faturalar ödemek zorunda kalacaktır. Üstelik ekonomik krizin yaşandığı bu süreçte tam tersi bir anlayışları yurttaşların temel giderlerini azaltıcı düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Diğer taraftan, günümüzde elektrik kullanımı insan yaşamı için eşit bir şekilde erişilmesi gereken kamusal bir hak olarak kabul edilmemektedir. Oysa Türkiye'nin kurulu gücün yarısı aktif olarak çalıştırılmaktadır. Aktif olmayan kurulu gücün çalıştırılmasıyla elektrik ihtiyacı rahatlıkla sağlanabilir. Ancak bu düzenlemeden de anlaşılacağı üzere AKP, tamamen yandaş şirketlerin daha çok kazanması üzerine, tercihlerini yurttaştan yana değil sermayeden yana kullandığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan birçok şehirde elektrik arzının fazlalığı nedeniyle ışık kirliliği olarak yaşanan elektrik israfı giderilerek de hanelere ihtiyaç duyulan elektrik enerjisi daha uygun koşullarda iletebilir. Dolayısıyla bu maddenin kanun teklifinden çıkarılması gerekmektedir.

Teklifin 33. Maddesinde; çevrenin korunması için sera gazı salınımlarının azaltılması hedefi doğrultusunda elektrikli araç kullanımının yaygınlaştırılmasına yönelik elektrikli araç ekosisteminin ve bu sisteme dayalı yeterli ve sürdürülebilir elektrikli araç şarj altyapısı ile serbest bir piyasanın tesis edilmesi, piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde düzenleme ve denetim usul ve esasları, piyasa işleyişi temel ilkeleri, piyasadaki taraflar ile EPDK'nın görev, yetki, sorumluluklarının belirlenmesi ile elektrikli araç kullanıcılarının haklarının güvence altına alınması amaçlanmıştır.

Elektrikli araç kullanımının ekolojik etkisini arttırmak ve kullanımını diğer araçlara göre avantajlı hale getirmek amacıyla MTV ve ÖTV vergilerinin kaldırılması gereklidir.

Hem karbon salınımlarının azaltılması hem de ekolojik tahribatın yavaşlatılması amacıyla bu araçların kullanımını teşvik edilmelidir. İklim krizi toplumsal tüketim alışkanlıkları ile de ilgilidir. Başta otomobil olmak üzere taşıt kullanımı bilinçli olmalıdır. Ancak Türkiye'de elektrik üretiminin kendisi fosil yakıtlara ve dış kaynaklara bağımlıdır. Elektrikli kömürle üretilen çevreyi temiz tutmaktan söz edilemez. Ayrıca ifade edildiği gibi kentlerdeki ışık kirliliği ve elektrik israfı önlenmelidir. Doğal yaşama en az etkisi olan kaynaklar kullanılarak elektrik üretilmeli ve elektrik üretimi de özel tekellerin elinden alınıp kamulaştırılmalıdır. Elektrik erişimi özellikle kırsal alanlarda yetersiz olduğundan burada düzenlenen elektrikli taşıt kullanımını toplumun önemli bir kesimini kapsamamaktadır. Yol ve elektrik altyapısı yetersiz bölgeler için bu düzenlemenin bir hükmü yoktur. Elektrikli araçlarla ilgili olarak yeni bir rant alanı açmak yerine, kişisel kullanımın artırılması ve bürokrasinin azaltılması şeklinde bir düzenleme yapılmalıdır.

Ayrıca süreç içerisinde elektrikli araçlara dönüşüm nedeniyle ortaya çıkacak, "diğer araçların hurdaya dönüşmesi süreci de" ekolojik yeni bir tahribata dönüşmeyecek şekilde yönetilmelidir. Toplu taşıma araçlarının elektrikli olması için yerel yönetimlere yönelik bütçe teşviki sağlanmalıdır.

Bu madde ile yurttaşların çevreye sağladığı yarar açısından elektrikli araç kullanımına yönelmesi olumlu olmakla birlikte Türkiye Elektrik İletim A.Ş.'nin (TEİAŞ)'a sistem güvenliğini sağlamak imkanı verilerek özelleştirme öncesi yeni üretim tesisi kurma görevi verilmektedir. Bu şekilde TEİAŞ'ın özelleştirmesinin cazip hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

Ali Kenanoğlu
İstanbul

Muazzez Orhan Işık
Van

MUHALEFET ŞERHİ

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu’nda görüŖülen 2/3950 esas numaralı “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” üzerine Muhalefet Şerhimiz aŖaęıda sunulmuştur.

Kanun Teklifinin Geneli Üzerine Değerlendirmeler

Teklifin verilif gerekçesi olarak;

Elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması,

Elektrik enerjisi fonu anlaşmaları kapsamında elektrik faturalarında yer alan bileşenlerin azaltılması,

EPDK bünyesinde, elektrik ve doğal gaz faaliyetleriyle iliŖkilendirilen iŖ modellerini ve teknolojiideki gelişmeleri izlemek, gerekli düzenlemeleri yapmak, araştırma ve geliştirme ile inovasyon alanlarını tespit etmek ve bu alanlardaki çalışmalarını yönlendirmek için bir idari yapının kurulması,

Elektrikli araçlar için Ŗarj hizmetinin sunulabilmesi ve Ŗarj hizmetinin sunulacağı Ŗarj istasyonlarının gerekli teknik ve hukuki altyapısının oluşturulması, serbest bir piyasanın tesis edilmesi, bu alandaki piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde düzenleme ve esasların, piyasanın işleyişinin temel ilkelerini, piyasadaki tarafların ve EPDK’nın görev, hak, yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi,

Düzenleme ile doğal gaz piyahasındaki tüketicilerin kişisel kusurları haricinde oluşan tüketici mağduriyetlerinin giderilmesi,

Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üreten lisanssız elektrik üretim tesislerinin dağıtım sisteminin yanında iletim sistemini de kullanabilmesi,

Enerji verimliliği uygulama proje desteklerinden tarım ve hizmet sektörünün de yararlanması,

Petrol ruhsatı başvuru ve değerlendirme süreçlerinin kısaltılması,

Canlı spor etkinliklerinde çevrimiçi korsan yayınlarla mücadele edilmesi,

Bütün eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların; 5864 sayılı Kanunda yer alan bilgisayar programlarına ilişkin olarak sağlanan ve koruyucu programları etkisiz kılmaya yönelik hazırlık hareketlerini yaptırma bağlayan düzenlemeye dahil edilmesi,

Orman içi suların balık yetiştiriciliğinde kullanılması,

Midye ve istiridye üretiminde karada kurulması zorunlu olan yapıların (tesis, depo, arındırma havuzu gibi) kıyıda bulunan orman alanlarında da kurulabilmesi,

Mesleki eğitim merkezlerine devam eden ve bu merkezleri tercih edecek öğrencilerin teşvik edilmesi,

Usta öğretici sayısının ve çırak kayıtlarının artırılması,

Kalkınma ajanslarının, mahalli idarelerden alacağı payın mahiyetinin düzenleneceği ve geciken alacaklar için temerrüt faizi uygulanacağı,

Esnek çalışma saat ve şartlarına uyumlu olarak Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde çalışan personelin faaliyetlerinin bir kısmını bu Merkezler dışında yürütmesini, destek ve muafiyetlerden aynı şekilde faydalanması,

ifade edilmektedir.

İktidarın mevzuat tekniği ve yasama faaliyetinin ruhuna uygun olmamasına rağmen “genel kabul” haline getirdiği torba kanun düzenlemeleri bu teklifte alenen görülmektedir. “Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” gibi tanımsız bir başlık kullanılması da bu görüşü pekiştirmektedir.

Kanun teklifi aşağıdaki 22 farklı kanunda değişiklik yapmayı öngörmektedir:

- 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu
- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu
- 04/12/1984 tarih ve 3093 sayılı Türkiye Radyo ve Televizyon Gelirleri Kanunu
- 4/12/1984 tarih ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanun
- 28/5/1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanun
- 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu

- 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu
- 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun
- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun
- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu
- 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu
- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun
- 25/01/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanunu
- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu
- 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun
- 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun
- 14/03/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu
- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanunu
- 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

Bu ögelerden de anlaşılacağı üzere kanun teklifinin içerisinde değişiklik yapılmak istenen kanunların birçoğu birbirinden alakasız alanlardadır, birçok madde de teklifin görüşüldüğü Komisyonun ihtisas alanı dışındadır. Bu kadar farklı alanda düzenleme öngören bir teklifin ilgili ihtisas komisyonlarında da tali komisyon olarak görüşülmesi gerekmektedir. Teklif, kanun teklifinin görüşüleceği komisyona bile havale süresinin bitimi beklenmeden gönderilmiştir. Adalet Komisyonu, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu bu kanun teklifinin görüşülmesi için tali komisyonlar olarak belirlense de bu komisyonlar teklifi gündemlerine almamışlar, havale sadece kâğıt üzerinde kalmıştır.

Teklifin 2'nci maddesi Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonunun ihtisas alanına giren Orman Kanunu'nda değişiklik yapılmasını öngörmesine rağmen bu komisyon tali komisyon olarak bile belirlenmemiştir.

Teklifin 24'üncü maddesi ile emekli aylığı almaktayken Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türk Kızılay Derneği ve Yeşilay Cemiyetinde görev alanların aylıklarının kesilmemesi, bu kuruluşların sigorta pirim teşvik destek ve indirimlerden yararlandırılması ve Sosyal güvenlik kurumu tarafından çıkarılan borçların terkinin amaçlanmaktadır. Bu durumda devlet alacağından vazgeçmektedir. Bu husus Plan ve Bütçe Komisyonu'nun doğrudan ilgi alanına girmektedir.

Bu denli farklı alanlarda düzenleme yapan bir teklifin, uzmanların görüşlerinden yeterince faydalanılarak hazırlanıp hazırlanmadığı da büyük bir muammadır. Kanun teklifleri hazırlanırken uzmanların görüşünü almak, daha sonrasında ortaya çıkabilecek olan yapısal bozuklukların önüne geçmek için elzemdir.

Kısa bir süre önce komisyonumuzda görüşülüp yasalaşan Kooperatifler Kanunu'nda yeniden değişiklik yapılması ihtiyacının doğması, kanun tekliflerinin yeterince dikkatle hazırlanmadığı yönündeki görüşümüzü doğrular niteliktedir. Kooperatifler kanunu görüşülürken yapmış olduğumuz ikazlar maalesef ne Komisyon'da ne de Genel Kurul'da dikkate alınmamıştır. Kooperatiflerin Genel Kurullarının yapılmasının belli bir takvime bağlı olması, değişiklikten sonra ortaya çıkan bir durum değildir. Bu konu ile ilgili eleştiri ve önerilerimiz değerlendirilmiş olsaydı bu değişikliğe gerek kalmayacaktı.

Kanun Teklifinin Maddeleri Üzerine Değerlendirmeler

2'nci madde: Madde ile Anayasa Mahkemesinin 16/7/2020 tarih ve Esas No:2018/104; Karar No:2020139 sayılı 6831 sayılı Orman Kanununun 18'inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan balık üretme çiftliklerinin kurulmasına yönelik iptal kararı doğrultusunda Türk somonu olarak adlandırılan denizlerde yetiştirilen alabalıkların yavrularının üretilerek belirli bir boya kadar büyütüleceği orman içi sulardaki balık tesisleri kurulmasının yasal statülerine ilişkin bir düzenleme yapılmaktadır. Bu amaçla üretimin devamlılığının sağlanmasının amaçlandığı belirtilmektedir.

Orman içi su kaynaklarının kullanılarak balık üretimi yerleri kurulması izin verilmesi balıkçılık açısından olumlu bir gelişme olarak nitelendirilebilir. Ancak bu iznin sonucunda bahsi geçen üretim tesislerinin inşası, altyapıları, ulaşımı sağlamak maksatlı yapılacak yollar gibi ihtiyaçların ormanlarımıza zarar verebileceği düşünülmektedir.

Kaldı ki böyle bir uygulamada orman içi su kaynaklarını kullanan tesislerin kapasitelerine bakılmaksızın Çevresel Etki ve Değerlendirme (ÇED) raporlarına kesinlikle tabi olması ve bu raporların doğru bir şekilde hazırlanması önemlidir.

3'üncü madde: Madde ile 1163 sayılı Kanunun 72'nci maddesi ile kooperatiflerin, kooperatif birliklerine; kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olmaması durumunda, kamu kaynakları çerçevesinde desteklenen kredilere kefalet sağlanamaması ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamaması doğrultusunda daha önce yapılan yasal düzenlemeyi 01.01.2024'e ertelemektedir.

Bahsi geçen madde, 2/3863 Esas Numaralı 283 sıra sayılı Kooperatifler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Komisyona sunulmuş ve 13 Ekim 2021 tarihinde Komisyonda görüşmesi yapılmıştır. İlgili madde, Komisyon toplantısında kabul edildiği gibi Genel Kurul'da da iktidar milletvekilleri tarafından kabul edilerek kanunlaşmış, uyarılarımıza rağmen buradaki sorun düzeltilmemiş, üzerinden 2 ay kadar bile geçmeden değiştirme ihtiyacı doğmuştur.

Kanunda yeniden değişiklik yapma zorunluluğunu da teklif sahipleri şu şekilde açıklamıştır:

1163 sayılı Kanunun 72 nci maddesi ile kooperatiflerin, kooperatif birliklerine; kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olmadığı takdirde, kamu kaynaklarından desteklenen kredilere kefalet sağlayamayacağı ve kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapamayacağı hüküm altına alınmıştır. Tarımsal desteklemelere aracılık yapmakta olan kooperatiflerde; kooperatifin, kooperatif birliklerine, kooperatif birliklerinin de merkez birliğine ortak olma süreci genel kurullarından alınacak yetkiye bağlıdır. Bununla birlikte, genel kuruların yapılması belli bir takvime bağlı olması sebebi ile bahse konu tarımsal destekleme ödemelerinin kooperatif ortağı çiftçilere yapılmasında mağduriyet oluşturmaması için söz konusu hükmün 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanması öngörülmektedir.

Gerekçede de görüldüğü gibi bu durum son bir ay içerisinde ortaya çıkmamış, aksine daha önce gözden kaçırılmıştır. Bu da alelacele kanun teklifi sunmanın, istişare etmemenin yarattığı sorunlara yerinde ve yakın tarihli bir örnektir. Bu durum kanun yapma sürecinin ciddiyetine uymamakta, hatta bazı kanunlarla vatandaşlarımızın mağdur edilmesine yol açmaktadır.

4'üncü, 5'inci, 6'ncı ve 7'inci maddeler: Maddeler ile elektrik enerjisi satışı üzerinden alınan TRT payının kaldırılması amaçlanmaktadır. İYİ Parti olarak elektrik faturalarından

TRT payının kaldırılmasını defalarca dile getirmiştik. Öte yandan, TRT maalesef devletin değil, iktidarın kanalı gibi yayın yapmakta, bir nevi iktidarın yayın organı olarak çalışmaktadır. TRT yayınlarının adil ve tarafsız olmasının sağlanması da gereklidir.

9’ncü ve 11’nci maddeler: Maddeler ile YİD modeli ile tesis edilen doğalgaz ve hidroelektrik santral projelerinde şirketler ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı arasında imzalanan uygulama/ımtiyaz sözleşmeleri esas alınarak 4684 sayılı Kanun gereğince Elektrik Enerjisi Fonu ile yapılan fon anlaşmalarının 2019 yılı Haziran ayı itibarıyla tamamen sona ermesi nedeniyle fon yükümlülüğünün uygulanabilirliğinin kalmadığından düzenleme yapılmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı 2019 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu’nda aşağıdaki bulguya yer verilmiştir:

“Nihai tüketiciye elektrik enerjisi satışı yapan lisans sahibi tüzel kişiler tarafından elektrik tüketim bedelleri üzerinden tahsil edilerek Bakanlık banka hesabına yatırılan ve bütçeye gelir kaydedilen mülga elektrik enerjisi fonu-EEF tutarları ile ilgili yükümlülük 2019 yılı ile kaldırılrsa da, lisans sahibi bazı şirketlerin 2017, 2018 ve 2019 yılında satış faaliyeti göstermesine rağmen fon ödemesi yapmadığı, bazı şirketlerin fon ödemelerini gecikmeli-düzensiz olarak yaptıkları, bazı şirketlerin ise aynı faaliyeti gösteren benzer şirketlere nazaran daha düşük oranlarda fon ödemesi gerçekleştirdiği hususları ile karşılaşılmıştır.”

Sayıştay’ın raporundan da görüleceği üzere, bu şirketler anılan dönemlerde, nihai tüketiciye elektrik satışı yapmış, EEF tutarını tüketiciden tahsil etmiş ancak bu tutarları Bakanlık hesabına yatırmayarak, hem haksız kazanç elde etmiş hem de kamu zararına neden olmuştur.

Kanun teklifinde bu zararların tazminine yönelik bir düzenleme bulunmaması önemli bir eksikliktir.

14’üncü madde: Madde ile ödenmesi öngörülen devlet katkısının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonu’na aktarılmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Ek olarak aynı düzenleme ile bu kapsamda yapılacak ödemelerin Cumhurbaşkanı tarafından yedi eğitim ve öğretim yılına kadar uzatılabileceği düzenlenmektedir. Komisyonda yapılan düzenlemeyle bu ödemeler on eğitim ve öğretim yılına kadar çıkarılmıştır.

Cumhurbaşkanının yetkilerinin sağlam gerekçelere dayandırmadan arttırılması Grubumuzca olumlu karşılanmamaktadır.

16'ncı madde: Madde ile Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne ait bazı limanlara ilişkin işletme hakkı verilmesi/devri yöntemleri ile gerçekleştirilen özelleştirmeler kapsamında imzalanan 49 yıldan az süreli sözleşme sürelerinin, başvuru gerçekleştirilmesi, sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerin ifa edilmesi ve davalardan vazgeçilmesi halinde 49 yıla uzatılması öngörülmektedir.

Süre uzatımı kapsamında taraflar arasında ek sözleşme düzenlenmesi, sözleşme bedelinin SPK tarafından yetkili addedilen iki bağımsız kuruluş tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

Madde metninde, “...özelleştirme sözleşmesinden kaynaklı olarak *Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü aleyhine açılmış davalar var ise bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve ek sözleşme düzenlenmesi şartıyla...*” ifadesi ile bahsi geçen davalardan vazgeçilmesi, süre uzatımının koşullarından görülmektedir, bu hatalı bir yaklaşımdır. Zira, süre uzatımı tarafların özgür iradeleri ile gerçekleştirecekleri ek bir hukuki tasarrufu ifade eder ve bu işlemin gerçekleştirilmesinin daha önce tanzim edilen bir hukuki işlemde kaynaklanan haklardan feragat edilmesine bağlanması hususunun hukuka (anayasal bağlamda hak arama hürriyetine, borç ilişkilerine uygulanan temel prensiplere) aykırılık teşkil etmesi ihtimali vakidir. Bu kapsamda hükmün lafzının ve özünün daha açık bir şekilde kodifiye edilmesi gerekmektedir.

Kaldı ki Türkiye Denizcilik İşletmeleri A.Ş. Genel Müdürlüğü tarafından işletilen; Tekirdağ, Ordu, Sinop, Rize, Giresun ve Hopa limanları 1997 yılında, Antalya Limanı 1998 yılında, Alanya Limanı 2000 yılında, Marmaris Limanı 2001 yılında, Çeşme, Kuşadası, Trabzon ve Dikili Limanları 2003 yılında 30 yılına özelleştirilmiştir.

Sözleşmelerin başlangıç ve bitiş tarihleri dikkate alındığında, 1997 yılında özelleştirilen limanların sözleşme bitiş süresine bile en az 6 yıllık bir süre kaldığı görülmektedir.

Bir erken seçim kararı alınmadığı sürece seçimler 2023 Haziran ayında yapılacaktır. Bu durumda, liman sözleşmelerinin bitiş süresi 1997 yılında özelleştirilenler için 2027 tarihinde sona erecektir. Normal zamanında yapılacak seçimden sonra dahi sözleşme süresinin

bitmesine en az 4 yıl kalacak liman işletmeleri için, 49 yıllığına süre uzatılması için neden acele edildiği anlaşılamamıştır.

20'nci madde: Madde ile Cumhurbaşkanının belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda %20'lik muafiyet oranı yetkisi %75'e kadar arttırılmıştır. Teknoloji Geliştirme Merkezlerinin destek ve muafiyetlerinin artırılmasını olumlu bulmakla beraber, hemen her kanun teklifinde Cumhurbaşkanının yetkilerinin artırılması taleplerine yer verilmesini doğru bulmuyoruz.

21. Madde: Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de lisanssız elektrik üretimi ancak belli bir kapasitenin altındaki (5 MW) santrallerce sağlanmaktadır. Bu gibi küçük çaplı ve çoğunlukla YEK kapsamındaki santrallerin TEİAŞ'ın enterkonnekte iletim sistemine bağlanması sistemin kararlılığını ve dengesini kontrolde sorunlara yol açabilecektir. Enterkonnekte sistemin en önemli özelliği olan merkezi frekans ve gerilim kontrolü mekanizmalarında belirsizlik oluşturacak ve yerel ve/veya bölgesel arızalara yol açabilecektir. Enterkonnekte sistemin bir bölgesinde oluşabilecek arızaların tüm sisteme domino etkisi ile yayılması da kuvvetle muhtemeldir. Bu nedenlerle bu maddenin teklifte yer almasını sakıncalı görmekteyiz.

24'üncü madde: Madde ile emekli aylığı almaktayken Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türk Kızılay Derneği ve Yeşilay Cemiyetinde görev alanların aylıklarının kesilmemesi, bu kuruluşların sigorta prim teşvik destek ve indirimlerden yararlandırılması ve Sosyal güvenlik kurumu tarafından çıkarılan borçların terkinin amaçlanmaktadır.

Farklı yerlerde görev yapmak isteyen emeklilerin emekli aylıkları kesilirken, bütçeden katkı alan Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı gibi kurumlardan kesilmemesi bizce adil değildir. Bu kurumlarda görev yapacak kişilerin birden fazla yerden maaş alması Türk halkı tarafından hoş karşılanmayacaktır.

Ayrıca, madde ile yapılacak düzenleme sonrası kamunun bu kurumlardan alacaklı olduğu borçlar silinecektir. Bu nedenle bahse konu madde Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda değil, Plan Bütçe Komisyonunda değerlendirilmesi gereken bir düzenlemedir.

28'inci madde: Cumhurbaşkanının belirlediği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda %20'lik oran %75'e kadar arttırılmıştır. 20'nci madde de olduğu gibi destek ve muafiyet oranları Cumhurbaşkanının takdirine bırakılmakta olup, içeriğinden bağımsız olarak kanaatimizce doğru ve yerinde bir düzenleme değildir.

31'inci madde: Madde ile “abone grupları” için normal tüketim miktarına uygun bir kademe belirlenecek ve oluşan tüketim artışından kaynaklanan ilave maliyetler bu kademe üstünde tüketim yapan abonelere yansması için “bu abone grupları için elektrik enerjisi tüketim miktarına göre farklı” ibaresi eklenmesi öngörülmektedir. Bu uygulamanın enerji verimliliği açısından olumlu sonuçlar doğurması ve vatandaşa adil tarifelerle gidilmesi için ilgili yönetmeliklerin itina ile hazırlanması gerektiğine dikkat çekmek isteriz.

36'ncı madde: Madde ile an itibariyle yatırım teşvikinin sağlanması ve proje bazlı nitelikli yatırımlar için kullanılacak yatırım kredilerinin teminat sorunu ve hızlandırılması amacıyla “49 yıl süreyle bedelsiz irtifak hakkı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da bağımsız ve sürekli nitelikte irtifak hakkı” ibaresinin eklenmesi amaçlanmıştır. Yatırım yeri tahsisi desteğinin 49 yıllık irtifak hakkı tesis edilmesi şeklinde uygulanmasının amacı daha sarıh bir şekilde izah edilmelidir. Teklifin verilış amacı anlaşılmamaktadır.

Ayrıca kanun teklifinin yeterince iyi hazırlanmadığının kanıtlarından biri olan ve bu maddede geçen Ekonomi Bakanlığı ifadesi düzeltilmelidir. Kaldırılmış bir bakanlığın adının değişiklik yapılırken düzeltilmemesi ve aynen kullanılması bir dikkatsizliktir.

Ayhan Altıntaş
Ankara

Yasin Öztürk
Denizli

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ OSMAN BOYRAZ
VE 40 MİLLETVEKİLİNİN TEKLİFİ

**BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 72 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Teknolojik önlemleri etkisiz kılma:

MADDE 72- Bu Kanunda yer alan hakların korunması amacıyla eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanımının kontrolünü sağlamak üzere erişim kontrolü veya şifreleme gibi koruma yöntemi ya da çoğaltım kontrol mekanizması uygulamalarıyla sağlanan etkili teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik;

a) Ürün ve araçları imal eden veya ithal eden, dağıtan, satan, kiraya veren veya ticari amaçla elinde bulunduranlar,

b) Reklam, pazarlama, tasarım veya uygulama hizmetlerini sunanlar,

altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.”

MADDE 2- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “ocakların açılmasına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına” ibaresi ve “balık” ibaresinden sonra gelmek üzere “, midye ve istiridyey” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- 72 nci maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatifler hakkında 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanır.”

MADDE 4- 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 1 inci maddesinde yer alan “, elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 5- 3093 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ
KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ
KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun 72 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“2. Teknolojik önlemleri etkisiz kılma:

MADDE 72- Bu Kanunda yer alan hakların korunması amacıyla eser, icra, fonogram, yapım ve yayınların kullanımının kontrolünü sağlamak üzere erişim kontrolü veya şifreleme gibi koruma yöntemi ya da çoğaltım kontrol mekanizması uygulamalarıyla sağlanan etkili teknolojik önlemleri etkisiz kılmaya yönelik;

a) Ürün ve araçları imal veya ithal eden, dağıtan, satan, kiraya veren veya ticari amaçla elinde bulunduranlar,

b) Ürün ve araçların reklam, pazarlama, tasarım veya uygulama hizmetlerini sunanlar,

altı aydan iki yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.”

MADDE 2- 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanununun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “ocakların açılmasına,” ibaresinden sonra gelmek üzere “orman içi su kaynakları kullanılarak balık üretim yerleri kurulmasına” ibaresi ve “balık” ibaresinden sonra gelmek üzere “, midye ve istiridyey” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3- 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 10- 72 nci maddenin dördüncü fıkrasının birinci cümlesi hükmü kamu kaynaklı tarımsal desteklemelere aracılık yapan kooperatifler hakkında 1/1/2024 tarihinden itibaren uygulanır.”

MADDE 4- 4/12/1984 tarihli ve 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanununun 1 inci maddesinde yer alan “, elektrik enerjisi hasılatından ayrılacak paylar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 5- 3093 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6- 3093 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (c) fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 3093 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi yürürlükten kaldırılmış, (f) bendinde yer alan “ve enerji payı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 8- 3093 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- 31/12/2021 tarihi itibarıyla 4 üncü maddenin mülga (c) fıkrası kapsamında tahakkuk etmiş enerji paylarının tahsilatı, 5 inci maddenin birinci fıkrasının mülga (c) bendi kapsamında tahsil ve takip edilir.”

MADDE 9- 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10- 3096 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- 31/12/2021 tarihi itibarıyla 3291 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin mülga dördüncü fıkrası kapsamında tahakkuk etmiş katkı payları, geçici 4 üncü maddenin birinci fıkrasının mülga (a) bendine istinaden geçici 4 üncü madde hükümleri kapsamında takip ve tahsil edilir.”

MADDE 11- 28/5/1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 12- 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine “aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan” ibaresinden sonra gelmek üzere “,kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12 nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 13- 3308 sayılı Kanunun 31 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ustalık yeterliliğini kazanmış olanlar mesleklerinde en az on yıl çalıştığını belgelendirdikleri takdirde Bakanlıkça açılacak iş pedagojisi kursu sınavına doğrudan katılabilirler. Başarılı olanlara usta öğreticilik belgesi verilir.”

MADDE 6- 3093 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (c) fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7- 3093 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi yürürlükten kaldırılmış, (f) bendinde yer alan “ve enerji payı” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 8- 3093 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 7- 31/12/2021 tarihi itibarıyla 4 üncü maddenin mülga (c) fıkrası kapsamında tahakkuk etmiş enerji paylarının tahsilatı, 5 inci maddenin birinci fıkrasının mülga (c) bendi kapsamında tahsil ve takip edilir.”

MADDE 9- 4/12/1984 tarihli ve 3096 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu Dışındaki Kuruluşların Elektrik Üretimi, İletimi, Dağıtımı ve Ticareti ile Görevlendirilmesi Hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 10- 3096 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- 31/12/2021 tarihi itibarıyla 3291 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin mülga dördüncü fıkrası kapsamında tahakkuk etmiş katkı payları, geçici 4 üncü maddenin birinci fıkrasının mülga (a) bendine istinaden geçici 4 üncü madde hükümleri kapsamında takip ve tahsil edilir.”

MADDE 11- 28/5/1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 12- 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun 25 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesine “aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde otuzundan” ibaresinden sonra gelmek üzere “,kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12 nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 13- 3308 sayılı Kanunun 31 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ustalık yeterliliğini kazanmış olanlar mesleklerinde en az on yıl çalıştıklarını belgelendirdikleri takdirde Bakanlıkça açılacak iş pedagojisi kursu sınavına doğrudan katılabilirler. Başarılı olanlara usta öğreticilik belgesi verilir.”

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 14- 3308 sayılı Kanunun geçici 12 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“2016-2017 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar uygulanmak üzere aday çırak ve çıraklar ile 18 inci madde hükümleri uyarınca işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere, 25 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ödemeler asgari ücretin net tutarının yüzde otuzundan, kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12 nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde ellisinden az olamaz. Mesleki eğitim merkezi programı dışındaki okul ve kurumlarda öğrenim gören öğrencilere ödenebilecek en az ücretin; yirmiden az personel çalıştıran işletmeler için üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için üçte biri; mesleki eğitim merkezi programına devam eden öğrencilere ise ödenecek ücretin tamamı 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (h) alt bendi için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak ödenir. Bu kapsamda yapılacak ödemeleri yedi eğitim ve öğretim yılına kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile öğretim programı gereği staj yapmak zorunda olmayan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır. Kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet katkısı ödenmez.”

“Bu madde uyarınca ödenen Devlet katkısı ödemenin yapıldığı tarihi takip eden iki ay içerisinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılır.

Birinci fıkrada bu fıkrayı düzenleyen kanunla yapılan değişiklikler sebebiyle 2021-2022 eğitim ve öğretim yılından önceki döneme ilişkin geçmişe dönük herhangi bir ücret veya Devlet katkısı ödemesi yapılmaz.”

MADDE 15- 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “Damgası kopmuş, bozulmuş,” ibaresinden sonra gelmek üzere “damga süresi geçmiş” ibaresi eklenmiş, (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

MADDE 14- 3308 sayılı Kanunun geçici 12 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“2016-2017 eğitim ve öğretim yılı sonuna kadar uygulanmak üzere aday çırak ve çıraklar ile 18 inci madde hükümleri uyarınca işletmelerde mesleki eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere, 25 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılacak ödemeler asgari ücretin net tutarının yüzde otuzundan, kalfalık yeterliliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12 nci sınıf öğrencilerine yapılacak ödemeler asgari ücretin yüzde ellisinden az olamaz. Mesleki eğitim merkezi programı dışındaki okul ve kurumlarda öğrenim gören öğrencilere ödenebilecek en az ücretin; yirmiden az personel çalıştıran işletmeler için üçte ikisi, yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işletmeler için üçte biri; mesleki eğitim merkezi programına devam eden öğrencilere ödenebilecek en az ücretin ise tamamı 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 53 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının (B) bendinin (h) alt bendi için ayrılan tutardan Devlet katkısı olarak ödenir. Bu kapsamda yapılacak ödemeleri on eğitim ve öğretim yılına kadar uzatmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. Staj yapacak işletme bulunamaması nedeniyle stajını okulda yapan ortaöğretim öğrencileri ile öğretim programı gereği staj yapmak zorunda olmayan yükseköğretim öğrencilerinin yaptıkları stajlar bu fıkra hükmü kapsamı dışındadır. Kamu kurum ve kuruluşlarına Devlet katkısı ödenmez.”

“Bu madde uyarınca ödenen Devlet katkısı ödemenin yapıldığı tarihi takip eden iki ay içerisinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinden İşsizlik Sigortası Fonuna aktarılır.

Birinci fıkrada bu fıkrayı düzenleyen kanunla yapılan değişiklikler sebebiyle 2021-2022 eğitim ve öğretim yılından önceki döneme ilişkin geçmişe dönük olarak herhangi bir ücret veya Devlet katkısı ödemesi yapılmaz.”

MADDE 15- 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “Damgası kopmuş, bozulmuş,” ibaresinden sonra gelmek üzere “damga süresi geçmiş” ibaresi eklenmiş, (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“e) Ani muayenelerde veya ölçü aleti sahibi haricindeki kimselerin müracaatı üzerine yapılan şikâyet muayenelerinde ayarı doğru olmayan ölçü aletlerini kullanan kişiye, ölçü aletinin türüne ve kullanıldığı işin niteliğine göre ikiyüzyetmiş Türk Lirasından ikibinyediyüz Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Ancak ayarın doğru olmaması durumu ölçü aleti sahibi aleyhine sonuç doğuruyorsa bu kişilere idari para cezası verilmez ve ölçü aletlerine el konulmaz.”

“k) Gaz, elektrik ve su sayaçları için bu maddede yer alan kullanan kişi ifadesi, sayacı dağıtım ağında kullanan dağıtım şirketini veya dağıtımdan sorumlu işletmeyi ifade eder. Bu sayaçlar için; (c) bendinde yer alan damgası kopmuş veya bozulmuş ölçü aleti kullanma fiili ile (e) bendinde yer alan fiil sebebiyle bu bentlerde belirtilen idari para cezaları uygulanmaz; ancak sayacın türüne göre ilgili Kanunlar ve alt düzenlemeler kapsamında işlem yapılır.”

MADDE 16- 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30 - (1) Bu Kanun hükümleri çerçevesinde Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirilmesi uygulamaları neticesinde imzalanan kırk dokuz yıldan az süreli sözleşme süreleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması, sözleşmeden doğan tüm mali yükümlülüklerin ek sözleşme imzalanmadan önce yerine getirilmesi, özelleştirme sözleşmesinden kaynaklı olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü aleyhine açılmış davalar var ise bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve ek sözleşme düzenlenmesi şartıyla, sözleşmelerinin süresi hakkın başlangıç tarihinden itibaren kırk dokuz yıla kadar uzatılır.

“e) Ani muayenelerde veya ölçü aleti sahibi haricindeki kimselerin müracaatı üzerine yapılan şikâyet muayenelerinde ayarı doğru olmayan ölçü aletlerini kullanan kişiye, ölçü aletinin türüne ve kullanıldığı işin niteliğine göre ikiyüzyetmiş Türk Lirasından ikibinyediyüz Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Ayrıca bu ölçü aletlerine el konularak mülkiyetinin kamuya geçirilmesine karar verilir. Ancak ayarın doğru olmaması durumu ölçü aleti sahibi aleyhine sonuç doğuruyorsa bu kişilere idari para cezası verilmez ve ölçü aletlerine el konulmaz.”

“k) Gaz, elektrik ve su sayaçları için bu maddede yer alan kullanan kişi ifadesi, sayacı dağıtım ağında kullanan dağıtım şirketini veya dağıtımdan sorumlu işletmeyi ifade eder. Bu sayaçlar için; (c) bendinde yer alan damgası kopmuş veya bozulmuş ölçü aleti kullanma fiili ile (e) bendinde yer alan fiil sebebiyle bu bentlerde belirtilen idari para cezaları uygulanmaz; ancak sayacın türüne göre ilgili kanunlar ve alt düzenlemeler kapsamında işlem yapılır.”

MADDE 16- 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30 - (1) Bu Kanun hükümleri çerçevesinde Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğüne ait bazı limanların işletme hakkı verilmesi/devri yöntemiyle gerçekleştirilen özelleştirilmesi uygulamaları neticesinde imzalanan ve kırk dokuz yıldan az süreli olan sözleşmelerin süreleri; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç dört ay içinde başvuruda bulunulması, sözleşmeden doğan tüm mali yükümlülüklerin ek sözleşme imzalanmadan önce yerine getirilmesi, özelleştirme sözleşmesinden kaynaklı olarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri Anonim Şirketi ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü aleyhine açılmış davalar var ise bu davalardan tüm yargılama giderleri üstlenilerek kayıtsız ve şartsız feragat edilmesi ve ek sözleşme düzenlenmesi şartıyla, sözleşmelerinin süresi hakkın başlangıç tarihinden itibaren kırk dokuz yıla kadar uzatılır.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Ek sözleşmelerde süre uzatımı, ek sözleşme bedeli ve ödeme koşulları ile ilgili hususlar dışında özelleştirme sözleşmesini değiştirecek herhangi bir hükme yer verilemez. Ek sözleşme ile uzatılan süre yatırım sürelerine eklenemez.

(3) Ek sözleşme bedelinin tespitinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından 4046 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre değerlendirilerek yetkili en az iki kuruluş danışman olarak görevlendirilir. Özelleştirme sözleşmesi bedeli, işletici/alıcı tarafından yapılan yatırım tutarları ve özelleştirme sonrasında işletici şirket hisselerinin satışı söz konusu olmuş ise bu bedeller ve diğer tüm veriler dikkate alınarak, uluslararası değerlendirme standartlarına göre hazırlanmış değerlendirme raporları ile belirlenen ek sözleşme bedeli, uzatım süresi ve diğer hususlar Özelleştirme Yüksek Kurulunun onayına sunulur.

(4) Özelleştirme Yüksek Kurulunun onayı halinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından alıcı / işleticilere ek sözleşme imzalanmak üzere üç ayı geçmemek üzere süre verilir. Talep halinde bir defaya mahsus olmak üzere ek süre verilebilir.”

MADDE 17- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasına (1) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki (i) bendi eklenmiş, mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve ekli (1) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek Kanuna ekli (I) sayılı cetvele eklenmiştir.

(2) Ek sözleşmelerde süre uzatımı, ek sözleşme bedeli ve ödeme koşulları ile ilgili hususlar dışında özelleştirme sözleşmesini değiştirecek herhangi bir hükme yer verilemez. Ek sözleşme ile uzatılan süre yatırım sürelerine eklenemez.

(3) Ek sözleşme bedelinin tespitinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından bu Kanun hükümleri çerçevesinde 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre değerlendirilerek yetkili en az iki kuruluş danışman olarak görevlendirilir. Özelleştirme sözleşmesi bedeli, işletici/alıcı tarafından yapılan yatırım tutarları ve özelleştirme sonrasında işletici şirket hisselerinin satışı söz konusu olmuş ise bu bedeller ve diğer tüm veriler dikkate alınarak, uluslararası değerlendirme standartlarına göre hazırlanmış değerlendirme raporları ile belirlenen ek sözleşme bedeli, uzatım süresi ve diğer hususlar Özelleştirme Yüksek Kurulunun onayına sunulur.

(4) Özelleştirme Yüksek Kurulunun onayı halinde, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından işletici/alıcılara ek sözleşme imzalanmak üzere üç ayı geçmemek üzere süre verilir. Talep halinde bir defaya mahsus olmak üzere ek süre verilebilir.”

MADDE 17- 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa aşağıdaki ek madde ve maddeye bağlı ekli haritalar eklenmiştir.

“OSB olarak belirlenen alanlar

EK MADDE 6- Kahramanmaraş ili, Dulkadiroğlu, Onikişubat, Türkoğlu ilçelerinde bulunan ve ekli haritalarda sınırları gösterilen alanlar, Erkenez OSB, Aksu OSB ve Türkoğlu-2 OSB olarak belirlenmiştir. Belirlenen alanlarda asgari ortak kullanım alanı oranı ve sağlık koruma bandı mesafesi şartları aranmaz. Bu OSB alanlarında kalan taşınmazların onaylı imar planından gelen müstesna hakları korunur. Kuruluş protokolünün Bakanlıkça onaylanması ve sicile kaydı ile OSB’ler tüzel kişilik kazanır.”

MADDE 18- 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “iki” ibaresi “üç” şeklinde değiştirilmiş, ikinci fıkrasına (1) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş, mevcut bentler buna göre teselsül ettirilmiş ve ekli (1) sayılı listede belirtilen kadrolar ihdas edilerek Kanuna ekli (I) sayılı cetvele eklenmiştir.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“İ) Enerji Dönüşüm Dairesi Başkanlığı: Bu Kanun ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu kapsamında; elektrik ve doğal gaz faaliyetleri ile ilişkilendirilen enerji politikaları çerçevesinde Kurum görev alanında yer alan iş modellerinin ve teknolojideki gelişmelerin ilgili piyasalara etkilerinin analiz edilmesi ve bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmak, araştırma ve geliştirme ile yenilik (inovasyon) alanlarının genel enerji politikaları içerisinde yer alanların ilgili piyasalara entegrasyonu ile bu alanlardaki çalışmaların hayata geçirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak, bu kapsamda oluşabilecek faaliyet, hizmet ve ticarete ilişkin olarak bunların tarafı olan kullanıcıların haklarının korunmasına yönelik teknik ve hukuki düzenlemelerin yapılması ile bu kapsamda her türlü lisans, sertifika, izin ve belgelendirmeye ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.”

MADDE 18- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“7) Tüketicilerin kişisel kusurları haricinde oluşan ve Kurul tarafından belirlenecek kapsamda, lisans ve sertifika sahiplerinin uygulamalarından kaynaklanan tüketici mağduriyetlerinin tazminine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.”

MADDE 19- 4646 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 2 - Bakanlık, doğal gaz arz güvenliğinin izlenmesinden ve arz güvenliğine ilişkin tedbirlerin alınmasından sorumludur. Bu kapsamda piyasada faaliyet gösteren lisans sahibi tüm tüzel kişiler arz güvenliğine yönelik olarak alınacak tedbirlere uymakla, tesis edilecek işlemlere katkı sağlamakla, ihtiyaç duyulacak bilgi ve belgeleri belirlenen sürelerde Bakanlığa sunmakla yükümlüdür.

Uzun dönemli Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışması, ilki bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde olmak üzere her beş yılda bir Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Kurum görüşleri de alınmak suretiyle Bakanlık tarafından hazırlanarak yayımlanır.

“İ) Enerji Dönüşüm Dairesi Başkanlığı: Bu Kanun ve 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Doğal Gaz Piyasası Kanunu kapsamında; elektrik ve doğal gaz faaliyetleri ile ilişkilendirilen enerji politikaları çerçevesinde Kurumun görev alanında yer alan iş modellerinin ve teknolojideki gelişmelerin ilgili piyasalara etkilerini analiz etmek ve bu konuda gerekli düzenlemeleri yapmak, araştırma ve geliştirme ile yenilik (inovasyon) alanlarından genel enerji politikaları içerisinde yer alanların ilgili piyasalara entegrasyonu ile bu alanlardaki çalışmaların hayata geçirilmesine ilişkin çalışmaları yapmak, bu kapsamda oluşabilecek faaliyet, hizmet ve ticarete ilişkin olarak bunların tarafı olan kullanıcıların haklarının korunmasına yönelik teknik ve hukuki düzenlemeleri yapmak ve bu kapsamda her türlü lisans, sertifika, izin ve belgelendirmeye ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.”

MADDE 19- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine aşağıdaki alt bent eklenmiştir.

“7) Tüketicilerin kişisel kusurları haricinde oluşan ve Kurul tarafından belirlenecek kapsamda, lisans ve sertifika sahiplerinin uygulamalarından kaynaklanan tüketici mağduriyetlerinin tazminine ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.”

MADDE 20- 4646 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Arz güvenliği

EK MADDE 2- Bakanlık, doğal gaz arz güvenliğinin izlenmesinden ve arz güvenliğine ilişkin tedbirlerin alınmasından sorumludur. Bu kapsamda piyasada faaliyet gösteren lisans sahibi tüm tüzel kişiler arz güvenliğine yönelik olarak alınacak tedbirlere uymakla, tesis edilecek işlemlere katkı sağlamakla, ihtiyaç duyulacak bilgi ve belgeleri belirlenen sürelerde Bakanlığa sunmakla yükümlüdür.

Uzun dönemli Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışması, ilki bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde olmak üzere her beş yılda bir Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Kurumun görüşleri alınmak suretiyle Bakanlık tarafından hazırlanarak yayımlanır.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bakanlık, Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışmasını dikkate alarak kısa, orta ve uzun dönemde doğal gaz arz güvenliğinin sağlanmasını teminen ihtiyaç duyulan tedbirlerin alınmasını sağlar.”

MADDE 20- 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının onuncu cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yüzde yirmi olarak belirlenen bu oranı Cumhurbaşkanı, belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmişbeşe kadar artırabilir.”

MADDE 21- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6/A maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini” ibaresinden sonra gelmek üzere ve ikinci cümlesine “Bu kapsamda” ibaresinden sonra gelmek üzere “iletim veya” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 22- 5346 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan “4628” ibaresi “6446” şeklinde ve “11 inci” ibaresi “16 ncı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 23- 25/1/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “borçlanma,” ibaresi, “, katma” ibaresi ve “borçlanma ve” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ajansın bu Kanundan kaynaklanan alacakları için uygulanacak yıllık temerrüt faizi oranı için 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 24- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 20- Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türkiye Kızılay Derneği, Yeşilay Cemiyeti ve Yeşilay Vakfında görev alanların bu aylıkları kesilmez.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkra kapsamına girenler adına Kurum tarafından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemeler

Bakanlık, Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışmasını dikkate alarak kısa, orta ve uzun dönemde doğal gaz arz güvenliğinin sağlanmasını teminen ihtiyaç duyulan tedbirlerin alınmasını sağlar.”

MADDE 21- 26/6/2001 tarihli ve 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının onuncu cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yüzde yirmi olarak belirlenen bu oranı Cumhurbaşkanı, belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmiş beşe kadar artırabilir.”

MADDE 22- 10/5/2005 tarihli ve 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanunun 6/A maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesine “ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini” ibaresinden sonra gelmek üzere ve ikinci cümlesine “Bu kapsamda” ibaresinden sonra gelmek üzere “iletim veya” ibareleri eklenmiştir.

MADDE 23- 5346 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde yer alan “4628” ibaresi “6446” şeklinde ve “11 inci” ibaresi “16 ncı” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 24- 25/1/2006 tarihli ve 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanunun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “borçlanma,” ibaresi, “, katma” ibaresi ve “borçlanma ve” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Ajansın bu Kanundan kaynaklanan alacakları için uygulanacak yıllık temerrüt faizi oranı için 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun hükümleri uygulanır.”

MADDE 25- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 20- Herhangi bir sosyal güvenlik kurumundan emeklilik veya yaşlılık aylığı alanlardan Türkiye Maarif Vakfı, Yunus Emre Vakfı, Türkiye Kızılay Derneği, Yeşilay Cemiyeti ve Yeşilay Vakfında görev alanların bu aylıkları kesilmez.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birinci fıkra kapsamına girenler adına Kurum tarafından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemeler

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları terkin edilir ve tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanması sebebiyle geçmişe dönük aylık, aylık farkı ve bayram ikramiyesi ödenmez.

Birinci fıkra kapsamına giren kuruluşlar, ilgili Kanunlarında belirtilen şartları haiz olmaları kaydıyla bu Kanun ile diğer Kanunlar uyarınca sağlanan prim teşvik, destek ve indirimlerinden yararlandırılır ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yararlanılan prim teşvik, destek ve indirimlerinden usulüne uygun olarak yararlanmış sayılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurum tarafından tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanması sebebiyle, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki dönemlere ilişkin olmak üzere ilgili kanunlarla sağlanan prim teşvik, destek ve indirimlerinden geriye yönelik olarak yararlanılamaz ve yararlanmış olan prim teşvik, destek ve indirimleri değiştirilemez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum ile ilgisine göre prim teşvik, destek ve indirimi sağlayan bakanlık ve/veya kurumca müştereken belirlenir.”

MADDE 25- 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına “ulaşımda” ibaresinden sonra gelmek üzere “, tarım ve hizmet sektörlerinde” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “tarımsal binalar ve atölyeler,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 26- 5627 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“b) Başvuru sahibi: Enerji verimliliği uygulama proje desteklerine başvurmak isteyen sanayi, bina, tarım ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişileri,”

MADDE 27- 5627 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “Endüstriyel işletmeler” ibaresi “Başvuru sahibi” şeklinde değiştirilmiş, alt bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, bendin (2) numaralı alt bendin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları terkin edilir ve tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanması sebebiyle geçmişe dönük aylık, aylık farkı ve bayram ikramiyesi ödenmez.

Birinci fıkra kapsamına giren kuruluşlar, ilgili kanunlarında belirtilen şartları haiz olmaları kaydıyla bu Kanun ile diğer kanunlar uyarınca sağlanan prim teşvik, destek ve indirimlerinden yararlandırılır ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yararlanılan prim teşvik, destek ve indirimlerinden usulüne uygun olarak yararlanmış sayılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurum tarafından tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. Bu fıkra hükümlerinin uygulanması sebebiyle, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin olmak üzere ilgili kanunlarla sağlanan prim teşvik, destek ve indirimlerinden geriye yönelik olarak yararlanılamaz ve yararlanmış olan prim teşvik, destek ve indirimleri değiştirilemez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum ile ilgisine göre prim teşvik, destek ve indirimi sağlayan bakanlık ve/veya kurumca müştereken belirlenir.”

MADDE 26- 18/4/2007 tarihli ve 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasına “ulaşımda” ibaresinden sonra gelmek üzere “, tarım ve hizmet sektörlerinde” ibaresi eklenmiş ve ikinci fıkrasında yer alan “tarımsal binalar ve atölyeler,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 27- 5627 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına (a) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“b) Başvuru sahibi: Enerji verimliliği uygulama proje desteklerine başvuran sanayi, bina, tarım ve hizmet sektörlerinde faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişileri,”

MADDE 28- 5627 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde yer alan “Endüstriyel işletmeler” ibaresi “Başvuru sahibi” şeklinde değiştirilmiş, alt bende birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş ve bendin (2) numaralı alt bendinin birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Bu kapsamdaki destekler hibe veya faiz desteği şeklinde verilir.”

“Verimlilik artırıcı projeleri desteklenme kararı verilen başvuru sahipleri, bu projelerini iki yıl içinde uygular.”

MADDE 28- 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yüzde yirmi olarak belirlenen bu oranı Cumhurbaşkanı, belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmişbeşe kadar artırabilir.”

MADDE 29- 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yayın haklarının korunması

EK MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, hukuka aykırı yayını gerçekleştiren internet sitesinin internet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan oranına kadar daraltılmasına veya ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şekilde) erişimin engellenmesine Başkan tarafından karar verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edilebilir. Erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere TFF bünyesinde idari birim kurulur. Başkan, bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere devredebilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışındaki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma

“Bu kapsamdaki destekler hibe veya faiz desteği şeklinde verilir.”

“Verimlilik artırıcı projeleri desteklenme kararı verilen başvuru sahipleri, bu projelerini iki yıl içinde uygular.”

MADDE 29- 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yüzde yirmi olarak belirlenen bu oranı Cumhurbaşkanı, belirleyeceği bölgesel ve/veya sektörel alanlarda yüzde yetmiş beşe kadar artırabilir.”

MADDE 30- 5/5/2009 tarihli ve 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Yayın haklarının korunması

EK MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şekilde) erişimin engellenmesine Yönetim Kurulu tarafından karar verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edilebilir. Erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere TFF bünyesinde idari birim kurulur. Yönetim Kurulu, bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere devredebilir.

(2) Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışındaki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların internet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, yayın hakkı sahibinin talebi üzerine birinci fıkraya hükmü

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

sunulduğunun tespit edilmesi halinde, yayın hakkı sahibinin talebi üzerine birinci fıkraya hükmü uygulanır. Şu kadar ki, talebin yapılabilmesi için yayın hakkına ilişkin sözleşmenin TFF'ye bildirilmesi zorunludur.”

MADDE 30- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“uu) Birlikte çalışabilirlik: Şarj ağına bağlı veya bağımsız olarak çalışan şarj istasyonlarının, elektrik iletim veya dağıtım şebekeleri ile bunları destekleyen yazılım sistemlerinin etkileşimli, uyumlu ve etkili bir şekilde birlikte çalışmasını,

üü) Elektrikli araç: Hareket etmesinde tek başına veya destekleyici olarak elektrikli motor kullanılan ve elektrik enerjisiyle haricen şarj edilebilen motorlu karayolu taşıtını,

vv) Sadakat sözleşmesi: Elektrikli araç kullanıcısının şarj hizmetini belli avantajlar dahilinde edinmesi amacıyla şarj ağı işletmecisi lisansı sahibi ile yaptığı sözleşmeyi,

yy) Sertifika: Bir şarj ağı bünyesinde bir veya birden çok şarj istasyonunun, şarj ağı işletmecisi nam ve hesabına kurulması veya işletilmesi amacıyla Kurumun belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde şarj ağı işletmecisi tarafından gerçek veya tüzel kişiye verilen yetki belgesini,

zz) Şarj Ağı: Elektrikli araçlara birden çok şarj istasyonunda şarj hizmeti sağlamak için oluşturulan ve şarj ağı işletmecisi tarafından yönetilen sistemi,

aaa) Şarj Ağı İşletmecisi: Elektrikli araç kullanıcılarına, şarj ağına erişim açarak şarj hizmeti sağlayan ve şarj ağının işletmesini gerçekleştiren lisans sahibi tüzel kişiyi,

bbb) Şarj hizmeti: Elektrikli araçların akü, pil, kondansatör ve benzeri enerji depolayan ekipmanlarını doldurmak üzere ticari amaçla ve bedeli mukabilinde gerçekleştirilen kablolu veya kablosuz enerji aktarımını,

ccc) Şarj İstasyonu: Elektrikli araçlara kablolu veya kablosuz elektrik enerjisi aktarımının yapıldığı tesisi,

ççç) Şarj İstasyonu İşletmecisi: Şarj ağı işletmecisinden almış olduğu sertifika kapsamında

uygulanır. Şu kadar ki, talebin yapılabilmesi için yayın hakkına ilişkin sözleşmenin TFF'ye bildirilmesi ve hak sahipliğinin ispat edilmesi zorunludur.

(3) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak talimatla belirlenir.”

MADDE 31- 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“uu) Birlikte çalışabilirlik: Şarj ağına bağlı veya bağımsız olarak çalışan şarj istasyonlarının, elektrik iletim veya dağıtım şebekeleri ile bunları destekleyen yazılım sistemlerinin etkileşimli, uyumlu ve etkili bir şekilde birlikte çalışmasını,

üü) Elektrikli araç: Hareket etmesinde tek başına veya destekleyici olarak elektrikli motor kullanılan ve elektrik enerjisiyle haricen şarj edilebilen motorlu karayolu taşıtını,

vv) Sadakat sözleşmesi: Elektrikli araç kullanıcısının şarj hizmetini belli avantajlar dahilinde edinmesi amacıyla şarj ağı işletmecisi lisansı sahibi ile yaptığı sözleşmeyi,

yy) Sertifika: Bir şarj ağı bünyesinde bir veya birden çok şarj istasyonunun, şarj ağı işletmecisi nam ve hesabına kurulması veya işletilmesi amacıyla Kurumun belirlediği usul ve esaslar çerçevesinde şarj ağı işletmecisi tarafından gerçek veya tüzel kişiye verilen yetki belgesini,

zz) Şarj Ağı: Elektrikli araçlara birden çok şarj istasyonunda şarj hizmeti sağlamak için oluşturulan ve şarj ağı işletmecisi tarafından yönetilen sistemi,

aaa) Şarj Ağı İşletmecisi: Elektrikli araç kullanıcılarına, şarj ağına erişim açarak şarj hizmeti sağlayan ve şarj ağının işletmesini gerçekleştiren lisans sahibi tüzel kişiyi,

bbb) Şarj hizmeti: Elektrikli araçların akü, pil, kondansatör ve benzeri enerji depolayan ekipmanlarını doldurmak üzere ticari amaçla ve bedeli mukabilinde gerçekleştirilen kablolu veya kablosuz enerji aktarımını,

ccc) Şarj İstasyonu: Elektrikli araçlara kablolu veya kablosuz elektrik enerjisi aktarımının yapıldığı tesisi,

ççç) Şarj İstasyonu İşletmecisi: Şarj ağı işletmecisinden almış olduğu sertifika kapsamında

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

şarj istasyonlarını yerinde işleten ve üçüncü taraflara bu şarj istasyonlarında şarj hizmeti sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,

ddd) Serbest erişim platformu: Mevcut tüm şarj istasyonlarının gerçek zamanlı olarak görüntülenebilmesi için oluşturulan, şarj istasyonlarının verilerini canlı olarak sağlayan ve veri değişimi ile diğer işlemlerin standart protokoller ve arayüz ile sağlandığı Kurum tarafından hazırlanan platformu,”

MADDE 31- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesine “abone grupları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, bu abone grupları için elektrik enerjisi tüketim miktarına göre farklı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 32- 6446 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Arz güvenliğine ilişkin görev ve sorumluluklar şunlardır:” ibaresi ile (a), (b), (c) bentleri yürürlükten kaldırılmış, birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu kapsamda, piyasada faaliyet gösteren lisans sahibi tüm tüzel kişiler Bakanlık tarafından arz güvenliğine yönelik belirtilen tedbirlere uymakla, tesis edilecek işlemlere katkı sağlamakla, ihtiyaç duyulacak bilgi ve belgeleri belirlenen sürelerde sunmakla yükümlüdür. Uzun dönemli Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışması, ilki bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde olmak üzere her beş yılda bir Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Kurum görüşleri de alınmak suretiyle Bakanlık tarafından hazırlanarak yayımlanır. Bakanlık, Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışmasını dikkate alarak orta uzun dönemde arz güvenliğinin sağlanmasını teminen kapasite tahsisi yarışmaları düzenleyebilir. Kapasite tahsisi yarışmaları kapsamında kurulacak üretim tesisleri için Bakanlık tarafından Türk lirası olarak belirlenecek tavan fiyat üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat, yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca YEK Destekleme Mekanizması kapsamında uygulanır. Yarışma sonucunda oluşacak fiyatın yarışma şartlarında belirlenecek süre içerisinde güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar,

şarj istasyonlarını yerinde işleten ve üçüncü taraflara bu şarj istasyonlarında şarj hizmeti sağlayan gerçek veya tüzel kişiyi,

ddd) Serbest erişim platformu: Mevcut tüm şarj istasyonlarının gerçek zamanlı olarak görüntülenebilmesi için oluşturulan, şarj istasyonlarının verilerini canlı olarak sağlayan ve veri değişimi ile diğer işlemlerin standart protokoller ve arayüz ile sağlandığı Kurum tarafından hazırlanan platformu,”

MADDE 32- 6446 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin dördüncü fıkrasının üçüncü cümlesine “abone grupları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, bu abone grupları için elektrik enerjisi tüketim miktarına göre farklı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 33- 6446 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasına birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümleler eklenmiş, fıkranın mevcut ikinci cümlesi ile (a), (b), (c) bentleri yürürlükten kaldırılmış, üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Bu kapsamda, piyasada faaliyet gösteren lisans sahibi tüm tüzel kişiler Bakanlık tarafından arz güvenliğine yönelik belirtilen tedbirlere uymakla, tesis edilecek işlemlere katkı sağlamakla, ihtiyaç duyulacak bilgi ve belgeleri belirlenen sürelerde sunmakla yükümlüdür. Uzun dönemli Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışması, ilki bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde olmak üzere her beş yılda bir Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve Kurum görüşleri de alınmak suretiyle Bakanlık tarafından hazırlanarak yayımlanır. Bakanlık, Türkiye Ulusal Enerji Planı çalışmasını dikkate alarak orta uzun dönemde arz güvenliğinin sağlanmasını teminen kapasite tahsisi yarışmaları düzenleyebilir. Kapasite tahsisi yarışmaları kapsamında kurulacak üretim tesisleri için Bakanlık tarafından Türk lirası olarak belirlenecek tavan fiyat üzerinden teklif edilecek en düşük fiyat, yarışma şartlarında belirlenecek süre boyunca YEK Destekleme Mekanizması kapsamında uygulanır. Yarışma sonucunda oluşacak fiyatın yarışma şartlarında belirlenecek süre içerisinde güncellenmesine ilişkin usul ve esaslar, yerli malı kullanım şartları ve yükümlülüklerin

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

yerli malı kullanım şartları ve yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde alınacak teminatın irat kaydedilmesi ve uygulanacak diğer ceza ve yaptırımlar dahil olmak üzere yapılacak yarışmaya ilişkin usul esaslar ilgili yarışma şartnamesinde Bakanlık tarafından belirlenir. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için ön lisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

“(3) TEİAŞ, sistem güvenilirliğinin muhafaza edilmesini teminen ve yeterli kapasite olmaması nedeniyle oluşabilecek bölgesel sistem ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yan hizmetler anlaşmaları kapsamında yeni üretim tesisi yaptırmak veya mevcut üretim tesislerinin kapasitelerini kiralamak amacıyla ihale yapabilir. İhaleler çerçevesinde TEİAŞ tarafından ödenecek kapasite kiralama bedeli sistem işletim fiyatına yansıtılmak suretiyle, enerji bedeli ise kullanım amacına bağlı olarak dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği çerçevesinde piyasa katılımcıları tarafından veya ticari yan hizmetler anlaşmaları kapsamında sistem işletim fiyatına yansıtılmak suretiyle karşılanır. TEİAŞ tarafından yan hizmetler anlaşmaları kapsamında kapasite kiralanması amacıyla yapılacak ihaleye ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

“(4) Kurum, lisans verilen üretim tesislerinin gerçekleştirmelerinin izlenmesinden, ilgili mevzuat kapsamında bu tesislerin öngörülen zamanda devreye girmesi için gerekli önlemlerin alınmasından, beş yıl içerisinde işletmeye girecek lisanslı yeni üretim kapasite miktarlarının Bakanlığa düzenli aralıklarla bildirilmesinden sorumludur.”

MADDE 33- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Şarj hizmeti

EK MADDE 5- (I) Şarj hizmeti, Kurum tarafından ticari amaçlı olmamak üzere belirlenen istisnalar dışında, şarj ağı işletmeci lisansı kapsamında bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmelikler uyarınca yürütülür. Şarj ağı işletmeci lisansı sahibi, lisansında belirlenen bölgede veya ülke genelinde oluşturduğu veya oluşturacağı şarj ağına bağlı şarj istasyonu kurulması veya işletilmesi,

yerine getirilmemesi halinde alınacak teminatın irat kaydedilmesi ve uygulanacak diğer ceza ve yaptırımlar dahil olmak üzere yapılacak yarışmaya ilişkin usul esaslar ilgili yarışma şartnamesinde Bakanlık tarafından belirlenir. Bu madde kapsamında kurulacak üretim tesisleri için ön lisans ve lisans verme koşulları, iptali ve tadili ile ilgili hususlar Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

“(3) TEİAŞ, sistem güvenilirliğinin muhafaza edilmesini teminen ve yeterli kapasite olmaması nedeniyle oluşabilecek bölgesel sistem ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yan hizmetler anlaşmaları kapsamında yeni üretim tesisi yaptırmak veya mevcut üretim tesislerinin kapasitelerini kiralamak amacıyla ihale yapabilir. İhaleler çerçevesinde TEİAŞ tarafından ödenecek kapasite kiralama bedeli sistem işletim fiyatına yansıtılmak suretiyle, enerji bedeli ise kullanım amacına bağlı olarak dengeleme ve uzlaştırma yönetmeliği çerçevesinde piyasa katılımcıları tarafından veya ticari yan hizmetler anlaşmaları kapsamında sistem işletim fiyatına yansıtılmak suretiyle karşılanır. TEİAŞ tarafından yan hizmetler anlaşmaları kapsamında kapasite kiralanması amacıyla yapılacak ihaleye ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

“(4) Kurum, lisans verilen üretim tesislerinin gerçekleştirmelerinin izlenmesinden, ilgili mevzuat kapsamında bu tesislerin öngörülen zamanda devreye girmesi için gerekli önlemlerin alınmasından, beş yıl içerisinde işletmeye girecek lisanslı yeni üretim kapasite miktarlarının Bakanlığa düzenli aralıklarla bildirilmesinden sorumludur.”

MADDE 34- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Şarj hizmeti

EK MADDE 5- (I) Şarj hizmeti, Kurum tarafından ticari amaçlı olmamak üzere belirlenen istisnalar dışında, şarj ağı işletmeci lisansı kapsamında bu Kanun ve bu Kanuna göre çıkarılan yönetmelikler uyarınca yürütülür. Şarj ağı işletmeci lisansı sahibi, lisansında belirlenen bölgede veya ülke genelinde oluşturduğu veya oluşturacağı şarj ağına bağlı şarj istasyonu kurulması veya işletilmesi,

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

düzenlediği sertifikalar kapsamında şarj istasyonu kurdurulması veya işlettirilmesi ile elektrikli araç kullanıcıları ile sadakat sözleşmesi yapabilmek hak ve yetkisine sahip olur. Şarj hizmetinin sağlanmasında asli sorumluluk şarj ağı işletmeci lisansı sahibinin olup, şarj hizmetinin sertifikalı şarj istasyonu işletmecisince sağlanması, şarj ağı işletmeci lisansı sahibinin bu Kanun, ilgili mevzuat ile diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülük ve sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(2) Şarj ağı işletmeci lisansı sahibi;

a) Bu Kanun, ilgili mevzuat, diğer mevzuat, ilgili standartlar ve Kurum tarafından çıkartılan düzenlemelere uygun davranmak,

b) Kurum tarafından belirlenen istisnalar ve mücbir sebep halleri dışında kendi şarj ağına bağlı şarj istasyonlarında sürekli, kesintisiz ve kaliteli şarj hizmeti sağlamak,

c) Şarj hizmetini tüm elektrikli araçların erişimine sunmak,

ç) Şarj hizmeti fiyatını ve elektrikli araçların şarj hizmetine erişim şartlarını, Kurumun yayımlayacağı usul ve esaslara uygun olarak belirlemek, ilan etmek ve uygulamak,

d) Şarj hizmeti alan kullanıcıdan şarj hizmeti karşılığında, şarj hizmeti fiyatı esas alınarak hesaplanan bedel dışında her ne ad altında olursa olsun ayrı bedel talep etmemek,

e) Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslar ile teknik şartlara uygun olarak, şarj istasyonlarının birlikte çalışabilirliğini sağlamak amacıyla gerekli yönetim, denetim ve kayıt sistemini kurmak, işler halde tutmak, işletmek ve Kurum ile Kurum tarafından uygun bulunan kamu kurumlarının bu sisteme erişimini sağlamak,

f) Kendisi tarafından veya şarj istasyonu işletmecilerince kurulan şarj istasyonunun ilgili dağıtım şirketiyle yapılacak bağlantı anlaşmaları ve dağıtım şirketi tarafından belirlenen teknik gereklere uygun olarak kurulması ve işletilmesini sağlamak,

g) Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun bildirimleri yapmak, serbest erişim platformu için gerekli entegrasyonu sağlamak, Kurumca istenildiğinde gerekli bilgi, belge ve diğer materyalleri vermek, gerektiğinde tutanakları imzalamak ve Kurumca görevlendirilenlerin tesislerde inceleme yapmasına müsaade etmek,

ile yükümlüdür.

düzenlediği sertifikalar kapsamında şarj istasyonu kurdurulması veya işlettirilmesi ile elektrikli araç kullanıcıları ile sadakat sözleşmesi yapabilmek hak ve yetkisine sahip olur. Şarj hizmetinin sağlanmasında asli sorumluluk şarj ağı işletmeci lisansı sahibinin olup, şarj hizmetinin sertifikalı şarj istasyonu işletmecisince sağlanması, şarj ağı işletmeci lisansı sahibinin bu Kanun, ilgili mevzuat ile diğer mevzuattan kaynaklanan yükümlülük ve sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

(2) Şarj ağı işletmeci lisansı sahibi;

a) Bu Kanun, ilgili mevzuat, diğer mevzuat, ilgili standartlar ve Kurum tarafından çıkartılan düzenlemelere uygun davranmak,

b) Kurum tarafından belirlenen istisnalar ve mücbir sebep halleri dışında kendi şarj ağına bağlı şarj istasyonlarında sürekli, kesintisiz ve kaliteli şarj hizmeti sağlamak,

c) Şarj hizmetini tüm elektrikli araçların erişimine sunmak,

ç) Şarj hizmeti fiyatını ve elektrikli araçların şarj hizmetine erişim şartlarını, Kurumun yayımlayacağı usul ve esaslara uygun olarak belirlemek, ilan etmek ve uygulamak,

d) Şarj hizmeti alan kullanıcıdan şarj hizmeti karşılığında, şarj hizmeti fiyatı esas alınarak hesaplanan bedel dışında her ne ad altında olursa olsun ayrı bedel talep etmemek,

e) Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslar ile teknik şartlara uygun olarak, şarj istasyonlarının birlikte çalışabilirliğini sağlamak amacıyla gerekli yönetim, denetim ve kayıt sistemini kurmak, işler halde tutmak, işletmek ve Kurum ile Kurum tarafından uygun bulunan kamu kurumlarının bu sisteme erişimini sağlamak,

f) Kendisi tarafından veya şarj istasyonu işletmecilerince kurulan şarj istasyonunun ilgili dağıtım şirketiyle yapılacak bağlantı anlaşmaları ve dağıtım şirketi tarafından belirlenen teknik gereklere uygun olarak kurulması ve işletilmesini sağlamak,

g) Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara uygun bildirimleri yapmak, serbest erişim platformu için gerekli entegrasyonu sağlamak, Kurumca istenildiğinde gerekli bilgi, belge ve diğer materyalleri vermek, gerektiğinde tutanakları imzalamak ve Kurumca görevlendirilenlerin tesislerde inceleme yapmasına müsaade etmek,

ile yükümlüdür.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Şarj hizmeti fiyatı Kurum tarafından hazırlanan usul ve esaslar dahilinde serbestçe belirlenir. Şarj hizmeti fiyatının, rekabeti bozucu veya kısıtlayıcı ya da şarj hizmeti sağlanmasını bozucu veya aksatıcı olmaması esastır. Şarj hizmeti fiyatının belirlenmesinde şarj istasyonu kurulması ve şarj ağı oluşturulmasına esas yatırım ve işletme maliyetleri, elektrik enerjisi alım maliyetleri ve benzeri maliyetler ile vergi, pay, fon gibi yasal yükümlülükler ve makul ölçüde kârlılık dikkate alınır. Belirlenen şarj hizmeti fiyatı şarj istasyonlarında ve şarj ağı işletmeci lisans sahibi tarafından dijital mecralarda ilan edilir.

(4) Kurum;

a) Şarj ağı işletmeci lisansı için, lisans verme şartları, lisans süresi, tadili, bedeli, lisansta yer alacak hususlar, lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler, lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması, lisansın verilmesine ve lisans faaliyetinin yürütülmesine ilişkin olarak sayısal sınırlamalar, şarj istasyonlarının yaygınlığı dikkate alınarak istasyon kurma zorunluluğu da dahil olmak üzere ticari ve teknik zorunluluklar dahil özel şartlar belirleyebilir. Bu fıkra hükmü dairesinde ilgililerden tahsil edilen lisans işlemleri ile ilgili tüm bedeller Kuruma gelir kaydedilir.

b) Şarj istasyonu kurma zorunluluğu getirilen hallerde, şarj ağı işletmecisi lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin lisanslarına konu şarj hizmeti faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerini 19 uncu maddenin birinci, üçüncü ve beşinci fıkraları kapsamında yürütür.

c) Şarj hizmetinden faydalanan elektrikli araç kullanıcılarının hak ve yükümlülüklerine ilişkin hususları belirler.

ç) Serbest erişim platformunu kurar ve gerekli verilerle birlikte elektrikli araç kullanıcılarının kullanımına sunar.

d) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından belirlenen politikalar dahilinde, dağıtım şirketleri, şarj ağı işletmecisi ile elektrikli araç üreticisi ve ithalatçılarından temin ettiği verilerden yararlanarak, her iki yılda bir, elektrikli araç kullanımı gelişimi ve şarj altyapısı ihtiyacına yönelik projeksiyonlar hazırlar; bu projeksiyonlara göre alınabilecek tedbirleri ve

(3) Şarj hizmeti fiyatı Kurum tarafından hazırlanan usul ve esaslar dahilinde serbestçe belirlenir. Şarj hizmeti fiyatının, rekabeti bozucu veya kısıtlayıcı ya da şarj hizmeti sağlanmasını bozucu veya aksatıcı olmaması esastır. Şarj hizmeti fiyatının belirlenmesinde şarj istasyonu kurulması ve şarj ağı oluşturulmasına esas yatırım ve işletme maliyetleri, elektrik enerjisi alım maliyetleri ve benzeri maliyetler ile vergi, pay, fon gibi yasal yükümlülükler ve makul ölçüde kârlılık dikkate alınır. Belirlenen şarj hizmeti fiyatı şarj istasyonlarında ve şarj ağı işletmeci lisans sahibi tarafından dijital mecralarda ilan edilir.

(4) Kurum;

a) Şarj ağı işletmeci lisansı için, lisans verme şartları, lisans süresi, tadili, bedeli, lisansta yer alacak hususlar, lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler, lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması, lisansın verilmesine ve lisans faaliyetinin yürütülmesine ilişkin olarak sayısal sınırlamalar, şarj istasyonlarının yaygınlığı dikkate alınarak istasyon kurma zorunluluğu da dahil olmak üzere ticari ve teknik zorunluluklar dahil özel şartlar belirleyebilir. Bu fıkra hükmü dairesinde ilgililerden tahsil edilen lisans işlemleri ile ilgili tüm bedeller Kuruma gelir kaydedilir.

b) Şarj istasyonu kurma zorunluluğu getirilen hallerde, şarj ağı işletmecisi lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin lisanslarına konu şarj hizmeti faaliyetlerine ilişkin taşınmaz temini işlemlerini 19 uncu maddenin birinci, üçüncü ve beşinci fıkraları kapsamında yürütür.

c) Şarj hizmetinden faydalanan elektrikli araç kullanıcılarının hak ve yükümlülüklerine ilişkin hususları belirler.

ç) Serbest erişim platformunu kurar ve gerekli verilerle birlikte elektrikli araç kullanıcılarının kullanımına sunar.

d) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından belirlenen politikalar dâhilinde, dağıtım şirketleri, şarj ağı işletmecisi ile elektrikli araç üreticisi ve ithalatçılarından temin ettiği verilerden yararlanarak, her iki yılda bir, elektrikli araç kullanımı, gelişimi ve şarj altyapısı ihtiyacına yönelik projeksiyonlar hazırlar; bu projeksiyonlara göre alınabilecek tedbirleri ve

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

uygulanabilecek teşvik önerilerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bildirir; dağıtım şebekelerinde ihtiyaç duyulan kapasitenin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu hüküm dışında şarj hizmetine ilişkin diğer kurumlar tarafından belirlenmesi halinde verilecek teşviklerin piyasaya etkilerini düzenlemelerde dikkate alır.

e) Şarj hizmeti kapsamında düzenlenen faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin şarj hizmetlerini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde üç ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına yetkilidir. Bu etkilerin değerlendirilmesine göre şarj hizmeti kapsamında uygulanan fiyatlara ilişkin asgari ve azami limit uygulaması yapılabilir.

(5) Şarj ağı işletmeci lisansı sahibi 16 ncı madde hariç diğer maddelerde düzenlenen lisanslara ilişkin hak ve yükümlülükler tabi değildir. Kurum bu maddeye ve ikincil mevzuata aykırı olarak faaliyette bulunanlara 16 ncı madde kapsamında işlem tesis eder. Kurum, bu fıkrada belirtilen faaliyetleri kendi personeli eliyle veya gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları personeli eliyle denetime tabi tutar.

(6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 34- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30- (1) Ek 5 inci maddede belirtilen yönetmelik ve düzenlemeler, ek 5 inci maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde yürürlüğe konur.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sürenin hitamından itibaren dört ay içerisinde şarj hizmeti sağlayan kişiler durumlarını bu Kanuna uygun hale getirirler.

uygulanabilecek teşvik önerilerini Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bildirir; dağıtım şebekelerinde ihtiyaç duyulan kapasitenin sağlanması için gerekli tedbirleri alır. Bu hüküm dışında şarj hizmetine ilişkin diğer kurumlar tarafından belirlenmesi halinde verilecek teşviklerin piyasaya etkilerini düzenlemelerde dikkate alır.

e) Şarj hizmeti kapsamında düzenlenen faaliyetleri veya rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran veya doğurabilecek nitelikte anlaşma veya eylemlerin şarj hizmetlerini bozucu etkiler oluşturması halinde, gerekli işlemlerin başlatılmasıyla birlikte, her seferinde üç ayı aşmamak üzere, faaliyetlerin her aşamasında, bölgesel veya ulusal düzeyde uygulanmak için taban ve/veya tavan fiyat tespitine ve gerekli tedbirlerin alınmasına yetkilidir. Bu etkilerin değerlendirilmesine göre şarj hizmeti kapsamında uygulanan fiyatlara ilişkin asgari ve azami limit uygulaması yapılabilir.

(5) Şarj ağı işletmeci lisansı sahibi 16 ncı madde hariç diğer maddelerde düzenlenen lisanslara ilişkin hak ve yükümlülükler tabi değildir. Kurum bu maddeye ve ikincil mevzuata aykırı olarak faaliyette bulunanlara 16 ncı madde kapsamında işlem tesis eder. Kurum, bu fıkrada belirtilen faaliyetleri kendi personeli eliyle veya gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları personeli eliyle denetime tabi tutar.

(6) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 35- 6446 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30- (1) Ek 5 inci maddede belirtilen yönetmelik ve düzenlemeler, ek 5 inci maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç ay içerisinde yürürlüğe konur.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sürenin hitamından itibaren dört ay içerisinde şarj hizmeti sağlayan kişiler durumlarını bu Kanuna uygun hale getirirler.

(İstanbul Milletvekili Osman Boyraz ve
40 Milletvekilinin Teklifi)

(Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Uygulamaya ilişkin hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklerle belirlenir.”

MADDE 35- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “doksan” ibareleri “altmış” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 36- 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “49 yıl süreyle bedelsiz irtifak hakkı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da bağımsız ve sürekli nitelikte irtifak hakkı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 37- Bu Kanunun;

- a) 3 üncü maddesi 26/10/2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- b) 4 ilâ 11 inci maddeleri 1/1/2022 tarihinde,
- c) 14 üncü maddesi 6/9/2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- d) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

MADDE 38- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Uygulamaya ilişkin hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmeliklerle belirlenir.”

MADDE 36- 30/5/2013 tarihli ve 6491 sayılı Türk Petrol Kanununun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “doksan” ibareleri “altmış” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 37- 20/8/2016 tarihli ve 6745 sayılı Yatırımların Proje Bazında Desteklenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan “49 yıl süreyle bedelsiz irtifak hakkı” ibaresinden sonra gelmek üzere “ya da bağımsız ve sürekli nitelikte irtifak hakkı” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 38- Bu Kanunun;

- a) 3 üncü maddesi 26/10/2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- b) 4 üncü ilâ 11 inci maddeleri 1/1/2022 tarihinde,
- c) 14 üncü maddesi 6/9/2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,
- d) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

MADDE 39- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Teklif Metnine Ekli Liste

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve
Teknoloji Komisyonunun Kabul Ettiği Metne
Ekli Liste

(1) Sayılı Liste

İHDAS EDİLEN KADROLARIN	
KADRO UNVANI	SAYISI
Başkan Yardımcısı	1
Enerji Dönüşüm Dairesi Başkanı	1
Enerji Uzmanı	70
Toplam	72

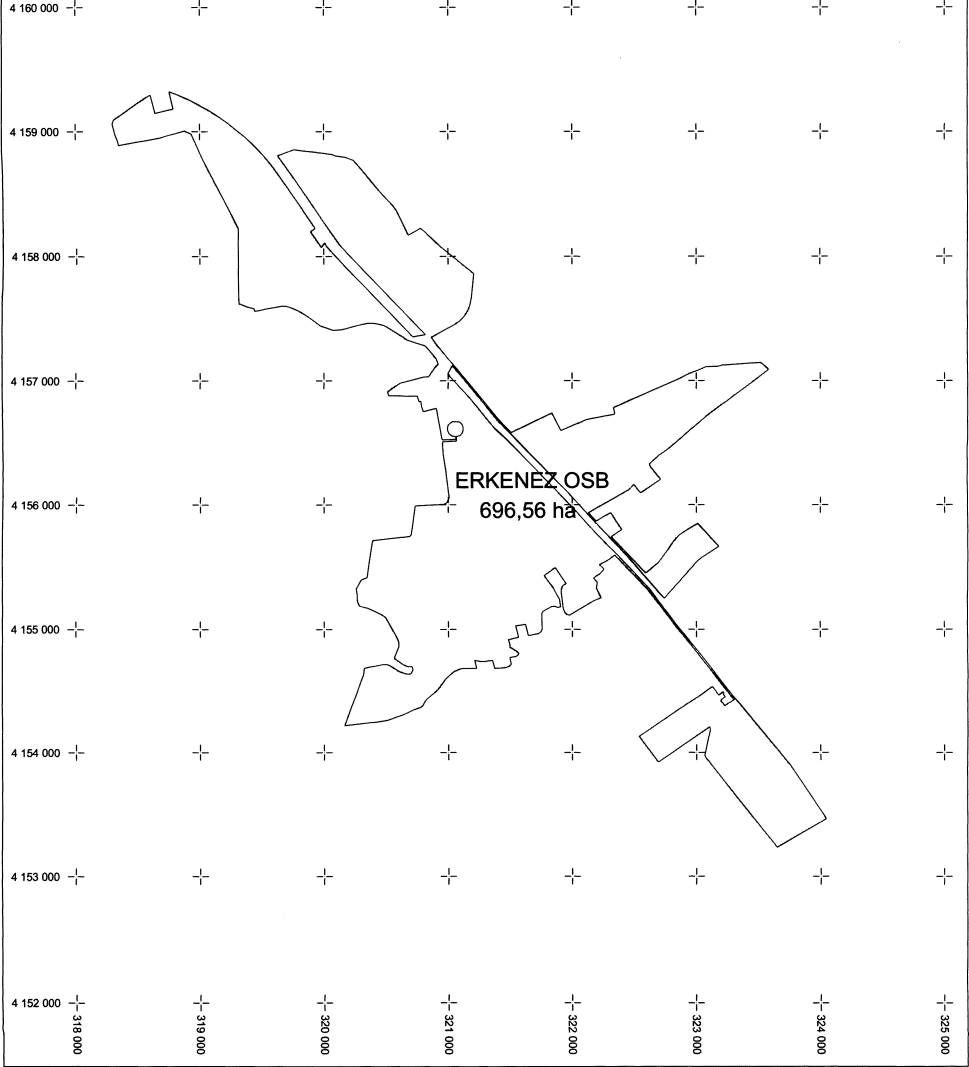
(1) Sayılı Liste

İHDAS EDİLEN KADROLARIN	
KADRO UNVANI	SAYISI
Başkan Yardımcısı	1
Enerji Dönüşüm Dairesi Başkanı	1
Enerji Uzmanı	70
Toplam	72

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METNE EKİLİ HARİTALAR

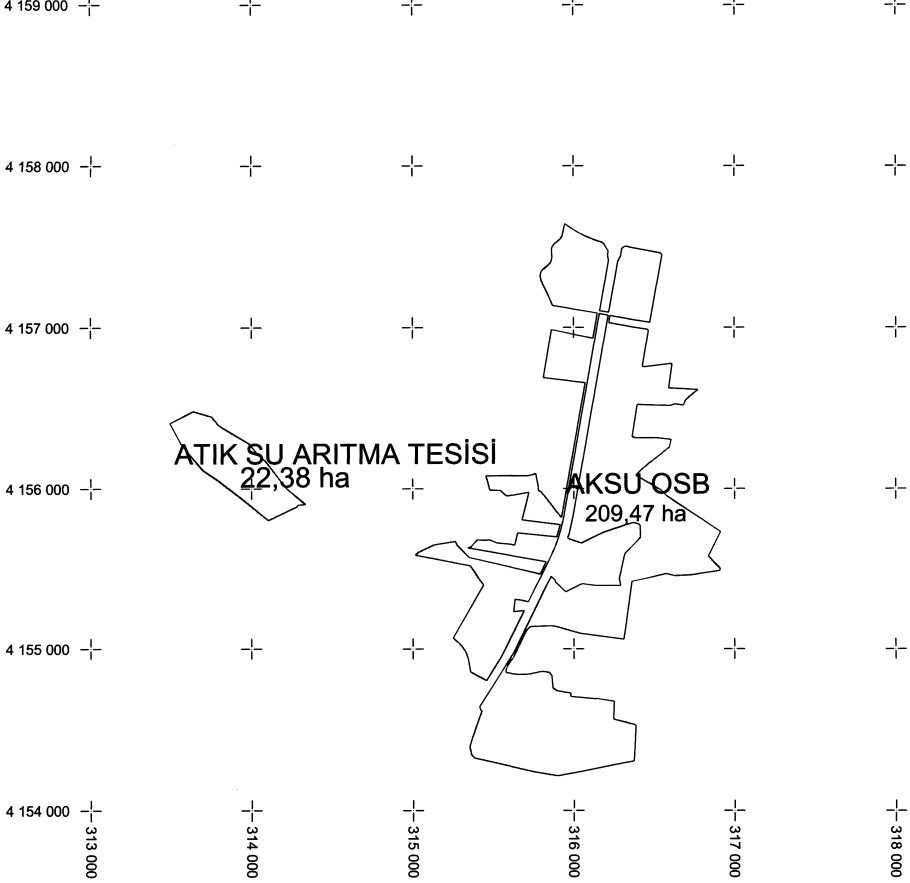
ERKENEZ ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

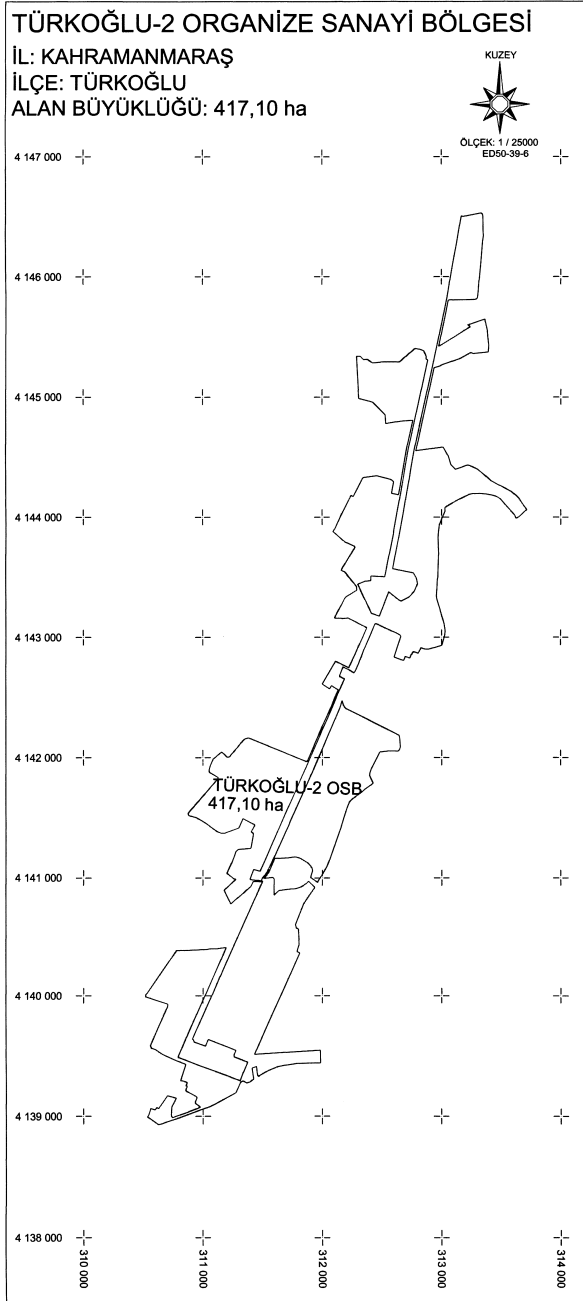
İL: KAHRAMANMARAŞ
İLÇE: DULKADİROĞLU
ALAN BÜYÜKLÜĞÜ: 696,56 ha

AKSU ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

İL: KAHRAMANMARAŞ
İLÇE: ONİKİŞUBAT VE DULKADİROĞLU
ALAN BÜYÜKLÜĞÜ: 231,85 ha

TBMM Basımevi - 2021